

SÁRVÁR VÁROS POLGÁRMESTERE

9600 Sárvár, Várkerület u. 2. Pf. 78. Tel.: 95/523-100, Fax: 95/320-230
Hivatali kapu: SARVARONK KRID: 328729101

Sárvár Város Polgármesterének 153/2020. (XI. 30.) számú határozata

a képviselő-testület feladat-és hatáskörének gyakorlása keretében hozott döntésről

A veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése, továbbá a koronavírus-világjárvány második hulláma elleni védekezésről szóló 2020. évi CIX. törvény alapján Sárvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31.§ (1) és (4) bekezdésében meghatározott feladat- és hatáskörének gyakorlása keretében a következő határozatot hozom:

Sárvár Város Önkormányzata Képviselő-testülete 260/2018. (XI. 21.) számú határozatával elfogadott Sárvár Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának áttekintése és felülvizsgálata - az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31.§ (4) bekezdése alapján megtörtént, azt a melléklet szerinti egységes szerkezetben elfogadom.

Határidő: azonnal

Felelős: Kondora István polgármester

Sárvár, 2020. november 30.

The official seal of the Sárvár City Council (Polgármesteri Hivatal) is visible, featuring the city's coat of arms and the text 'SÁRVÁR VÁROS POLGÁRMESTERE'. To the right of the seal is a handwritten signature in blue ink, which appears to be 'István Kondora'. Below the signature, the name and title are printed: '/: Kondora István :/' and 'polgármester'.

SÁRVÁR VÁROS POLGÁRMESTERE

9600 Sárvár, Várkerület u. 2. Pf. 78. Tel.: 95/523-100, Fax: 95/320-230
Hivatali kapu: SARVARONK KRID: 328729101

Sárvár Város Polgármesterének 153/2020. (XI. 30.) számú határozata

a képviselő-testület feladat-és hatáskörének gyakorlása keretében hozott döntésről

A veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése, továbbá a koronavírus-világjárvány második hulláma elleni védekezésről szóló 2020. évi CIX. törvény alapján Sárvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31.§ (1) és (4) bekezdésében meghatározott feladat- és hatáskörének gyakorlása keretében a következő határozatot hozom:

Sárvár Város Önkormányzata Képviselő-testülete 260/2018. (XI. 21.) számú határozatával elfogadott Sárvár Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának áttekintése és felülvizsgálata - az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31.§ (4) bekezdése alapján megtörtént, azt a melléklet szerinti egységes szerkezetben elfogadom.

Határidő: azonnal

Felelős: Kondora István polgármester

Sárvár, 2020. november 30.

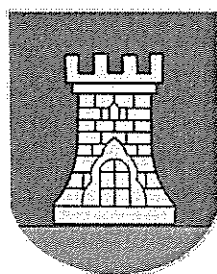
The official stamp of the Sárvár City Council (SÁRVÁR VÁROS POLGÁRMESTERE) is visible, along with the handwritten signature of Kondora István. Below the signature, the text reads: /: Kondora István :/ polgármester

Melléklet a 153/2020. (XI. 30.) számú polgármesteri határozathoz

Helyi Esélyegyenlőségi Program

SÁRVÁR Város Önkormányzata

SÁRVÁR

2018-2023

**2018. november 21-én elfogadott program
a 2020. november 30-i felülvizsgálatot követő módosításokkal
egységes szerkezetben**

Tartalom

<u>Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)</u>	4
<u>Bevezetés</u>	4
<u>A település bemutatása</u>	4
<u>Értékeink, küldetésünk</u>	14
<u>Célok</u>	14
<u>A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)</u>	16
1. <u>Jogszabályi háttér bemutatása</u>	16
2. <u>Stratégiai környezet bemutatása</u>	17
3. <u>A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége</u>	19
4. <u>A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység</u>	42
5. <u>A nők helyzete, esélyegyenlősége</u>	59
6. <u>Az idősek helyzete, esélyegyenlősége</u>	64
7. <u>A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége</u>	70
8. <u>Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása</u>	78
9. <u>A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága</u>	80
<u>A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)</u>	81
1. <u>A HEP IT részletei</u>	81
<u>A helyzetelemzés megállapításainak összegzése</u>	81
<u>A beavatkozások megvalósítói</u>	83
<u>Ivőképünk</u>	85
<u>Az intézkedési területek részletes kifejtése</u>	86
2. <u>Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)</u>	104
3. <u>Megvalósítás</u>	111
<u>A megvalósítás előkészítése</u>	111
<u>A megvalósítás folyamata</u>	111
<u>Monitoring és visszacsatolás</u>	112
<u>Nyilvánosság</u>	113
<u>Érvényesülés, módosítás</u>	114
4. <u>Elfogadás módja és dátuma</u>	114

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Sárvár Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A 2020. novemberi felülvizsgálatot követően beépített módosítások, kiegészítések félkövér dőlt betűvel kerültek kiemelésre.

A település bemutatása

Sárvár város a Nyugat-dunántúli régióban, ezen belül Vas megyében fekszik, a sárvári kistérség központja, 2013. január 1-e óta ismét járási székhely. A város kedvező földrajzi adottságokkal rendelkezik, a Vas megye földrajzi tengelyét képező Rába folyó két partján, a Gyöngyös - patak torkolatától délre fekszik. A település az országhatártól 38 km, a megyeszékhelytől 24 km távolságra található a 84-es és a 88-as főutak találkozásánál, amelyek kedvező közúti összeköttetést biztosítanak kül- és belföldre egyaránt. A város területe a kedvező természeti és földrajzi adottságainak köszönhetően az újkőkori óta lakott. A ma Sárvár néven ismert város több, egymással összeépült közigazgatásilag egyesített településből jött létre. Sárvárral 1902-ben egyesítették Vármelléket és Tizenháromvárost, 1912-ben Péntekfalut és Sárt, 1968-ban Rábasömjént.

Gazdag történelmi múltja mai napig meghatározó hatást gyakorol a város fejlődésére.

A város nevét a vizekkel, mocsarakkal körülvett Árpád - kori földváráról kapta. Sárvár első okleveles említése 1288-ból származik. A vár uradalmát és a belváros területén fekvő Sársziget mezővárost Kőszegi János nádor hozta létre. A település (Sársziget néven) 1328 - ban kapott városi kiváltságokat Károly Róbert királytól. A középkorban földesurai között a király mellett ott találhatóak a Kőszegiek, Ozorai Pipó és kisebb megszakításokkal 1390 – 1534. között a Kanizsai - család.

¹ Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Nádasdy Tamás és Kanizsai Orsolya 1534-ben kötött házasságával Sárvár és a többi Kanizsai birtok a Nádasdy - család tulajdonába került. Az 1532-es török ostrom után a humanista műveltségű Nádasdy Tamás a pusztuló ország egyik kulturális központját hozta létre a mezővárosban. A Nádasdyak 1534 – 1671. között tartó másfél évszázados birtoklása alatt öltötte fel a vár a napjainkban is jellemző későreneszánsz várkastély formáját. A Nádasdyak kora ma is rányomja bélyegét a városszerkezetre. Ekkor keletkeztek olyan településrészek, mint a Péntekfalu, Tizenháromváros és a Hegyközség.

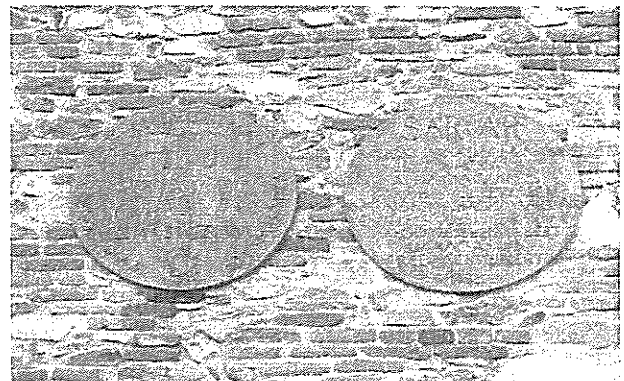
A Wesselényi- féle összeesküvésben való részvételéért Nádasdy Ferenc országbíró 1671 – ben fej – és jószágvesztésre ítélték. A kivégzése után, de különösen a 18. századi földesurak idején Sárvár hanyatlásnak indult. A fordulat 1803 – ban következett be, amikor a Habsburg – Esterházy család megvásárolta az uradalmat. A település a dualizmus korában fénykorát élte.

A vasúthálózatba 1871-ben kapcsolódott be, az elektromos energiát 1897-től kapta az ikervári erőműtől. E két tényező lehetővé tette a nagyipar megtelepedését. A cukorgyárat 1895-ben, a műselyemgyárat 1904-ben építették fel. E két gyár más nagyipari üzemekkel 1910-ben 1232 dolgozónak adott munkát. A kisipar és a kiskereskedelem fellendült. A lakosság száma megemelkedett, és 1920 –ra Vas megye második legnagyobb lélekszámú településévé vált. Az uradalmat új tulajdonosa, Lajos bajor királyi herceg mintagazdasággá fejlesztette. Ekkor alapították a mai iskolarendszer alapját képező oktatási intézményeket. 1909-ben avatták fel a napjainkban is működő kórházat.

Az uradalom tulajdonosa, III. Lajos bajor király 1921 - ben halt meg a várban. Az első világháború után a település fejlődése megtorpant, majd a műselyemgyár megszűnése után (1927) a lakosság egy része a munkanélküliség miatt kivándorolt Franciaországba és Belgiumba. A korszak minden negatív változása ellenére maradt is alkotott, ugyanis 1918 - tól kezdett kiépülni napjaink egyik legnagyobb kiterjedésű és lélekszámú városrésze, a Kertváros, amelynek lakossága 1940 - ben már 2500 főt számlált.

A II. világháborút követően Sárvár munkásvárossá kezdett válni. Az új üzemként a Baromfifeldolgozó Vállalat kezdte el működését. 1958-tól további üzemek telepedtek le. A kor iparosítása miatt megindul a bevándorlás következtében lakossága jelentősen gyarapodott. Sárvár 1968. augusztus 20-án visszakapta az 1871-ben elvesztett városi rangját. Az 1970-es években újabb üzemekkel, valamint a Csónakázó – tóval és a Parkerdővel, továbbá és iskolákkal gazdagodott. A Nádasdy-vár a felújítását követően - 1978-tól - a település közművelődésének központjává vált.

A Magyar Urbanisztikai Társaság 1982 – ben az ország akkor 96 városa közül 21. - ként Sárvárnak adományozta a Hild János emlékérmeket „a harmonikus városfejlesztésben elért kimagasló eredményeiért, különösen a hagyományok, a település – karakter megőrzésében elért kimagasló eredményeiért.”

A város életében meghatározó szerepet játszanak a felszín alatti vizek. Az 1960-as években – mint hazánk területén oly sok helyen másutt is – kőolajkutató fúrásokat mélyítettek. Ennek során a sárvári fúrás 1200 méteres mélységből értékes és ritka összetételű 43-45 °C-os alkáli-hidrokarbonátos vizet produkált, amelyet 1987-ben minősítettek gyógyvízzé.

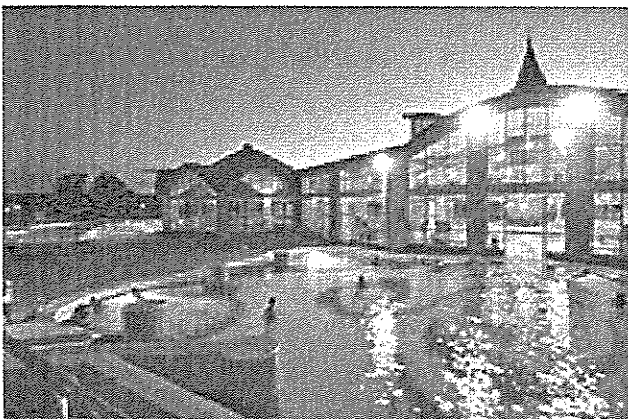
Sárvárt sajátos helyzetben érte a rendszerváltás. Korábban stabilnak mutakozó, döntően az élelmiszeriparra, illetve vas- és gépiparra épülő gazdasága új kihívásokkal szembesült és megingott, a termálturizmusnak kiépültek ugyan az alapjai, de jelentős kapacitáskorlátok akadályozták a fellendülést, az infrastruktúra terén is komoly hiányosságok álltak a fejlődés útjába. Minden tradíciója, értéke, adottsága ellenére a város meglehetősen sok problémával terhelt kapcsolódott be abba a versenybe, mely az új piacgazdasági feltételek között indult.

A korábbi struktúrák leépülésének negatív hatásait ezekben az években jórészt ellensúlyozták az azok maradványain építkező külföldi befektetők (H-Duck, Van Gastel/SARBO, Bernard Matthews), ennek ellenére a munkanélküliség – hasonlóan az országos és megyei trendekhez – 1993/1994-ben érte el a csúcspontját 7,5-8 %-os rátával.

A jelenlegi gazdasági bázist megalapozó tudatos, távlatos gazdaságfejlesztési erőfeszítések első markáns eredményeként 1995-ben megkezdte működését – egyúttal megteremtette az ipari park bázisát – a Philips érdekeltségű Ecoplast Kft, a Neutronics (a mai Flextronics) csoport a kezdeti beruházás, majd a termelés felfutása után újabb befektetések mellett döntött. A kezdetben részben spontán telephely-fejlesztési folyamat fontos állomásaként – egy 5 Mrd Ft-os projekt eredményeként – a gyártócsoport 1997-ban elnyerte a Gazdasági Minisztériumtól az Ipari Park címet, új pályát nyitva a helyi iparfejlődés számára.

A Sárvári Ipari Parknak kiemelt szerepe volt abban, hogy a város gyorsan túljutott a rendszerváltást követő traumán, és új, stabil pályára tudta állítani a gazdaságát. Mindemellett az Ipari Parkon kívül is jelentős fejlesztések történtek. Komoly szerepe volt az angol tőkével megújított baromfi-feldolgozó (SáGa Foods Zrt.) beruházásainak, és a többi letelepült külföldi érdekeltségű cégnek (pl. Provertha), de a helyi vállalkozói kör jelentős szereplői (Taravis Zrt., Székely és Szilágyi Kft.) és a kisvállalkozói szféra is nagymértékben hozzájárult ahhoz a fejlődéshez, amely megteremtette az idegenforgalmi fejlesztésekhez szükséges forrásokat.

Az 1998. márciusában elfogadott idegenforgalmi fejlesztési terv már egy nagyléptékű fürdőfejlesztést tartalmazott.

Ennek eredményeként 2002. december 1-jén nyitotta meg kapuit a Gyógy- és Wellnessfürdő, amely 4 milliárd forint összegű beruházással a Széchenyi Terv és az önkormányzat anyagi forrásával valósult meg.

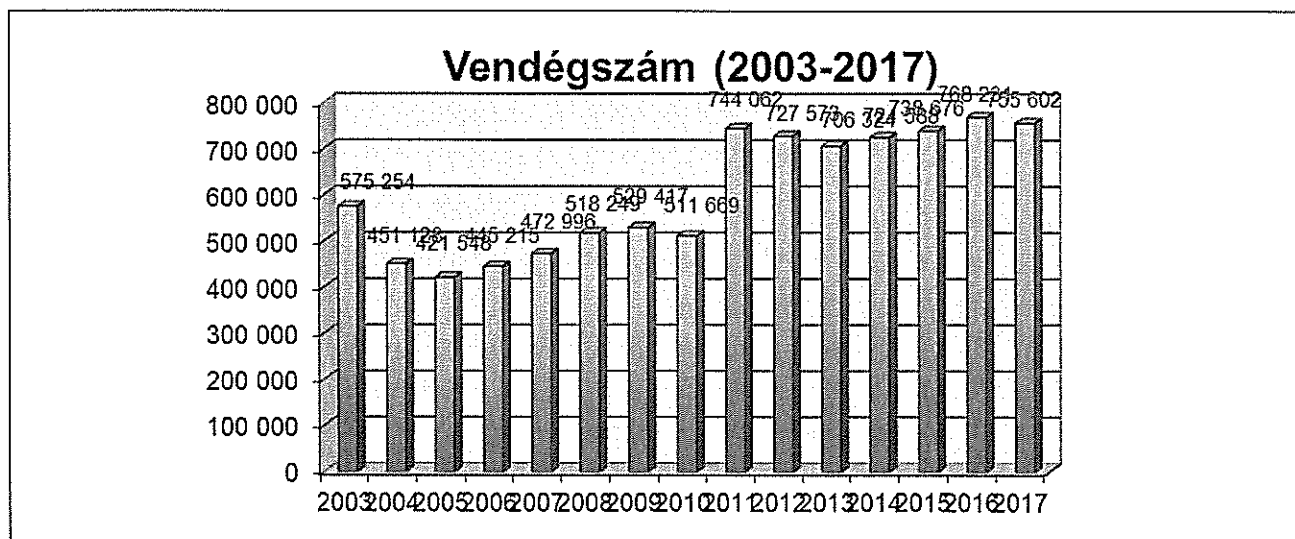
Ez a beruházás alapozta meg a város turizmusának fejlődését, és további hatalmas fejlesztések előtt nyitott utat: 2004-ben Sárvár tagja lett az Európai Királyi Fürdővárosok Szövetségének (Royal Spas of Europe)

2006-ban megnyílt a Park Inn Hotel, átadásra került a Gyógy- és Wellnesfürdő részeként működő új kemping, 2008-ban pedig megkezdte működését a Spirit Hotel Thermal Spa.

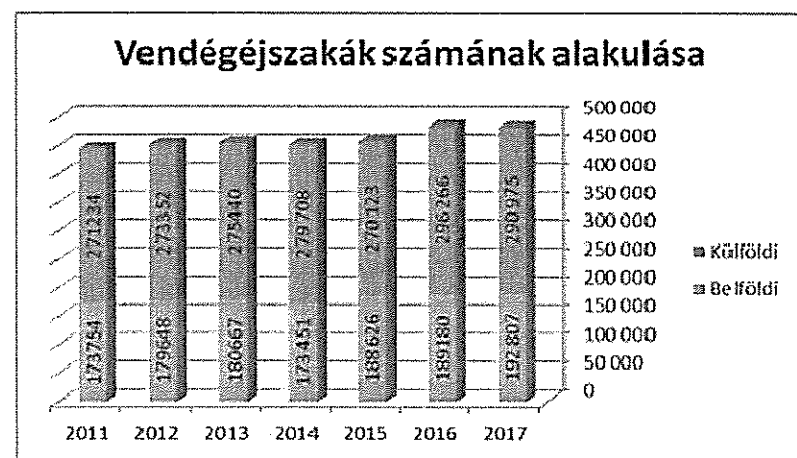
A idegenforgalmi fejlesztések következő mérföldkövét 2010 jelentette, ekkor került sor a fürdőfejlesztés második ütemének átadására. A 3 milliárdos fejlesztéssel család- és gyermekközpontú fürdőszárnyal bővült a létesítmény, amelynek köszönhetően időjárástól függetlenül minden generáció megtalálja itt a kedvére való kikapcsolódási és pihenési lehetőséget. Az elmúlt években további jelentős fejlesztések történtek a szabadtéri területeken is, melyek közül legjelentősebb az óriás-csúszda park. E beruházásoknak köszönhetően a fürdő vendégeinek száma évek óta folyamatosan – egyes években jelentősen - meghaladja a 700.000-et.

2018-2019. években öröndetes módon tovább nőtt a fürdőt felkereső vendégek száma (2018. évben 767.356 fő, 2019. évben 780.628 fő). A COVID világvárosny miatt 2020 tavaszán elrendelt veszélyhelyzet, illetve annak jelenleg is zajló második hulláma miatt az idei évben drasztikus vendégszám csökkenés prognosztizálható.

Forrás: Sárvári Gyógyfürdő Kft.

E fejlődés tovább generálta a kereskedelmi szálláshelyek számának növekedését, a nagy szállodák mellett számos magánberuházás valósult meg, panziók, apartman házak épültek, a kereskedelmi szálláshelyek száma 2002 és 2017 között közel négyszeresére nőtt, 2002-ben 731 kereskedelmi szálláshelyet tartottak nyilván, míg 2017-ben már 2865-öt.

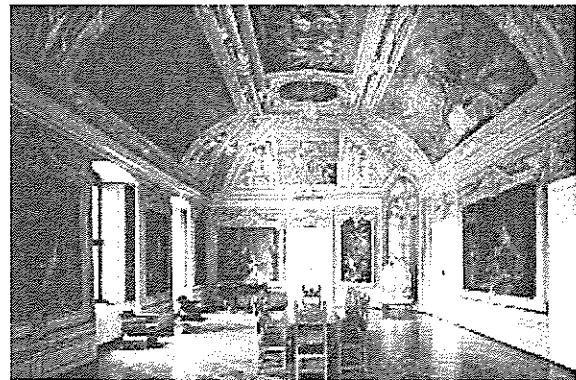
Forrás: Magyar Turisztikai Ügynökség, Sárvár Tourist & TDM Nonprofit Kft.

A kereskedelmi szálláshelyek számának növekedésével folyamatosan nőtt a városban eltöltött vendégéjszakák száma, amelynek köszönhetően Sárvár 2007-ben felkerült a 10 leglátogatottabb magyar város közé, ahol azóta is tartja pozícióját. A külföldi vendégforgalom tekintetében a város pozíciója még kedvezőbb. 2017-es adatok alapján az 5. legnépszerűbb magyar város a külföldiek körében.

A 2018-2019-es években a városban eltöltött vendégéjszakák száma tovább növekedett. A város tovább őrizte előkelő pozícióját a leglátogatottabb magyarországi települések között. A pandémia súlyos csapást mért a turizmusra 2020-ban.

Az Országos Tisztifőorvosi Hivatal KEF-12952-5/2012.számú határozatában „Sárvár-Arbortétum”, és KEF-12953-5/2012. számú határozatában „Sárvár-Gyógyvarázs” néven engedélyezte a gyógyhely megnevezés használatát Sárvár Város Önkormányzata részére, amelynek kiemelt jelentősége van a gyógyturizmus további fejlődése szempontjából.

A város gazdag történelmi múltjából táplálkozó pezsgő kulturális élet, a fesztiválok (Nemzetközi Mazsorett Fesztivál, Nemzetközi Fúvószenei Fesztivál, Nádasdy Történelmi Fesztivál, Nemzetközi Motoros Találkozó, Nemzetközi Folklórnapok, Simon Júdás Vásár) egyre nagyobb vonzerőt jelentenek a hazai és a külföldi vendégek számára egyaránt.

A jól szervezett és egységes turisztikai megjelenés és városmarketing feladatainak összehangolására és professzionális végrehajtására 2011 nyarán megalakult a többségi önkormányzati tulajdonú Sárvár Tourist & TDM Nonprofit Kft, amelynek az önkormányzat, a Sárvári Gyógyfürdő Kft. mellett a város három nagy szállodája (Danubius, Park Inn, Spirit Hotel), valamint a kisebb turisztikai vállalkozásokat tömörítő Sárvári Turisztikai Egyesület is tagja. A TDM Kft. vette át 2012. január 1. napjától a Tourinform Iroda működtetését is.

A város kulturális életének alakulása szempontjából jelentős momentum a Nádasdy Ferenc Múzeum önkormányzati fenntartásba kerülése 2013. január 1-én, majd a 2018. január 1-től az egységes Nádasdy Kulturális Központ létrehozása, amely a közgyűjteményi, közművelődési és könyvtári feladatok egységes irányítását tette lehetővé. E két említett szervezet a város civil egyesületeivel karöltve gondoskodik az éven át tartó városi rendezvények, valamint az idegenforgalmi főszezon kiemelt fesztiváljainak és programjainak szervezéséről.

Feltétlenül ki kell emelni, hogy a mind a város, mind pedig a városban működő gazdálkodó szervezetek rendkívül eredményes pályázati tevékenységet folytattak 2007-2013 között az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében, jelenleg pedig a 2014-2020 időszakra szóló Széchenyi 2020 programok keretében is.

A 2013 januárjában bekövetkezett fenntartóváltástól függetlenül a beruházások a város valamennyi köznevelési intézményét érintették, jelentős energiahatékonyságot célzó fejlesztések valósultak meg, illetve vannak folyamatban.

Teljesen felújított és jelentősen bővített épületbe *költözött* a Sárvári Gondozási és Gyermejkölési Központ. Új, oktatási, idegenforgalmi és kulturális célokat egyaránt szolgáló a Zene Háza is *átadásra került* a sárvári Koncz János Alapfokú Művészeti Iskola mellett.

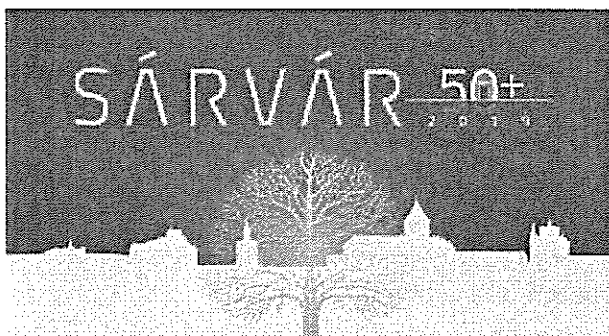
A szép, parkosított Posta tér a két különleges szökőkúttal izgalmas látványt nyújt. 2014. évi átadása óta számos városi program színhelyeként szolgál, 2018 márciusa óta pedig a teljesen megújult Hild parkkal együtt a város új 21. századi központja.

Több ütemben valósul meg a kerékpárutak építése, az országos kerékpáros turizmus fejlesztését célzó programok keretében

A 2019 decemberében megnyitotta kapuit a Sárvár Aréna, amely egy több évtizede áhított cél megvalósulását jelentette. A sárvári sport, kulturális szervezetek és a város lakossága is nagy örömmel és lelkesedéssel vette birtokba a létesítményt, azonban a 2020 tavaszán kialakult járványhelyzet miatt a működtetés nem alakulhatott az tervek szerint.

Sárvár újkori várossá avatásának 50. évfordulóját ünnepelte 2018-ban. Az egész éven át a „Sárvár 50” jegyében zajló programok nem titkolt és kiemelt célja az itt élő emberek helyi, közösségi identitásának erősítése.

A programsorozat olyan népszerűnek bizonyult, hogy 2019 évben „Sárvár 50+” címmel folytatódott.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2013	14 763	
2014	14 716	100%
2015	14 797	101%
2016	14 887	101%
2017	14 795	99%
2018	14 609	99%
2019	14 329	98%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Vas Megyei Kormányhivatal

A lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

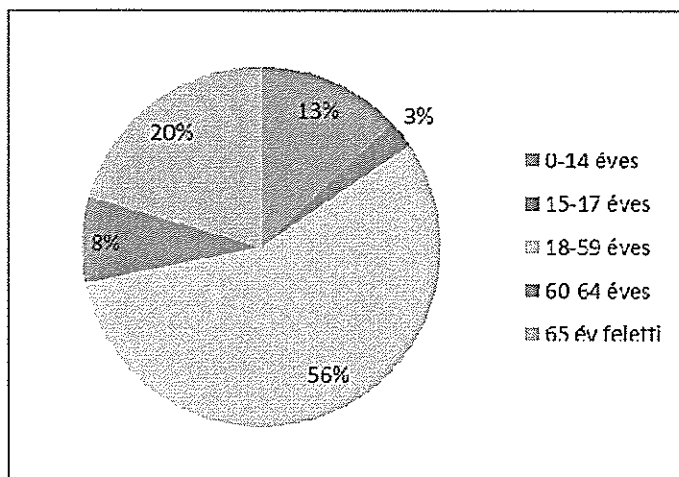
A fenti táblázat adatai alapján a lakónépesség száma minimális elmozdulások mellett lényegében stagnált 2017-ig, 2018-2019-ben jelentősebb csökkenés mutatkozik. Feltehetően ezt az országosan jellemző kedvezőtlen demográfiai folyamatok mellett az elvándorlás is erősíti.

A részletesebb demográfia adatokat az alábbi táblázatok mutatják be.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség (a 2019-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma	7 530	6 978	14 508	51,90%	48,10%
0-2 évesek			338	%	
0-14 éves	924	937	1 861	6,37%	6,46%
15-17 éves	184	191	375	1,27%	1,32%
18-59 éves	4 056	4 123	8 179	27,96%	28,42%
60-64 éves	613	509	1 122	4,23%	3,51%
65 év feletti	1 753	1 218	2 971	12,08%	8,40%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 2.1. táblázat adataiból készített *diagram* bemutatja az állandó népesség korcsoportonkénti megoszlását, amely sajnos szemléletesen mutatja az előregedő társadalom képét.

A 2016-os év adatai szerint az állandó lakosság 27%-a volt 60 év feletti (18% 65 év feletti, míg 9% 60-64 éves), a 0-14, és 15-17 évesek az állandó lakosság 15%-át tették ki. 2019. évi adatok minimális elmozdulást mutatnak, ebből mindenképpen pozitívum, hogy a 0-17 évesek aránya 16%-ra nőtt.

A táblázat adataiból levonható további lényeges következtetés, hogy a 60 év feletti korosztály nemenkénti megoszlása a nők erőteljes túlsúlyát mutatja. Míg a 60 év alattiak esetén a nemenkénti eloszlás lényegében egyenletes, addig 60 év fölött a férfiak aránya erőteljesen csökken, a 65 feletti korosztály esetén a csökkenés még erőteljesebben mutatkozik.

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma		151	151
16 éves gyermekek száma	199	149	-50
17 éves gyermekek száma	207	174	-33
Összesen	406	474	68

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2013	2 377	1 943	122,34%
2014	2 482	1 968	126,12%
2015	2 547	1 961	129,88%
2016	2 661	1 949	136,53%
2017	2 726	1 920	141,98%
2018	2 846	1 918	148,38%
2019	2 971	1 861	159,65%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Vas Megyei Kormányhivatal

Az öregedési index a 14 éves és az ennél fiatalabb népességre jutó idősök (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja. Demográfiai történelmünk során az idős korúak száma és aránya először 2005-ben haladta meg a gyermekkorúakét országos szinten, Sárváron ez 2008-ban következett be első alkalommal. Azóta e mutató sajnos egyre romlik, mind országosan, mind pedig a településen.

Az elmúlt három évben a folyamat egyre erőteljesebb, 2017-ben városunkban 100 fő 0-14 éves korúra már több mint 140 idős korú jutott. *Ez a kedvezőtlen tendencia sajnos 2018-2019-ben is folytatódott.*

Ennek egyik oka, hogy a születések számát évek óta tartósan meghaladja a halálozások száma, azaz a természetes szaporodás mutatója negatív előjelű (5. számú táblázat).

A másik ok a születéskor várható élettartam folyamatos növekedése. A KSH Vas megyére vonatkozó adatai szerint a születéskor várható átlagos élettartam a férfiak esetén 2001-ben 68,84 év volt, 2017-ben 71,4 év. A nők esetén e mutatók még ennél is kedvezőbbek 2001-ben 77,12 év, míg 2017-ben 79,76 év volt a várható élettartam. *2019-es év adatai alapján a férfiak esetében 73,09 évre nőtt a várható élettartam, míg a nők esetében minimális csökkenés mutatkozott 79,66 év.* Ez egyebek mellett magyarázatul szolgál a 2.1. számú táblázat adataira is, mely szerint az idős korosztályban a nők aránya miatt magasabb.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2013	244	278	-34	-2,3
2014	251	316	-65	-4,35
2015	229	299	-70	-4,71
2016	263	350	-87	-5,84
2017	252	364	-112	-7,54
2018	291	384	-93	-6,32
2019	266	385	-119	<i>nincs adat</i>

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

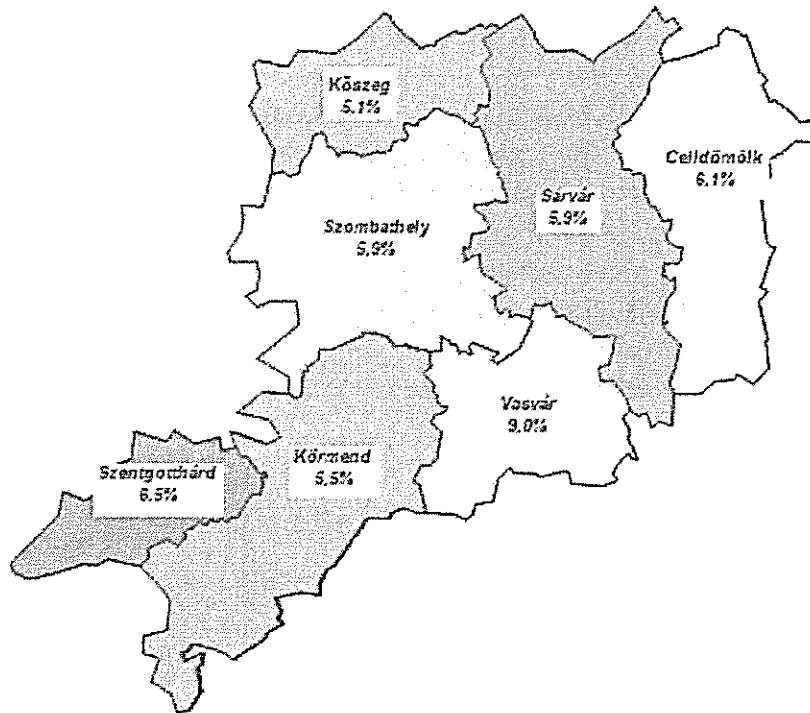
A belföldi vándorlási mutató a 2011-es pozitív egyenleghez képest sajnos kedvezőtlenül alakult, ha kis mértékben is, de nőtt az elvándorlások száma, és meghaladta a belföldről beköltözők számát.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élve születések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2013	112	182	-70
2014	149	165	-16
2015	145	168	-23
2016	129	160	-31
2017	133	178	-45
2018	119	180	-61
2019	103	145	-42

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A foglalkoztatottsági mutatók Sárváron a 2009-2010-es gazdasági válság hatásainak elmúltát, leküzdését követően 2013-tól kezdődően folyamatosan és ugrásszerűen javultak. *A folyamatosan javuló mutatók 2020-ban a koronavírus okozta gazdasági válság hatására kedvezőtlen irányba mozdultak.*

Az álláskeresési ráta Vas megye járásaiban
(2020. július 20.)

Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Sárvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya beszámolója Sárvár Város munkaerő-piaci helyzetéről 2020. szeptember 1.

Értékeink, küldetésünk

Legfontosabb erősségünk az itt élő emberek tudása, szorgalma és a település iránt érzett felelőssége. Városunk kiváló természeti adottságokkal, gazdag történelmi múlttal, kulturális örökséggel rendelkezik, amely a település fejlődésének záloga, ugyanakkor közös felelősségünk, hogy ezeket a jövő generációk számára megőrizzük.

Sárvár rendelkezik a hosszú távú városfejlesztési elképzelésekkel összhangban megalkotott rendezési tervvel, fejlesztési stratégiával. A rendszerváltás óta folytatott megfontolt és takarékos gazdálkodásnak köszönhetően a városnak vannak mobilizálható pénzügyi tartalékai, amely alapul szolgálhat a további fejlesztések megvalósításához. Bízhatunk továbbá abban a kiváló a kapcsolati tőkében, amelyet Sárvár jó megítélése és ismertsége alapoz meg.

Ezen értékek birtokában kötelességünk a hátrányos helyzetű csoportok számára megteremteni azokat a lehetőségeket, amelyek hozzásegítik őket a hátrányok leküzdéséhez.

A város költségvetése évről évre tartalmazza azon szociális ellátásoknak a forrását, amellyel a krízishelyzetben került, vagy tartósan az önkormányzat anyagi segítségére szoruló – szerencsére folyamatosan szűkülő – réteg helyzetén javíthat. Hosszabb távon fontos, hogy az egyes célcsoportokkal szemben kialakult előítéletek megpróbáljuk visszaszorítani (tolerancia, elfogadás hangsúlyozása).

A városfejlesztés egyik alappillére a munkahelyteremtés illetve megőrzés, a leszakadó rétegek helyzetének tartós javítása csak így módon lehetséges. Jelen munkaerő-piaci helyzetben hátrányos helyzetű célcsoportok tagjai számára abban kell segítséget nyújtani, hogy a számukra leginkább megfelelő munkahelyet találhassák meg, ahol hosszú távon biztosított lehet a foglalkoztatásuk.

Az önkormányzati és állami intézményrendszer (szociális, gyermekvédelmi, köznevelési, egészségügyi) összehangolt működése elengedhetetlen a gyermekek esélyegyenlőségének megteremtéséhez. Kiemelt célcsoport a város számára, annak érdekében, hogy az egyes célcsoportokat érintő hátrányok „újratermelődését” megakadályozhassuk. Támogatnunk szükséges a fiatalok letelepedését, gyermekvállalást. Fontos törekvésünk, hogy a felsőoktatási intézményekben tanuló sárvári fiatalok számára megteremtsük annak lehetőségét, hogy visszatérjenek szülővárosukba és megszerzett tudásukkal tovább öregbítsék városunk jó hírét.

Közös felelősségünk az idősök helyzetének javítása. Az intézményes egészségügyi és szociális ellátások minél magasabb színvonalú biztosítása mellett törekedni kell az elmagányosodás megakadályozására, a fizikai mellett a mentális egészség fenntartására, amelyben kiemelt szerepet vállalhatnak a városban működő civil szervezetek.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Sárvár Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Sárvár Város Önkormányzata Képviselő-testülete Sárvár Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját 159/2013. /VI.26./ számú határozatával fogadta el. A 2015 szeptemberében végzett felülvizsgálatot követően a módosításokkal és kiegészítésekkel egységes szerkezetbe foglalt program elfogadására a 138/2015. /IX.24./ számú határozattal került sor. *A 2018-2023. időszakra szóló program elfogadásáról a képviselő-testület 261/2018. (XI.21.) számú határozatával döntött.*

Sárváron működő óvodák, általános iskolák és középiskolák pedagógia programjai a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásainak megfelelően tartalmazzák az intézményben esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések bemutatását. Valamennyi intézmény pedagógiai programjában kinyilvánítja, hogy tevékenysége során érvényesíti a szegregációmentességet, biztosítja az egyenlő bánásmód elvének maradéktalan érvényesülését. Az óvodai nevelőmunka során olyan hátránykompenzáló módszerek, eljárások alkalmazására törekszenek, amelyekkel a gyermekek nevelése, fejlesztése eredményesebbé tehető.

A Sárvári Tankerületi Központ Köznevelési Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervet készít, a Tankerületi Tanácson belül pedig állandó munkacsoportként működik az antiszegregációs

munkacsoport. A munkacsoport feladatai között szerepelnek – egyebek mellett - az alábbi tevékenységek:

- deszegregációs folyamatok nyomon követése,
- félévenként a tanulói megoszlás követése, tendenciák elemzése (hátrányos helyzetűek, halmozottan hátrányos helyzetűek, gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, sajátos nevelési igényűek)
- inklúzió, befogadó iskolák támogatása, hátránykompenzációs programokra figyelemfelhívás,
- szegregációs veszély, szegregációs index figyelemmel kísérése,
- partnerség/rendszeres párbeszéd a jelzőrendszer tagjaival; egyeztetések, meggyőzőési folyamatok,
- véleményezi a Tankerületi Központ Köznevelési Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervét.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Sárvár város a településrendezési tervekre vonatkozó 175/2003. (X.16.) számú képviselő-testületi határozattal jóváhagyott településfejlesztési koncepcióval rendelkezik, amelyet a 176/2012. (VIII.27.) számú határozatnak megfelelően az Önkormányzat módosított. A város egyes területeinek gyógyhellyé minősítéséből adódó településfejlesztési koncepció-módosítást a képviselő-testület 176/2012. (VIII.27.) számú határozatával hagyta jóvá.

A képviselő-testület 269/2016.(XI.24.) számú határozatával jóváhagyta Sárvár város Településszerkezeti Tervét, majd erre alapozva megalkotásra került Sárvár város Építési Szabályzatáról szóló 37/2016.(XI.28.) számú önkormányzati rendelet. A településszerkezeti terv és a helyi építési szabályzat megalkotása óta többször módosításra került. Az önkormányzat fenti dokumentumok megalkotása, módosítása során kiemelt figyelmet fordít arra, hogy, hogy a településen működő vállalkozások számára hosszútávon vonzó befektetési környezetet biztosítson a munkahelyteremtés, munkahelyek megtartása érdekében. Ezzel is ösztönözve a fiatalok helyben maradását, letelepedését.

A képviselő-testület a legújabb, Sárvár 2014-2020 időszakra szóló Integrált Településfejlesztési Stratégiáját (ITS) 58/2015. /IV.23./ számú határozatával fogadta el.

Az önkormányzat az Mőtv. 116.§-ában foglalt kötelezettségének eleget téve megalkotta Sárvár város fejlődésének 2019-2024-es önkormányzati ciklusra tervezett lehetőségeiről szóló gazdasági programját. A gazdasági programot a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (II.11.) Korm. rendelet és a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46.§ (4) bekezdése alapján a Sárvár Város Polgármestere a képviselő-testület feladat és hatáskörében eljárva 39/2020. (III.31.) számú határozatával hagyta jóvá. A gazdasági programban megfogalmazott fejlesztési elképzelések közvetett módon valamennyi esélyegyenlőségi célcsoportot érintik.

A megvalósításhoz szükséges pénzügyi források, pályázatok benyújtásához szükséges önrészek a város éves költségvetésében kerülnek meghatározásra.

Az önkormányzat az Szt. 132.§ (4) bekezdésébe foglalt kötelezettségének megfelelően megalkotta a szociális ellátásokról szóló 4/2015. /II.16./ számú önkormányzati rendeltét, amelyet azóta több alkalommal módosított.

A képviselő-testület a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően minden esztendőben a az előírt határidőre megalkotja költségvetési rendeletét. Sárvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2020. /II.14./ számú önkormányzati rendelete szól az önkormányzat 2020. évi költségvetéséről.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A 2013. március 1-én az Möt. rendelkezéseinek megfelelően Sárvár város, Sitke és Porpác községek megállapodása alapján létrejött a Sárvári Közös Önkormányzati Hivatal. A Vas Megyei Kormányhivatal VAB/TORV/653-2/2014. iktatószámú, 2014. december 31. napján kelt döntésével 2015. január 1. napjával a közös hivatalhoz tartozó további településként kijelölte Bögöt községet, e döntéssel a Sárvári Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó települések száma 2015. január 1. napjával négyre bővült.

Sárvár Város jelenleg nem tagja olyan önkormányzati társulásnak, amely az közvetlenül az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetét érintő tevékenységet fejt ki. Sárvár és Térsége Többcélú Kistérségi Társulással kötött megállapodás alapján Sárvár Város Önkormányzata gondoskodik a központi házi orvosi ügyeleti szolgálat szervezéséről, működtetéséről, amelynek ellátási területe a társulás településeire is kiterjed.

Az Országgyűlés 2015. július 6-i ülésnapján fogadta el az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. CXXXIII. törvényt. A törvény 2016. január 1. napján hatályba lépett rendelkezései jelentős mértékben átalakították az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetével kiemelten és napi szinten foglalkozó családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézményrendszert.

Sárvár Város Önkormányzata e kötelező feladatait a Sárvári Gondozási és Gyermekjóléti Központ önkormányzati intézménye útján látja el. A már említett jogszabály módosítás következményeként az egyes gyermekvédelmi feladatok tekintetében a központ illetékessége a járás valamennyi településére kiterjed, gyermekjóléti szolgáltatás tekintetében pedig a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települések lakosságára.

A gyermekek, mint esélyegyenlőségi célcsoportot érintően lényeges változás az általános és középiskolák állami fenntartásba kerülése. Az önkormányzat 2013. január 1. és 2016. december 31. között két általános iskolát, alapfokú művészeti iskolát és a gimnáziumot működtetett, majd a tankerületi központok 2017. január 1. napjával történt megalakulását követően a működtetési feladatokat is átvette az állami fenntartó. Pozitívum, hogy a három járásra (Sárvár, Celldömölk és Kőszeg) kiterjedő illetékességgel működő Tankerületi Központ székhelye Sárvár lett, melynek elhelyezésére az önkormányzat tulajdonában álló, teljesen felújított épületben került sor. A Sárváron működő két középiskola fenntartója a Szombathelyi Szolgáltatási Szakképzési Centrum. Mind az állami intézményfenntartók képviselőivel, mind pedig a Sárváron működő iskolák igazgatóival kiváló az együttműködés.

Ugyancsak rendkívül jó az együttműködésünk a Vas Megyei Kormányhivatal Sárvári Járási Hivatalával, amelynek az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintően is nagy jelentősége van, például szociális ellátások, foglalkoztatással összefüggő programokban való részvétel, egészségügyi alapellátás tekintetében.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A 2013-ban elkészített Helyi Esélyegyenlőségi Program minden korábbinál részletesebb és pontosabb áttekintést adott a településen élő hátrányos helyzetű célcsoportokról. Az újabb adatgyűjtés során nyert információk megerősítették, hogy az abban szereplő mutatóink nem romlottak, a felvázolt folyamatok, intézkedések pozitív hatásai igazolhatóak.

Megállapítható, hogy a statisztikai adatgyűjtés és az önkormányzati, intézményi adatgyűjtés között mutatkoztak eltérések, azonban a pontos jogszabályi környezet ismeretében, az időközben bekövetkezett szerkezeti változások, átszervezések tükrében ezek magyarázhatóak, alátámaszthatóak.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénységet jövedelmi helyzet vagy életkörülmények alapján mérhetjük. A jövedelmi szegénység leggyakoribb, az unióban is használt mérőszáma azt mutatja meg, hogy egy adott országban hányan élnek az átlagos (ún. medián) jövedelem 60 %-ánál kisebb jövedelemből. Ezen belüli, külön kategória a mélyszegénység. Mélyszegénynek az tekinthető, akinek jövedelme a medián 40 %-a alatti. A mediánt úgy képezik, hogy sorba rendezik a kereseteket, és a sor közepén lévő érték a medián. Ez lesz az az összeg, amelynél az emberek egyik fele kevesebbet, a másik pedig többet keres. A medián értéke ezért pontosabb képet mutat a valós jövedelmi viszonyokról és életszínvonalaról, mint az átlagkereset.

A KSH mediánértéket nem közöl, mert nincsenek olyan adataik, melyekből az számítható lenne.

A medián értéke gazdasági elemzések szerint a magyar fizetéseknél általában 20 százalékkal alacsonyabb, mint az átlagbér. A KSH 2018. júliusi adata szerint nemzetgazdasági szinten az átlagos nettó kereset családi kedvezmény nélkül 217 300 forint volt, amely alapján a mediánt 173.840 forintra becsülhetjük. Ezt az összeget figyelembe véve a jövedelmi szegénységről megközelítőleg 100.000 –Ft-nál alacsonyabb jövedelemből élőknel, míg mélyszegénységről 70.000,- Ft-nál alacsonyabb jövedelemből élők esetén beszélhetünk.

A KSH legfrissebb adatai alapján a teljes munkaidőben alkalmazásban állók kedvezmények nélküli nettó átlagkeresete 2019-ben 244 609 Ft, 2020. I-II. negyedévében pedig 262 648 Ft volt, így a medián becsült értéke 2020-ban 210.118 Ft. Ez alapján jövedelmi szegénynek az tekinthető, aki 126.071 Ft-nál alacsonyabb, mélyszegénységben élőknek pedig, aki 84.000 Ft alatti jövedelemből él.

Hivatalos adatok azonban nem állnak rendelkezésre a településen élők jövedelmi helyzetére vonatkozóan, így a mélyszegénységben élőkéről sincsenek pontos adataink.

A KSH-nak „A háztartások életszínvonala, 2016.” című kiadványa alapján Magyarországon 2016-ban folytatódott a szegénység kockázatának kitett népesség számának és arányának csökkenése. Az előbbi szám 2012-ben volt a legmagasabb, azóta folyamatosan csökkenő tendencia figyelhető meg. A KSH felmérései szerint ez a javuló tendencia a roma népesség életszínvonalának alakulásában is megfigyelhető volt.

Ez a pozitívum Sárváron is érezhető. Amíg pl. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma 2012-ben 282 fő volt, addig 2017-ben már csak 94 volt. **2019. évre vonatkozóan pedig ez az adat 63.**

A szociális területen dolgozók (családgondozó, szociális ügyintéző) tapasztalata szerint is csökkent azon családok száma, akik rendszeres támogatásra szorulnak, vagy egyáltalán arra jogosultak.

Romának azt lehet tekinteni, aki annak vallja magát, ezért a különböző felmérések eltérő adatokkal is szolgálhatnak.

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján a cigány (romani, beás) népesség száma Sárváron 199 fő.

A Sárvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat adatai alapján jelenleg Sárváron kb. 47 roma család él, ez körülbelül 210-220 roma személyt jelent (ebből kb. 60-70 fő gyermek), mely Sárvár mintegy 15.000 fős lakosságának kb. 1,5 %-a.

Probléma azonban továbbra is a romák valós jövedelmi helyzetének megállapítása, hiszen ők a legtöbb esetben a családtámogatások (gyes, gyed, családi pótlék) mellett hivatalosan ki nem mutatható, tehát nem munkaviszonyból származó jövedelemmel rendelkeznek.

Fontos megállapítani, hogy a mélyszegénység egyébként sem kizárólag a romák problémája.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

E fejezetben a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

„Vas megye területi összehasonlításban tartósan a legkedvezőbb munkaerő-piaci helyzetű megyék között szerepel. Győr-Moson-Sopron megye és a főváros után Vas megyében volt a legalacsonyabb az álláskeresési ráta. Értéke 3,4% volt, az előző évhez képest nem változott.

A megyén belül jelentős munkaerő-piaci különbségek vannak az egyes járások között. A mutató értéke a vasvári járásban a legmagasabb, több mint kétszerese a sárvárinak. Az álláskeresési ráta a sárvári járásban a 2017-es gazdaságilag aktív népességgel számolva (18.880 fő) 3,0% volt, a megyében – a szombathelyivel megegyezően – a legalacsonyabb.

Sárvár városában a relatív mutató (a nyilvántartott álláskeresők szám a munkavállalási korú népesség – a 10.300 fő - %-ában) áll rendelkezésre, melynek értéke 2018. júliusában 1,99 % volt. Az előző év azonos időszakához képest a járásban és Sárvár városban is kismértékben csökkent az álláskeresők száma.” (forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Sárvári Járási Hivatal: Tájékoztató Sárvár város munkaerő-piaci helyzetéről, 2018. szeptember.)

Ahogy a következő táblázat adatai mutatják, ez a kismértékű csökkenés tovább folytatódott 2019. évben is. A nemek %-os arányában is minimális különbség mutatkozott, a férfiak javára.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküli/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	5 133	5 215	10 348	131	2,6%	135	2,6%	266	2,6%
2016	5 127	5 173	10 300	115	2,2%	112	2,2%	227	2,2%
2017	5 067	5 143	10 210	103	2,0%	108	2,1%	211	2,1%
2018	4938	5003	9941	95	1,9%	109	2,2%	204	2,1%
2019	4823	4853	9676	89	1,8%	96	2,0%	185	1,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal,

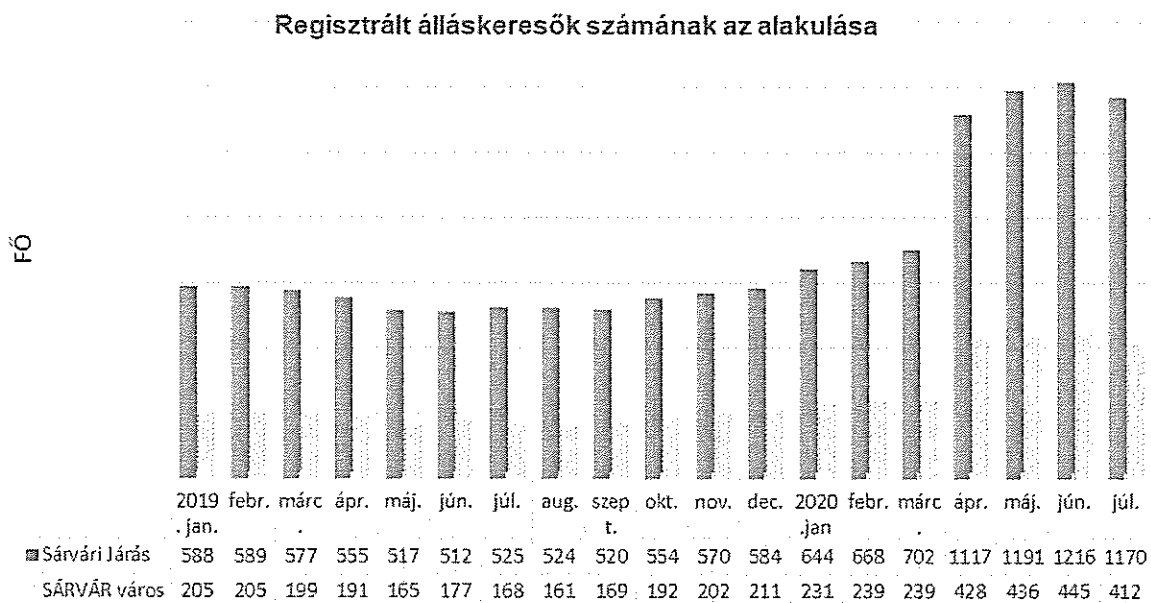
A 2020. év első két hónapjában – a korábbi évekhez hasonlóan – még főként a munkaerő iránti kereslet, a külföldi munkavállalásban és a közfoglalkoztatásban érintettek száma szabta meg a mutatók alakulását, márciustól viszont egyre nagyobb mértékben a koronavírus járvány okozta veszélyhelyzet során kialakult elbocsátási hullám, az egyéni vállalkozások szüneteltetése, illetve az álláslehetőségek beszűkülése határozta meg a regisztrált álláskeresők számát.

A következő táblázatok adatai mutatják, hogy ez év közepén az előző év azonos időszakához képest a járásban és Sárvár városban is több, mint duplájára nőtt az álláskeresőik száma

**Nyilvántartott regisztrált álláskeresőik száma
Vas megyében**

Járás megnevezése	száma (fő)			2020. július havi az előző	
	2019.	2020.		év július	havi
	július	június	július		
	százalékában				
Cellödömők	429	820	747	174,1	91,1
Körmend	428	818	745	174,1	91,1
Kőszeg	422	752	639	151,4	85,0
Sárvár	525	1216	1170	222,9	96,2
Szentgotthárd	247	534	465	188,3	87,1
Szombathely	1679	3514	3422	203,8	97,4
Vasvár	402	632	593	147,5	93,8
Megye összesen	4132	8286	7781	188,3	93,9

forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Sárvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának Tájékoztatója Sárvár város munkaerő-piaci helyzetéről (készült: 2020. szeptember 1.)

forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Sárvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának Tájékoztatója Sárvár város munkaerő-piaci helyzetéről (készült: 2020. szeptember 1.)

A fenti grafikonból jól látszik, hogy júniusban volt a mélypont, júliusban, a veszélyhelyzet megszűnését követően indult el egy lassú csökkenés a regisztrált munkanélküliek számában.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2015	2016	2017	2018	2019
		265,75	227	210,75	204	185,00
20 év alatti	Fő	4	3	4	7,75	5,00
	%	1,6%	1,3%	1,9%	3,8%	2,7%
20-24 év	Fő	26	23	19	21,50	18,25
	%	9,9%	9,9%	9,0%	10,6%	9,9%
25-29 év	Fő	28	24	19	17,75	21,50
	%	10,3%	10,5%	9,0%	8,7%	11,6%
30-34 év	Fő	30	21	19	16,75	13,00
	%	11,2%	9,3%	9,1%	8,2%	7,0%
35-39 év	Fő	29	29	26	21,00	17,25
	%	10,9%	12,6%	12,2%	10,3%	9,3%
40-44 év	Fő	30	27	30	28,50	18,50
	%	11,2%	11,8%	14,0%	14,0%	10,0%
45-49 év	Fő	23	17	19	21,00	22,00
	%	8,7%	7,6%	8,9%	10,3%	11,9%
50-54 év	Fő	21	20	18	14,00	15,25
	%	7,9%	8,7%	8,3%	6,9%	8,2%
55-59 év	Fő	33	23	17	15,25	12,75
	%	12,5%	10,1%	7,9%	7,5%	6,9%
59 év feletti	Fő	42	42	41	40,25	41,50
	%	15,7%	18,3%	19,6%	19,8%	22,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A javuló foglalkoztatottsági mutatóknak köszönhetően 50-54 éves és 55-59 éves korosztály foglalkoztatottsága is javuló tendenciát mutat, arányuk jelentősen csökkent az elmúlt 5 évben, ugyanakkor az 59 év feletti esetén jelentős romlás mutatható ki.

A 2018-2019-es évek álláskeresőinek korosztály szerinti megoszlása változatos képet mutat. Pozitívum, hogy az 55-59 éves korosztály esetében az elmúlt 5 év adatait figyelembe véve csökkenés látható, míg az 59 év feletti esetében igaz kismértékben, de sajnos folyamatos emelkedés tapasztalható.

A Foglalkoztatási Osztály tájékoztatója alapján 2020. év adatai alapján az 50 év fölötti korosztályba a regisztrált álláskeresők 28,3%-a, a 25 év alattiba pedig 13,7%-a tartozott a településen. 2019-ben ezek az adatok 37,8 % illetve 12,43 % volt, ami azt bizonyítja, hogy az álláskeresők számának veszélyhelyzet idején történő emelkedése nem feltétlenül az idősebb korosztályt érintette.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya

Év	Nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek száma			180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek száma					
	fő			fő			%		
	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2013	271	245	516	98	82	180	36,2%	33,5%	34,9%
2014	177	174	351	61	56	117	34,6%	32,1%	33,4%
2015	135	131	266	43	46	89	32,0%	35,0%	33,5%
2016	112	115	227	35	35	70	31,3%	30,4%	30,8%
2017	108	103	211	39	36	75	36,2%	35,0%	35,6%
2018	109	95	204	41	35	76	37,6%	36,9%	37,3%
2019	96	89	185	38	27	65	39,7%	30,3%	35,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, KSH-TSTAR

A fenti számok azt mutatják, hogy 2016-2018. között míg a nyilvántartott álláskeresők száma fokozatosan csökkent, közülük a 180 napnál hosszabb ideje munkanélküliek száma viszont lassan emelkedett. 2019-ben ez a tendencia változott, akkor nemcsak az álláskeresők száma, hanem a közülük 180 napnál régebb óta álláskeresők aránya is csökkent valamelyest.

A nemek arányát tekintve a nők aránya nemcsak az összes regisztrált munkanélküli, hanem a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartottak között is magasabb, különösen 2019-ben volt magasabb ez az arány.

A Tájékoztatóból megállapítható, hogy az álláskeresők nemek szerinti megoszlása az idei évben is a nők magasabb arányát mutatja. Járási szinten 53% a nők, 47% a férfiak aránya. Sárváron a regisztráltak 54%-a nő. A járás munkaerőpiacán a férfiak számára általában több a munkalehetőség. A nőknek a háztartásban, gyermeknevelésben betöltött szerepük miatt lényegesen nehezebb elhelyezkedniük a többnyire több műszakos munkaidő beosztással hirdetett munkahelyeken.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	1 072	1 027	2 099	5	0,5%	10	1,0%	15	0,7%
2016	1 100	1 028	2 128	7	0,6%	7	0,7%	14	0,7%
2017	1 076	1 009	2 085	8	0,7%	7	0,7%	15	0,7%
2018	1048	988	2 036	4	0,4%	7	0,7%	11	0,5%
2019	1000	935	1 935	6	0,6%	8	0,9%	14	0,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott pályakezdők aránya az elmúlt öt év adatait figyelembe véve, nem igazán változott, 2018-ban volt egy nagyon kicsi csökkenés. A nemeket tekintve a nők aránya itt is magasabb.

2020. év első hét hónapjában a regisztrált álláskeresők havi átlagos száma Sárváron 347 fő volt. A pályakezdő álláskeresők száma ezen időszakban 18 fő volt a városban.

„A Nemzetgazdasági Minisztérium 2018. évben is elindította a „Nyári Diákmunka” programot, ami már 2013 óta sikeresen működik. Az idei évi pályázati kiírás a mezőgazdaság és a vendéglátás területére is kiterjesztette a támogatás igénybevételének lehetőségét. A program amellet, hogy

hozzájárul a fiatalok inaktivitás csökkentéséhez és a korai munkatapasztalat-és munkajövedelem-szerzés elősegítéséhez, a munka által szerzett sikerélmények és tapasztalatok által elősegíti a későbbi munkaszocializációs folyamatokat is.” (forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Sárvári Járási Hivatal: Tájékoztató Sárvár város munkaerő-piaci helyzetéről 2018.)

Sárváron a Nadasdy Kulturális Központ 9 főt, Sárvár Város Önkormányzata 3 főt, míg a Sárvári Gondozási és Gyermekjóléti Központ szintén 1 főt foglalkoztatott a program keretében.

A program 2020- ban is elindult. Az Önkormányzatnál, vagy annak intézményénél 11 fő sárvári, valamint a turisztika, vendéglátás területén szintén 11 fő sárvári helyezkedett el. Sárvár Város Önkormányzata 3 főre, a Sárvári IGESZ 3 főre, a Nadasdy Ferenc Múzeum, Művelődési Központ és Könyvtár 5 főre, a Sárvári Gyógyfürdő Kft. pedig 10 főre igényelt és kapott támogatást.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Egyértelműen pozitív változásokat tükröznek az alábbi táblázat adatai. A 2011. évi népszámlálás adatai alapján 2001. évi népszámlálás adataihoz viszonyítva jelentősen magasabb a legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség aránya, a megfelelő korúak százalékában. A férfiak esetében ez 99 %, míg a nők esetében egy kicsit alacsonyabb, 96,7 %.

A másik kedvező adat, hogy jelentősen csökkent az iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség aránya, a megfelelő korúak százalékában. Férfiak esetében ez 1 %, míg a nők esetében ez 3,3 %, a korábbi 9,5 % helyett.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	95,5%	90,5%	4,5%	9,5%
2011	99,0%	96,7%	1,0%	3,3%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Az álláskereső iskolai végzettségét figyelembe véve azt tapasztalhatjuk, hogy az elmúlt 5 év során a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségű álláskereső száma fokozatosan csökkent, 2019-ben 0,4 % volt. Az általános iskolai végzettségű regisztráltak száma is csökkenő tendenciát mutat, míg a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkező álláskereső aránya emelkedik. Ez mindenképpen jó, mert esetükben könnyebb az elhelyezkedés.

A 2020-as adatokat vizsgálva a középfokú iskolai végzettséggel rendelkezők voltak a legtöbben, arányuk 71,1%, Sárváron 8,3% volt.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	266	8,25	3,1%	69,75	26,2%	187,75	70,6%
2016	227	5,5	2,4%	63,75	28,1%	157,75	69,5%
2017	211	4,75	2,3%	59	28,0%	147	69,8%
2018	204	3,5	1,7%	54,25	26,6%	146	71,7%
2019	185	0,75	0,4%	43	23,2%	141,25	76,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Sárváron nincs általános iskolai felnőttoktatás, ezt tükrözi a 3.2.7. táblázat adata.

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban	
	Fő	Fő	%
2015	0	0	
2016	0	0	
2017	0	0	
2018	0	0	
2019	0	0	

Forrás: TeIR,

A 3.2.8. táblázat adatai a sárvári közép fokú iskolákban felnőtt-oktatásban résztvevők számát mutatja. Arra vonatkozóan azonban nincsenek adataink, hogy közülük hány fő sárvári, továbbá arra vonatkozóan sem rendelkezünk adattal, hogy hány fő sárvári vesz részt felnőttoktatásban más településen.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma közép fokú iskolában

Év	Közép fokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (fő)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2012	0	0		0		0		89
2013	0	0		0		0		66
2014	0	0		0		0		52
2015	89	89	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	89
2016	199	0	0,0%	199	100,0%	0	0,0%	71
2017	113	0	0,0%	113	100,0%	0	0,0%	39

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ), intézményi adat

c) közfoglalkoztatás

A munkanélküliség kezelésében még mindig jelentős szerepet tölt be a közfoglalkoztatás. A 2017. évben kötött közfoglalkoztatási szerződés 2018. február 28-án járt le. 2018-ban az első ütemű foglalkoztatás március 1-től június 30-ig tartott, majd július 1-től 2019. február 28-ig új szerződéssel folytathatták a munkát a közfoglalkoztatottak. Az első ütemben 32 fő, a második ütemben 24 fő sárvári lakos foglalkoztatására volt lehetőség. Sárváron a legnagyobb közfoglalkoztató a Sárvári Városgondnokság Nonprofit Kft, de néhány személyt az önkormányzat és intézményei is foglalkoztatnak.

Országos közfoglalkoztatási programban az idei év első ütemében 13, második ütemében 17 sárvári személy foglalkoztatására volt, illetve van lehetőség. A munkáltatók ebben az esetben: Szombathelyi Erdészeti Zrt., Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, MÁV Zrt., Vas Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság stb.

A 2016-2018. közötti időszakban a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó képzések a GINOP-6.1.1 „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése” kiemelt projekt keretében valósulnak meg. A program célcsoportjába a legfeljebb a befejezett általános iskolai végzettséggel rendelkező munkanélküliek tartoznak. 2018. évben a projekt keretében eddig 5 fő sárvári lakost vontak be a képzésbe.

A 2019-ben megállapított hosszabb időtartamú közfoglalkoztatások 2020. február 29-én jártak le. A közfoglalkoztatottak zöme 2020. március 1-jétől új szerződéssel folytathatta a munkát. 2020. július 31-ig több ütemben, összesen 20 fő foglalkoztatására kötött a járási hivatal hatósági szerződést. A foglalkoztatásban részt vevő munkáltatók többsége helyi önkormányzat, kisebb részben intézmény, egyéb közfoglalkoztató. Sárváron a legtöbben a Sárvári Városgondnokság Nonprofit Kft.-nél dolgoznak.

Országos közfoglalkoztatási program keretében 2020-ban 11 személy dolgozik.

2018-2020 közötti időszakban is a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó képzések a GINOP-6.1.1 „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése” kiemelt projekt keretében valósulnak meg. A program kiemelt célcsoportjába továbbra is a legfeljebb befejezett általános iskolai végzettséggel rendelkező álláskereső tartoznak. A 2019-ben indult textiltermék-összeállító tanfolyamot hárman végezték el eredményesen 2020 januárjában.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Sárváron az utóbbi években jelentős beruházások zajlottak illetve jelenleg is zajlanak. Jelenleg épül a multifunkcionális sportcsarnok, a Zene Háza, az új Gondozási Központ, de idén újult meg a városi bölcsőde is, hogy csak néhányat említsünk. Ezek mind potenciális munkalehetőséget jelentettek, jelentenek, elsősorban az építőiparban. *Az említett beruházások az elmúlt két évben megvalósultak. 2019. év elejére befejeződött a Gondozási Központ felújítása és bővítése, ugyanebben az évben átadásra került a ZeneHáza is. 2019. decemberében pedig az új multifunkcionális sportcsarnokot is birtokba vehették a sárváriak.*

Sárváron a foglalkoztatáshoz való hozzáférést nem akadályozza a közlekedés, figyelemmel arra, hogy Sárvár kisváros. Egy-egy munkahely kerékpárral is néhány perc alatt megközelíthető. Idén ősszel készült el a várost Rábasömjén településrészrel összekötő kerékpárút, mely a biztonságos közlekedést szolgálja.

Az elmúlt kettő év során további – a 3.6. e) pontban részletezett – kerékpárút fejlesztések történtek a településen, melyek az egyes településrészekén élők közlekedését, munkába járását könnyítik meg.

A városszájelen működő cégek (Ipari Parkban lévő üzemek, Rábasömjéni városrészben a Taravis Kft.) saját autóbusszal szállítják dolgozóikat.

Távolabbi településeken működő cégek is gyakran hirdetnek álláslehetőségeket a sárvári reklámújságokban. Ezek a cégek is biztosítják dolgozóik saját autóbusszal történő szállítását. (pl. Autolive Kft. Sopronkövesden, Nestlé Bükön.)

Sokan – pontos adat nincsen rá – járnak Szombathelyre dolgozni. A megyeszékhely autóval és vonattal 20-25 perc alatt, autóbusszal 40-60 perc alatt elérhető. Sárvár és Szombathely között szinte óránként közlekedik a vonat, és az autóbuszjáratok száma is elég jónak mondható.

Sárváron működik a Vas Megyei Kormányhivatal Sárvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, így a munkát keresők helyben tudják intézni ezirányú ügyeiket, itt helyben tájékozódhatnak a helyben/térségben működő foglalkoztatási programokról.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fenti programokhoz, képzésekhez való hozzáférést itt helyben a Vas Megyei Kormányhivatal Sárvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya segíti, biztosítja.

Közülük az Ifjúsági Garancia Rendszer (IGR) keretében a 25 év alatti fiatalok foglalkoztathatóságát segítik munkaerő-piaci szolgáltatásokkal, bér, bérköltség, vállalkozóvá válás támogatással, illetve képzésekkel. Ebbe a programba eddig 103 sárvári lakos kapcsolódott be.

Az idei évig az IGR programba 174 sárvári lakos került be, közülük GINOP 5.2.1 forrásból 85 fő sárvári lakos, 76 sárvári telephellyel rendelkező cég foglalkoztatási támogatásban, 10 fő vállalkozóvá válási támogatásban, 31 fő pedig képzésben vehetett részt. (forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Sárvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának Tájékoztatója Sárvár város munkaerő-piaci helyzetéről (készült: 2020. szeptember 1.)

A 25 év feletti álláskeresők számára a GINOP 5.1.1 „Út a munkaerőpiacra” program keretében nyújtanak támogatást. A programba eddig 134 sárvári lakost vontak be. Ebből a forrásból 46 sárvári személy vállalkozóvá válását, 32 személy képzését finanszírozta a Foglalkoztatási Osztály.

2020-as év adatai: A programba eddig 253 fő sárvári lakos került be. Ebből a forrásból 76 személy vállalkozóvá válását, 104 sárvári telephellyel rendelkező cég, és 150 fő támogatott foglalkoztatását, 37 fő képzését, valamint 6 fő lakhatási támogatását sikerült finanszírozni. (forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Sárvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának Tájékoztatója Sárvár város munkaerő-piaci helyzetéről (készült: 2020. szeptember 1.)

A már említett uniós programokon kívül a „Vas Megyei Foglalkoztatási Paktum 2014-2020” munkaerő-piaci program (TOP 5.1.1) és az „Észak-Vas Megyei Gazdaság- és Foglalkoztatás-fejlesztési Együttműködés a helyi gazdaságfejlesztés szolgálatában” munkaerő-piaci program, paktum (TOP 5.1.2) ad lehetőséget a foglalkoztatási és képzési támogatások nyújtására.

A TOP 5.1.1 programba az indulás óta 22 fő sárvári lakost vont be a Foglalkoztatási Osztály. Közülük 20 fő illetve 14 sárvári telephellyel rendelkező cég foglalkoztatási támogatásban, 2 fő képzésben vehetett részt.

A TOP 5.1.2 programba eddig 71 fő helyi lakos került be. Ebből a forrásból 20 személy vállalkozóvá válását, 31 sárvári telephellyel rendelkező cég, és 32 fő sárvári lakos támogatott foglalkoztatását, valamint 7 fő képzését finanszírozták.

A Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében 2020. május 18-ától igénybe vehető munkahelyteremtő bértámogatás finanszírozása is a két GINOP programból valósult meg (új programelemként: 6+3 havi fix 100% bérköltség támogatás). A foglalkoztatási támogatásokon belül a GINOP 5.2.1 projektben eddig 16 sárvári telephellyel rendelkező cég és 11 fő sárvári személy, a GINOP 5.1.1 projekt keretében pedig 32 sárvári telephellyel rendelkező cég és 63 fő helyi lakos foglalkoztatásának támogatása valósult meg. (forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Sárvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának Tájékoztatója Sárvár város munkaerő-piaci helyzetéről (készült: 2020. szeptember 1.)

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A Sárvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya kiemelten kezeli az álláskereső, hátrányos helyzetű emberek munkaerő-piaci integrációját – szakképzettség megszerzését, képzettségi szintjük emelését, alkalmazkodóképességük javulását – hatékony, komplex munkaerő-piaci szolgáltatások, közvetítési tevékenység és foglalkoztatási támogatások nyújtásával. Az osztályon az ügyfelek már az információs térben tájékozódhatnak az ügyintézés menetéről, a szolgáltatásokról, az egyes ellátásokról. Itt folyamatosan rendelkezésre állnak az aktuális állásajánlatok, a munkáltatók szóróanyagai, hirdetései. Igény esetén önéletrajz írásában is segítséget kaphatnak az álláskereső.

A TOP 5.1.1 és a TOP 5.1.2 projekt keretében 1 fő mentor tevékenykedik. Igény esetén egyéni tanácsadásra is lehetőség van.

Az Országos Foglalkoztatási Kft. (OFA) által alkalmazott tanácsadó segíti a közfoglalkoztatottak versenyszférában való elhelyezkedését.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Nincsenek erre vonatkozó kimutatásaink, de mind az önkormányzat, mind néhány, általa fenntartott intézménye is él a közfoglalkoztatás lehetőségével. Több közfoglalkoztatott van szinte folyamatosan udvari segédmunkásként az önkormányzatnál is és pl. a Sárvári Városgondnokság Kft-nél is, akik tényleg szerény anyagi körülmények között élnek, és adott esetben lehet, hogy néhányuk a roma kisebbséghez tartozik.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Erre vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

2015-től tartósan 30-35 fő azoknak a száma, akik álláskereső segélyben részesülnek. Ők a 15-64 év közötti népesség 0,3 %-át jelentik. Ez az arány az elmúlt két évben sem változott.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresési segélyben részesülők (fő)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2015	10 348	35	0,3%
2016	10 300	33	0,3%
2017	10 210	30	0,3%
2018	9941	29	0,3%
2019	9676	33	0,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Vas Megyei Kormányhivatal

Ha az álláskeresési járadékra jogosultak számát viszonyítjuk a regisztrált munkanélküliekhez, akkor láthatjuk, hogy 2016-ban volt egy nagyobb mértékű emelkedés, azt követően lényeges változás nem következett be.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresési járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2015	266	50	18,7%
2016	227	54	23,8%
2017	211	57	27,2%
2018	204	59	28,9%
2019	185	50	27,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korúak ellátására való jogosultak számát a 3.3.3. táblázat adatai mutatják.

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma az elmúlt négy év során lényegében nem változott, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők vonatkozásában volt egy viszonylag nagyobb arányú csökkenés 2019. évben.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2016. márc. 1-től (2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési segély negyedévek átlagában számolva)	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2015	7,99	0,08%	39,81	14,98%
2016	11,92	0,12%	22,52	10,87%
2017	13,05	0,13%	23,56	11,18%
2018	11,75	0,12%	20,02	9,81%
2019	11,60	0,12%	12,77	6,90%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Vas Megyei Kormányhivatal Sárvári Járási Hivatala

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

A városban fellelhető teljes bérlakás állományról nem, csak az önkormányzati bérlakás állományról rendelkezünk adatokkal, a következő táblázat is ezen adatokat tartalmazza.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2015	6 418	nincs adat	221	nincs adat	192	0	nincs adat	nincs adat
2016	6 447	nincs adat	203	nincs adat	173	0	nincs adat	nincs adat
2017	6 446	nincs adat	192	nincs adat	164	0	nincs adat	nincs adat
2018	6454	nincs adat	188	nincs adat	159	0	nincs adat	nincs adat
2019	nincs adat	nincs adat	185	nincs adat	157	0	nincs adat	nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Önkormányzati bérlakást szociális alapon, költségelven, szakemberlakás biztosítása érdekében, vagy egyedi elbírálás alapján lehet bérbe adni. A bérbeadás részletes feltételeit minden esetben az önkormányzat rendelete szabályozza

Az önkormányzati bérlakás egyik speciális formája az ún. Fiatal Házások Otthona. Itt jövedelmi jogosultsági feltétel nincsen, viszont szükséges, hogy csak házastársak igényelhetik, a házastársak egyike sem töltötte be a 40. életévét és itt is megjelenik a 10 éves állandó sárvári bejelentett lakóhely. Az FHO lakásban elhelyezés leghosszabb időtartama 6 év, ezalatt a lakásügyük megoldásáról saját maguknak kell gondoskodniuk, melyet segít, hogy a fiataloknak az itt tartózkodás ideje alatt az általuk választott lakástakarék-pénztárnál az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 60 %-ával azonos összeget kell elhelyezni.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat rendelete több jogosultsági feltételt határoz meg, többek között jövedelmi értékhatárt, vagy pl. a folyamatosan több mint 10 éve Sárváron található bejelentett lakóhely. Az igénylőknél talán utóbbinak a hiánya okozza a legnagyobb problémát.

Az ilyen jellegű ingatlanok számának csökkenését az okozta, hogy az elmúlt években az önkormányzat több alkalommal felajánlotta megvásárlásra az ingatlant a határozatlan idejű bérleti szerződéssel rendelkező bérlők számára.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Erre vonatkozóan nincsenek adataink.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Sárváron hajléktalanok intézményi ellátása nincs, Sárvár vonatkozásában ez nem is kötelező önkormányzati feladat. Ennek ellenére az önkormányzat által fenntartott Sárvári Gondozási és Gyermekjóléti Központ családgondozói folyamatosan figyelemmel kísérik a hajléktalanok sorsát, helyzetét, tartózkodásukat stb.

Az előző Esélyegyenlőségi Program készítésekor 7-8 fő körül mozgott a hajléktalanok száma a településen. Ez a szám jelenleg 4 főre csökkent, a csökkenést intézményben történő elhelyezés, illetve elhalálozás okozta. Az említett négy fő közül jelenleg igazából egy személy él az utcán, akinek szenvedélybetegeket ellátó intézményben történő elhelyezése jelenleg van folyamatban. A másik három személynek van fedél a feje fölött (pl. ismerősnél). Pozitív, hogy mindegyikük rendelkezik rendszeres pénzellátással. Az önkormányzat valamennyi hajléktalan számára, aki azt igényli, biztosítja a napi egyszeri meleg ételt, melyet az intézményben fogyaszthatnak el. Ugyancsak itt van lehetőségük a tisztálkodásra, ruháik mosására, valamint amennyiben igénylik és elfogadják a házirend szabályait, az intézmény által biztosított nappali ellátást is igénybe vehetik.

Az elmúlt kettő évben lényeges változás nem történt, a hajléktalanok száma a településen jelenleg 5 fő. Négyen közülük a Szatmár erdőben, egy használaton kívüli épületben, az ötödik személy pedig ismerősnél húzza meg magát, ténylegesen fedél nélkül, utcán élő személy tehát nincs a városban. A megyeszékhelyen lévő hajléktalanszállóba egyikük sem akar költözni. Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság valamennyiük esetében fennáll. Hárman rendelkeznek rendszeres pénzellátással, amihez a Központban jutnak hozzá. Továbbra is érvényes, hogy amennyiben ebédelni szeretnének az intézményben, a házirendben foglalt szabályok betartásával ők is igénybe vehetik a szolgáltatást. Ugyanez igaz a fürdési és mosási lehetőségekre is. Mindössze egy személy igényel étkeztetést az intézménytől. A Központ számára eljuttatott adományokból minden esetben részesülnek a hajléktalan személyek.

e) lakhatást segítő támogatások

Az ellátásban részesítettek számát a következő a 3.4.2. táblázat mutatja:

3.4.2. számú táblázat – Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Összesen adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2015	156	0
2016	109	0
2017	136	1 ^x
2018	126	0
2019	128	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adat

^x Az önkormányzat szociális rendelete 2015. március 1-jével a települési támogatás keretében nyújtható szociális támogatásként vezette be a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot (lakbér- és távhő díj) felhalmozó személyek részére nyújtható „lakhatási települési támogatást”.

Helyi lakásfenntartási támogatási forma a fűtéstámogatás, melyet az önkormányzat kizárólag saját forrásból biztosít. Az önkormányzati rendelet értelmében a polgármester fűtéstámogatásban részesítheti

- a) a távhő-szolgáltató fűtési rendszerébe be nem kapcsolt egyedi, vagy egyedileg szabályozható fűtési móddal rendelkező lakást, vagy házat használó és
  - aa) a családjában három, vagy több kiskorú gyermeket nevelő, vagy
  - ab) nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, nyugdíjszerű ellátásban, rokkantsági járadékban, rokkantsági ellátásban, rehabilitációs ellátásban részesülő, vagy
- b) a távhő-szolgáltató fűtési rendszerébe bekapcsolt lakást használó

szociálisan rászoruló személyt, aki a fűtési szezonra vonatkozó többletköltséget önállóan, a létfenntartása veszélyeztetése nélkül viselni nem képes. A szociális rászorultságot az egy főre jutó jövedelem alapján vizsgálja az önkormányzat.

A következő táblázat a fűtési támogatást igénybe vevők számát mutatja az elmúlt öt évre vonatkozóan.

Év	Távhő fűtési támogatást igénybe vevő	Egyedi fűtési támogatást igénybe vevő
2015	105	351
2016	95	372
2017	96	401
2018	90	374
2019	105	466

2019-ben a jogosultság elbírálásakor figyelembe vehető egy főre jutó jövedelemhatárt megemelte a képviselő-testület, ezt igazolják a 2019-es magasabb igénybevevői számok is.

A településen 924 távhő fűtéssel rendelkező lakás van, emellett a támogatást igénybe vevők száma alacsonynak tűnik. Ennek oka valószínűleg a jövedelmi viszonyokra vezethető vissza.

Másik lakhatást segítő támogatás Sárváron, melyet az önkormányzat teljes mértékben saját erőből biztosít, az ún. első lakáshoz jutók támogatása, melynek jogosultsági feltételeit szintén önkormányzati rendelet szabályozza.

A lakásszerzési támogatásban részesítettek számát és a támogatásra fordított összeget a következő táblázat mutatja.

	Lakásszerzési támogatásban részesült családok száma:	Felhasznált összeg: (vissza nem térítendő támogatás) Ft
2015.	3	1.800.000
2016.	2	1.800.000
2017.	3	1.800.000
2018.	3	2.100.000
2019.	0	0

Forrás: önkormányzati adat

2019. évben nem volt igénylő a támogatásra. Az igénylők elmaradását okozhatja, hogy a mivel alapvetően ez egy szociális jellegű támogatás, az egy főre jutó jövedelmi értékhatár, mint jogosultsági feltétel, a mai jövedelmi viszonyokhoz képest viszonylag alacsonyabb, másrészt feltétel, hogy a lakásvásárlás vagy építkezés Sárvár közigazgatási területén legyen.

f) eladósodottság

Erre vonatkozóan teljes körű kimutatással nem rendelkezünk.

A távhődíj- hátralékról, valamint az önkormányzati bérlakásban élők lakbérhátralék, illetve a vízdíj hátralékáról, a hátralékkal rendelkező családok számáról rendelkezünk információval, melyet az alábbi táblázat adatai mutatják:

Év	Távhődíj-hátralék (családok száma, akiket ez érint)	Lakbérhátralék (családok száma, akiket ez érint)	Vízdíj hátralék (családok száma, akiket ez érint)
2015. dec. 31.	12.541.684 Ft (285 család)	9.730.797 Ft (81 család)	3.168.205 Ft (45 család)
2016. dec. 31.	12.506.978 Ft (293 család)	9.018.457 Ft (79 család)	1.895.365 Ft (18 család)
2017. dec. 31.	8.969.254 Ft (228 család)	6.896.649 Ft (73 család)	3.729.004 Ft (64 család)
2018. dec. 31.	8.018.092 Ft (246 család)	6.077.021 Ft (87 család)	3.289.937 Ft (47 család)
2019. dec. 31.	7.543.076 Ft (220 család)	3.628.460 Ft (51 család)	2.827.689 Ft (28 család)

Forrás: önkormányzati adat

Örvendetes, hogy mindhárom hátraléktípus esetében csökkenés figyelhető meg az elmúlt öt évre vonatkozóan. Távhődíj- hátralék esetében 2017-ben, lakbérhátralék esetében pedig 2017-ben és 2019-ben volt egy nagyobb arányú csökkenés, a tendencia azt követően is folytatódott, igaz kisebb mértékben. Összességében azonban megállapítható, hogy sajnos még mindig magas a hátralékok összege, valamint magas azoknak a családoknak a száma, akik ezt a tartozást felhalmozták.

A Városgondnokság Sárovár (mely az önkormányzati lakásokat kezeli és a távhőszolgáltatást is biztosítja) tájékoztatása szerint távhődíj esetében a tartozás legkisebb összege az egy havi díjnak felel meg, a legmagasabb pedig 1 millió forint feletti összeget jelent. A behajtás minden esetben fizetési felszólítással kezdődik, ez általában 50 %-ban hoz eredményt. Van részletfizetési lehetőség is, amennyiben pedig egyik sem hoz eredményt, megindítják a végrehajtást. A legrégebbi tartozás 5 éven túli. Bérleti díj esetében is van két olyan család, akik 1 millió forintot meghaladó hátralékkal rendelkeznek. Ezen hátraléktípus esetében inkább jellemző, hogy igénybe veszik a részletfizetési lehetőséget, tekintettel arra, hogy bérleti szerződés meghosszabbítása iránti kérelem elbírálásakor az önkormányzat figyelembe veszi, hogy a bérlő rendelkezik-e hátralékkal. A nem fizető bérlők tartozása ügyvédi eljárás, peresítés mellett kerül behajtásra, melynek eredményessége általában 50%-os. 2019-ben 2 kilakoltatás történt.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Erre vonatkozóan nem rendelkezünk információval.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) által 2018. november 6-án megküldött, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet) előírásainak megfelelően előállított adatok alapján Sárváron nincs szegregátum.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A településen nincs szegregátum.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A településen nincs szegregátum.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A hivatkozott KSH adatszolgáltatás alapján szegregációval veszélyeztetett terület Sárvár, Rábasömjén településrészen található, a Diófa utca – Mátyás Király u. – és Sport utca által határolt terület. A terület lehatárolása a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletnek megfelelően a 2011-es népszámlálási adatok alapján történt. Az ún. szegregációs mutató meghatározásának egyik kiinduló pontja a foglalkoztatottság és gazdasági aktivitás, amely a 2011. évi adatokhoz képest napjainkra jelentősen javult a településen (lásd előző pontokban kifejtetteket), így feltételezhetően az érintett területen élők foglalkoztatottsági és jövedelmi helyzete is kedvezőbb a népszámláláskor fennálló állapothoz képest.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Sárváron az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz és járóbeteg-szakellátáshoz helyben lehet hozzáférni. Helyben biztosított tehát a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátás, a fogorvosi alapellátás, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás, a védőnői ellátás és az iskolaegészségügyi ellátás. A járóbeteg-ellátást biztosító szakrendelő-intézet 2010-ben került felújításra, így az épület megfelel a kor követelményeinek, akadálymentesített és lifttel felszerelt.

Az ügyeleti ellátás kivételével az ellátások hétköznap vehetők igénybe.

A házi orvosi szolgálatok számát az alábbi táblázat adatai mutatják.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2015	0	6	3
2016	0	6	3
2017	0	6	3
2018	0	6	3
2019	0	6	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adat

Öröndetes a házi orvosi alapellátás tekintetében, hogy Sárváron nincs betöltetlen házi orvosi körzet, továbbá az infrastrukturális feltételeken sikerült jelentősen javítani az elmúlt években.

A Várkerület 17/A. szám alatti önkormányzati tulajdonú épületben, 2018-2019-ben több lépcsőben 3 új orvosi rendelő került kialakításra. 2 felnőtt és 1 házi gyermekorvos számára biztosított az önkormányzat új, korszerű, megfelelő parkoló kapacitással rendelkező rendelőt.

A Központi Háziorvosi Ügyleleti Szolgálat is új rendelőbe költözhetett 2019-ben, amely egyben az egyik háziorvosi körzet székhelye is. A beruházások összesen mintegy 200 millió forintból valósultak meg, melyhez az önkormányzat 80 millió Ft támogatást kapott az Emberi Erőforrások Minisztériumától.

A fejlesztésekre azonban a jövőben is szükség lesz, ahogy azt a 2019-2024-es önkormányzati ciklus gazdasági programja is tartalmazza. Ennek okai a következők:

- 1 felnőtt háziorvosi körzet nyugdíjas korú orvosa magántulajdonú orvosi rendelőben látja el feladatát. Nyugdíjba vonulása esetén az önkormányzatnak rendelőt kell biztosítania az új orvos részére.*
- gyermekorvosi rendelő áthelyezése is indokolt volna korszerűbb rendelőbe, ahol a parkolási problémák is megoldhatók volnának.*

Fogorvosi alapellátást nyújtó fogorvosok is magántulajdonú rendelőben látják el feladatukat.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzájárás

Prevenziós, egészségfejlesztő tevékenység már az óvodáskorban elindul, hiszen az egészséges étellekkel, egészséges életmóddal már az óvodában célirányosan ismerkednek a gyermekek. Az iskolában az egészséges életmódra nevelés még intenzívebbé válik pl. különféle előadások, egészségnapok, egészséghetek szervezésével.

A felnőtt lakosság számára a Nádasdy Kulturális Központ, a Sárvári Gondozási és Gyermekjóléti Központ valamint több civil szervezet (pl.: Diabetes Egyesület) is szervez előadásokat háziorvosok, szakorvosok, gyógytornászok bevonásával.

A Sárvári Gondozási és Gyermekjóléti Központban, mint önkormányzati intézményben egyébként folyamatosan lehetőség van az ellátottak részére a testtömeg, a vérnyomás és vércukor mérésére, valamint időszakosan a Vöröskeresztől „kölcsonvett” műszer segítségével a testzsír mérésére is.

A gyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzájárás (néhány szűréstől eltekintve pl: csípőficamszűrés) a házi gyermekorvosok és védőnők közreműködésével helyben biztosított.

A felnőtteket érintő szűrővizsgálatok nagyobb része szintén helyben (szakrendelő-intézetben) vehető igénybe pl.: tüdőszűrés, méhnyakrák szűrés stb. Amelyik szűrés helyben nem, az a megyeszékhelyen érhető el. (pl: mammográfiai szűrés, csontritkulás vizsgálat stb.)

Valamennyi szűrővizsgálatról, mint lehetőségről, azok elérhetőségéről tájékoztatást nyújtanak a háziorvosok, valamint az orvosi várótermekben plakátok, szórólapok formájában is tájékoztatják a lakosságot a szűrések fontosságáról és elérhetőségeikről.

A szűrőprogramokhoz való hozzájárást segítik még időnként a településen megjelenő „szűrőbuszok” is.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzájárás

Sárváron a bölcsődében, mindkettő óvodában és valamennyi általános iskolában biztosított a szakértői bizottság javaslata alapján a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 25. pontja szerinti sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, gondozása, tanulók oktatása.

Az integrált köznevelésben részt nem vehető gyermekek számára a megyeszékhelyen, Szombathelyen működik az Aranyhíd Egységes Gyógypedagógiai, Konduktív Pedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola (röviden: Aranyhíd EGYMI). Az intézményben a tanulásban

akadályozott, értelmileg akadályozott, társuló fogyatékosként autista, mozgássérült, hallássérült, illetve látássérült, valamint súlyosan –halmozottan fogyatékos gyermekek nevelése folyik, ahova a gyermekek 3 éves koruktól a szakiskola befejezéséig járhatnak. Itt a hiányzó és nem megfelelően működő képességek sérülés specifikus fejlesztését egyéni tervek alapján végzik a szakemberek.

A másik, fejlesztő jellegű intézmény, mely a sárvári gyermekek, tanulók számára is hozzáférhető, a Rum-Kastély EGYMI (Rum-Kastély Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium) . Ebbe az intézménybe is a Vas Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottságnak a szakértői javaslata és kijelölése alapján lehet bekerülni.

Sárváron működik a Vas Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Sárvári tagintézménye, melynek feladata: szakértői tevékenység, nevelési tanácsadás, logopédia, gyógytestnevelés, korai fejlesztés és gondozás, pályaválasztási tanácsadás.

2010. évben a sárvári kórház teljes korszerűsítésével és egy új épülettömb kialakításával regionális szerepkörű komplex rehabilitációs központ jött létre. Ennek eredményeként a sárvári betegeknek közvetlenül elérhető, illetve hozzáférhető az onkológiai, a nőgyógyászati, a gasztroenterológiai, a pszichoszomatikus és a mozgásszervi rehabilitációs ellátás.

Ezenkívül a Sárvári Gyógy- és Wellnessfürdő is kínál komplex rehabilitációs kúrát, társadalombiztosítás által részben finanszírozva.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A bölcsőde és az egyik óvoda saját főzőkonyhával rendelkezik. A másik óvodában, illetve két, állami fenntartású általános iskolában, valamint a két középiskolában az étkeztetés, továbbá a szociális étkeztetés az Elamen Zrt. közreműködésével történik. Az egészséges táplálkozásra, az előírt tápanyagnormák biztosítására valamennyi közétkeztető kiemelt figyelmet fordít.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Sárváron számos sportegyesület, diáksport-egyesület, sportkör működik, melyek működését az önkormányzat minden évben anyagi lehetőségeihez mérten támogatja. Ezenkívül az önkormányzat fontosnak tartja az egyesületi kereteken kívüli sportolás támogatását, az egészséges életmód népszerűsítését. Ennek érdekében minden évben megrendezésre kerül pl. a Városi Sportnap, mely keretében több helyszínen, több sportágba lehet nevezni. A szintén egészséges életmódot népszerűsítő „Mozdulj Sárvár” programsorozat évek óta része a városi rendezvényeknek. Mindegyik programon bárki, ingyenesen részt vehet.

Nagy problémát jelentett eddig a településen, hogy csak az oktatási intézmények rendelkeznek kisebb-nagyobb tornacsarnokkal, melyek nem minden esetben elégítették ki a városban felmerülő igényeket. 2017. évben azonban a város sikerrel lobbizott, Sárvár város Önkormányzata 2 Mrd Ft támogatásban részesült multifunkcionális sportcsarnok építésére. Előbbi összeget az önkormányzat még mintegy 1 Mrd Ft saját forrással egészített ki. Így indult meg 2018 tavaszán az új sportcsarnok építése, mely várhatóan 2019. második felében készül el, és töltheti be funkcióját.

2019. decemberére elkészült az ezer ember befogadására alkalmas sport- és kulturális központ, amely számos sportág gyakorlására alkalmas. A Sárvár Aréna nevet kapott épületegyüttes az NB II-ben játszó sárvári kézilabdacsapat új otthona, mellette a 600 fős lelátóval rendelkező csarnok kosárlabda, röplabda, futball, futsal, asztalitenisz, karate és kick-box versenyek megrendezésére is alkalmas. A 600 fős lelátó további 200 mobil ülőhellyel bővíthető.

A sportolási lehetőségekhez kapcsolódik, hogy az elmúlt két év során Sárváron jelentős kerékpárút- fejlesztések valósultak meg. 2018. őszén került átadásra az Iparterület út és a Rábasömjén városrész közötti kerékpárút. A beruházás Terület- és Településfejlesztési Operatív Program pályázati támogatásból, valamint önkormányzati önrészből valósult meg. 2019. nyarán készült el a Sárvárt Gércse településsel összekötő kerékpárút kivitelezése. A 2,9 km hosszúságú, Gércétől induló és a 84-es főúttal párhuzamosan haladó kerékpárút Sárvár-Hegyközségnél ér véget. A beruházást a Vas Megyei Önkormányzat és Sárvár Város Önkormányzata konzorciumi partnerként valósította meg egy turizmusfejlesztési projekt keretében. 2019. őszén a Bögöt-Propác felől érkező kerékpárút városközponthoz csatlakozó szakasza került átadásra, így a Sári városrész közlekedési feltételei is jelentősen javultak.

2020. évben pedig a Csónakázó-tó környékén kezdődtek fejlesztések. A beruházás része az az 1300 méter hosszú kerékpárút, mely a Vadkert körút és a Horgász-tó északnyugati részéből indulva halad a Tizenháromváros utcáig. Az említett utcában kétoldali kerékpáros nyomsáv kerül felfestésre, majd az utca végétől folytatódik a kerékpárút az Alkotmány utcáig, innen vezet tovább az út a Csónakázó tavakhoz, majd a Spirit szálloda mellett csatlakozik a meglévő Vadkert körúti kerékpárúthoz.

A kézilabdázóknak öröm, hogy a Magyar Kézilabda Szövetség beruházásaként megújul a Csónakázó-tó melletti kézilabdapálya. A meglévő pálya ennek keretében bővítésre kerül, továbbá új, balesetmentes burkolatot kap, valamint új kapuk és labdafogó háló kerül kihelyezésre.

Az Országos Futópálya-építési Program keretében pedig egy 1022 méter hosszú, műanyag borítású futókör épül a tó körül.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Sárvár Város Önkormányzata a következő szociális alapszolgáltatásokat nyújtja.

Étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, idősek nappali ellátása, ezeket az önkormányzat az általa fenntartott intézménye, a Sárvári Gondozási és Gyermejjóléti Központon keresztül biztosítja. A támogató szolgáltatást az önkormányzat ellátási szerződés keretében - a Kolping Támogató Szolgálat útján – biztosítja.

Étkeztetés esetén az ételt az intézmény a hét minden napján biztosítja. Lehetőség van az étel helyben történő elfogyasztására, valamint az étel házhoz szállítására is.

Az intézmény házi segítségnyújtás keretében, saját lakókörnyezetében biztosítja az igénybe vevő személy részére az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást.

A szolgáltatás keretében szociális segítséget vagy – a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló – személyi gondozást kell nyújtani. A szociális segítség keretében kell biztosítani a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést, a háztartási tevékenységben való közreműködést, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást, valamint szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét. Személyi gondozás keretében pedig az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását, a gondozási és ápolási feladatok elvégzését, valamint a szociális segítség keretében meghatározott feladatokat kell biztosítani.

A „működési engedély” alapján ellátható személyek száma jelenleg Sárvár város és Sitke község vonatkozásában: 68 fő.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

Nappali ellátás keretében elsősorban a saját otthonukat elhagyni tudók számára biztosítanak lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, étkezésre, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. Különösen a szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására csak részben képes elsősorban időskorúak gondozására szolgál. Az idősök nappali ellátásában a férőhely száma jelenleg: 60 fő.

Az intézmény által biztosított szolgáltatások igénybevételét az alábbi táblázat adatai mutatják:

Év	Étkeztetés	Házi segítségnyújtás	Családgondozás/ családsegítés	Idősök nappali ellátása
2013. december 31.	123	36	513	42
2014. december 31.	114	35	328	46
2015. december 31.	109	38	455	47
2016. december 31.	127	43	461	51
2017. december 31.	119	47	388	47
<i>2018. december 31.</i>	<i>117</i>	<i>46</i>	<i>219</i>	<i>47</i>
<i>2019. december 31.</i>	<i>131</i>	<i>52</i>	<i>191</i>	<i>51</i>

Forrás: helyi adatgyűjtés

Az elmúlt két év adatait figyelembe véve látható, hogy az étkeztetés, a házi segítségnyújtás és az idősök nappali ellátását igénybe vevők számában emelkedés tapasztalható, azonban az idősök nappali ellátásánál még továbbra is van szabad kapacitás, a férőhely számát tekintve.

Az intézménynek helyt adó Sárvár, Nádasdy u. 26. szám alatt található önkormányzati tulajdonú ingatlan állaga az évek során a folyamatos karbantartás ellenére is leromlott. 2017. évben az önkormányzat sikeresen pályázott, és a Terület-és Településfejlesztési Operatív Program keretében 150 millió Ft-ot nyert az épület felújítására, melyet az önkormányzat saját forrásaiból további 148 millió Ft-tal egészített ki, így közel 300 millió Ft-os beruházás kezdődhetett 2017 októberében, melynek során a szociális intézmény épületét nemcsak felújították, hanem emeletréépítéssel egy új, hátsó épületrész kialakításával a bővítés is megvalósulhatott. Az intézmény *2019. év elejétől* már az új épületében fogadja az ellátottakat. Az új épület a mai kor igényeinek mindenben megfelel.

A felújítás ideje alatt az intézmény a Sárvár, Várkerület 17/A. szám alatti telephelyén működött, ugyanolyan szolgáltatások biztosításával mint korábban.

A pszichiátriai betegek nappali ellátásának biztosítására 2016. január 1. napjától Sárvár Város Önkormányzata határozatlan időtartamra szóló ellátási szerződést kötött a Szombathelyi Egyházmegyei Karitással. Az ellátást a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás Levendula-ház Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátójában (Vásárosmiske, Kossuth L. u. 2.) lehet igénybe venni.

A pszichiátriai – és szenvedélybetegek közösségi ellátására szintén a Szombathelyi Egyházmegyei Karitással kötött ellátási szerződést Sárvár Város Önkormányzata, mely alapján a sárvári érintettek ellátása a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás Szent Jakab Szociális Központ Pszichiátriai –és Szendélybetegek Közösségi Gondozójában (Egyházashetye, Berzsényi u. 39.) biztosított.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Erre vonatkozóan nincsenek információink.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Pozitív diszkriminációt jelent a rászorulóknak önkormányzati segélyezése. Az önkormányzat anyagi forrásai függvényében – rendeletében meghatározott feltételek szerint- biztosít anyagi illetve természetbeni támogatást az arra rászorulóknak részére. (pl. rendkívüli települési támogatás) Külön kiemelő a támogatások közül a fűtési támogatás, melyre éves szinten több száz család jogosult, vagy a tanévközi támogatás, mindkettő támogatás forrása kizárólag önkormányzati forrás.

Egy másik szociális ellátás a közgyógyellátás. 2015. február 28-ig 3féle jogcímen lehetett közgyógyellátásra való jogosultságot megállapítani. Ún. alanyi jogcímen, mely jövedelemtől független, eseteit az Szt. szabályozta. A másik a normatív jogcím, itt már szükséges a kérelmező jövedelmének vizsgálata is, a jövedelemhatárt az Szt. határozza meg.

Ezen a két jogcímen 2012. december 31-ig az önkormányzat állapíthatott meg jogosultságot, azt követően a járási hivatal rendelkezik hatáskörrel. A harmadik jogcím a méltányos közgyógyellátás, melynél a hatáskör címzettje az önkormányzat volt, a jogosultsági feltételeket (jövedelemhatár) rendeletében szabályozta.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2015	259
2016	249
2017	224
2018	206
2019	200

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Vas Megyei Kormányhivatal Sárvári Járási Hivatala

Az Szt. 2015. március 1-től hatályos szabályozása alapján az önkormányzatnak már méltányos jogcímen sincs lehetősége közgyógyellátásra való jogosultságot megállapítani. Ettől az időponttól közgyógyellátás tehát már csak ún. alanyi és normatív jogcímen létezik, megállapítására hatáskörrel a járási hivatal rendelkezik. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők számának változását a mutatja a fenti táblázat A csökkenő tendencia oka az előbbieken részletezettek.

Hátránykompenzáló juttatások közé tartozik az ápolási díj. 2012. június 30. napjával megszűnt az önkormányzat által addig megállapítható ún. méltányos ápolási díj, mint ellátási forma. 2013. január 1-jétől ápolási díjat csak a járási hivatal állapíthat meg ún. alanyi jogcímen.

Az Szt-ben 2019. január 1-jétől hatályba lépett egy új ellátási forma, a gyermekek otthongondozási díja. A törvény alapján Gyermekek otthongondozási díjára jogosult az a vér szerinti vagy örökbe fogadó szülő, aki

a) a súlyos fogyatékből eredően önellátásra képtelen vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekéről, vagy

b) a tartós betegségéből eredően önellátásra képtelen gyermekéről gondoskodik.

Egyidejűleg változtak az ápolási díj megállapítására vonatkozó szabályok is.

Az ápolási díjban és 2019. január 1-jétől a gyermekek otthongondozási díjában részesítettek számát a következő táblázat tartalmazza.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Összesen
2015	36,44	0	36,44
2016	37,44	0	37,44
2017	35,44	0	35,44
2018	33,9	0	33,9
2019	39,76 *	0	39,76

Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Sárvári Járási Hivatala

* 25,64 fő az ápolási díjban és 14,12 fő a gyermekek otthongondozási díjában részesítettek száma

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet intézményi színtere a Nádasy Kulturális Központ, mint önkormányzati intézmény. 2017. december 31-ig ez két intézmény volt: a Nádasy-vár Művelődési Központ és Könyvtár valamint a Nádasy Ferenc Múzeum). Az összevont intézmény mindegyik „részlege” (művelődési központ, könyvtár, múzeum) az év teljes időszakában számos programot (kiállítást, előadásokat, játszóházat, könyvtári napokat, hogy csak néhányat említsünk) szervez gyermeknek, felnőttnek, romának, nem romának egyaránt. Nyáron a váruddvar szabadtéri rendezvények (pl.: koncertek, színházi előadások) otthona.

Emellett az előbb említett intézmény ad otthont számos öntevékeny civil szervezetnek (pl.: Honismereti Szakkör, Népi Díszítőművészeti Szakkör, Sylvester Könyvbarátok Klubja, Zenei Klub, Stop and Go Táncklub és Szabadidősport Egyesület, Sárvári Nyugdíjas Egyesület)

2019-ben a Koncz János Alapfokú Művészeti Iskola udvarában nyílt meg a modern külső és belső építészeti megoldásokat bemutató új, szinte minden kulturális koncertigényt kielégítő Zene Háza. Az épület befogadó képessége 150 fő.

Szabadtéri rendezvények helyszíne még a településen a Kossuth tér, a Posta tér, illetve a 2018. évben megújult Hild Park. Mindegyik számos ünnepségnek, koncertnek, egyéb rendezvénynek nyújt kiváló helyszínt.

Kimondottan a roma közösségi együttlétnek biztosít lehetőséget az évente megrendezett „Roma nap”. Emellett a Roma Nemzetiségi Önkormányzat is szervez pl. múzeum- és könyvtárlátogatást, melyeken roma és nem roma gyermekek egyaránt részt vehetnek.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezeléseik)

Etnikai konfliktusról nincsen információnk a településen.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Középiszkolások esetében 2016-tól az érettségi vizsga előfeltétele az 50 óra közösségi szolgálat teljesítése, melyet a diákoknak már a 9. évfolyamtól el kell kezdeni teljesíteni. Ennek köszönhetően már a fiataloknál is erőteljesebb lehet ez a segítségi forma, akár a szociális segítség vagy az idegenforgalom területén is. Számos Sárváron működő közintézmény (p.: köznevelési intézmények, Sárvári Gondozási és Gyermekjóléti Központ, Nádasy Kulturális Központ) kapcsolódik be a közösségi szolgálat biztosításába, mint fogadó intézmény.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a városban egyre több példa van az adományozásra, és nem csak a karácsonyi ünnepek közeledtével. A Gondozási és Gyermekjóléti Központ például hosszú ideje gyűjti a felajánlott használt ruhákat és rendszeres időközönként ruhaválogatást tart a rászorulóknak. Van szálloda, amely a cserére szoruló, de még jó minőségű textíliákat ajánlja fel a rászorulók részére.

Civil kezdeményezésként indult néhány éve a „Cipős doboz” akció, mely azóta is él: karácsony közeledtével, aki részt vesz az akcióban, cipős dobozba teszi az otthon már megunt, de még jó állapotban lévő játékeit, könyveit stb., majd a dobozra ráírja, hogy kinek pl. hány éves korú gyermeknek, fiúnak vagy lánynak szeretné felajánlani a csomagját. Az adományozás e formája, a jótékonykodás mára már az iskolákban, egyes intézményekben is elterjedt.

2020. tavaszán, a koronavírus járvány okozta veszélyhelyzet idején igazán felértékelődött az önkéntes munka és az adományozás. A veszélyhelyzet idején többen jelentkeztek a Gondozási és Gyermekjóléti Központnál, hogy segítenének az idős emberek számára történő bevásárlásban, gyógyszerkiváltásban. A Barabás Iskolában arcmaszkokat, arcvédő pajzsokat gyártottak, melyeket felajánlottak időseknek, a Központban dolgozóknak. Márciusban a városban bezárt szállodák rövid lejáratú idejű élelmiszereket ajánlottak fel a rászorulóknak, a szétosztásban a Központ munkatársai működtek közre. Így például 5000 db tojás, több tíz kilogramm liszt, nagyon sok tejtermék lelt gazdára a járás területén. Egy, a megyében élő egyéni vállalkozó egy egész szürkemarhát ajánlott fel a rászorulók részére, ezáltal több mint 80 család részesült az előre csomagolt húsárútból. De a szolidaritás megnyilvánulásaként említhetjük az a sok-sok magánszemélyt, aki pl. gyümölcsöt, pékárut, süteményt juttatott a Mentőállomás dolgozóinak, megbecsülésük kifejezéséeként.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Sárvár Város Önkormányzata Képviselő-testülete és a Sárvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat együttműködési megállapodást kötött, melynek célja az együttműködés hatékonyságának, eredményességének és a jogszabályi előírások betartásának biztosítása. Az együttműködési megállapodásban rögzített főbb területek: a nemzetiségi önkormányzat működése személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása, költségvetés, gazdálkodás, beszámolás, vagyontárgyak kezelése, belső ellenőrzés, az önkormányzat képviselője a nemzetiségi önkormányzat ülésein.

A nemzetiségi önkormányzat is részt vesz a sárvári képviselő-testületi üléseken. Ezenkívül folyamatosan kapcsolatot tartanak a rendőrséggel, az oktatási intézményekkel, a Foglalkoztatási Osztály és a Családsegítő Központ munkatársaival, hogy szükség esetén az érintett családoknak segítséget tudjanak nyújtani. Nagyon fontos célja a nemzetiségi önkormányzatnak a roma gyermekek továbbtanulásának segítése, ennek érdekében folyamatosan informálják őket az ösztöndíj lehetőségekről.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Vannak a településen hajléktalanok	fizikai, mentális állapotuk folyamatos figyelemmel kísérése, szükség esetén orvosi ellátáshoz juttatásuk, rendszeres pénzellátásra való jogosultságuk figyelemmel kísérésre, adott esetben intézményi ellátáshoz jutás segítése, lakhatási problémáik kezelése, különösen a téli időszakban
A romák általában alacsony iskolai végzettséggel és hivatalosan nem igazolható, nem rendszeres jövedelemmel rendelkeznek, előítéletek vannak a romákkal szemben	képzésre ösztönzés, amit már gyermekkorban el kell kezdeni; rendszeres jövedelemhez jutás segítése pl. közfoglalkoztatás útján; szemléletformálás, szemléletváltás
<i>Továbbra is</i> magas a közüzemi hátralékkal (távhődíj, lakbér és vízdíj hátralékkal) rendelkezők száma	meglévő hátralék kifizetésére megoldási módok kidolgozása (pl. részletfizetés); további hátralék felhalmozódásnak megakadályozása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Sárváron is kimutathatóak azok az országosan is jellemző folyamatok, mint a népesség fogyása, és előregedése. (Lásd 1-5. számú táblázatok, település bemutatása fejezet)

A következő táblázat adatai azt mutatják, hogy az elmúlt öt esztendőben hogyan változott a 0-14 éves korúak száma a településen, illetve milyen az arányuk az állandó népességhez viszonyítva.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
állandó népesség (fő) ebből	15011	14932	14856	14910	14856	14705	14508
0-2 éves	340	385	410	416	387	365	338
3-5 éves	428	370	350	328	373	398	399
6-13 éves	1055	1095	1081	1071	1047	1018	1010
14 éves	120	118	120	134	113	137	114
0-14 éves korú összesen	1943	1968	1961	1949	1920	1918	1861
0-14 éves korúak aránya	12,94%	13,18%	13,20%	13,07%	12,92%	13,04%	12,83%

Forrás: TEIR és KSH adataiból számolva

Településünkön a helyzet annyival tűnik jelenleg kedvezőbbnek, hogy a 0-14 éves korúak aránya az állandó népességhez viszonyítva lényegében stagnál.

A településen a szükséges gyermekjóléti, illetve köznevelési intézményhálózat rendelkezésre áll:

- 1 bölcsőde
- 2 óvoda
- 3 általános iskola (2 állami, 1 egyházi fenntartású)
- 1 alapfokú művészetoktatási intézmény
- 3 középiskola (1 gimnázium, 1 technikum, 1 szakképző iskola)

A 0-18 éves korosztály számára valamennyi szolgáltatás helyben elérhető, sőt a választás lehetősége is adott a szülők számára, hogy gyermeküket az személyiségéhez közelebb álló nevelési, illetve pedagógiai programmal rendelkező intézménybe írathassák. Az intézményi férőhelyek száma elegendő ahhoz, hogy a sárvári igények kielégítése mellett vidéki gyermekeket is fogadhassanak.

Az óvodai ellátás tekintetében 2015. szeptember 1-től fontos jogszabályváltozás lépett hatályba, mely szerint öt éves kor helyett három éves kortól kötelező óvodába járni – pontosabban abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a gyermek a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától köteles óvodába járni. A megnövekedett létszám miatt az óvodai férőhelyek számát az önkormányzat – új telephely bevonásával – 40 fővel megemelte 2018. szeptember 1-től. A bölcsődei ellátás iránt megnövekedett igények ezt már korábban megkövetelték, 2017. január 1-től a bölcsődei csoportok számát 5-ről 6-ra emelte az önkormányzat. A felvehető kisgyermekek száma így 66-ról 80 főre nőtt. *Az idei esztendőben további férőhelybővítésre pályázott sikeresen az önkormányzat, amelynek köszönhetően további 1 csoporttal, 14 fővel emelkedhet a felvehető kisgyermekek létszáma, amely egy az eltelt időszak tapasztalata szerint biztonságosan és hosszabb távon is elegendő lesz ahhoz, hogy minden kisgyermek felvételre kerüljön az intézménybe, akinek a szülei ezt igénylik.*

- a) *veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete*

Szociális és gyermekvédelmi intézményi háttér a településen rendelkezésre áll. A Sárvári Gondozási és Gyermekjóléti Központ (továbbiakban SGGYK), és a szervezetileg hozzá tartozó Védőnői Szolgálatnál a szükséges személyi feltételek rendelkezésre állnak. A Védőnői Szolgálat korszerű épületben került már korábban elhelyezésre, míg *az SGGYK 2019 év elején birtokba vehette az intézmény teljesen felújított, bővített, korszerű épületét.* Ez a részben pályázati forrásból megvalósult beruházás elengedhetetlen volt ahhoz, hogy az SGGYK a 2.2. pontban említett megnövekedett feladatait a kor igényeinek megfelelő épületben láthassa el. Megfelelő és hatékony az együttműködés az SGGYK a köznevelési intézmények, valamint a hatósági feladatokat ellátó szervezetek (Sárvári Közös Önkormányzati Hivatal, Járási Gyámhivatal) között.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2013	21	186
2014	15	145
2015	15	155
2016	30	185
2017	19	172
2018	25	105
2019	25	96

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi adat

A védelembe vett kiskorúak számának 2016-os ugrásszerű növekedését néhány sok-gyermekes család beköltözése okozta, akik azonban csak rövid ideig maradtak Sárváron. A veszélyeztetett kiskorúak száma csökkenésének további oka a 2018-2019. esztendőben, hogy sikerült bővíteni a családsegítők létszámát. A hatékonyabb munkavégzést segíti, hogy a korábbi 3 helyett 4 családsegítő dolgozik. Az érintett családok problémáit sikerült olyan mértékűre csökkenteni, hogy a nem volt indokolt a további gondozás.

A gyermekjóléti szolgálat munkatársai családsegítés keretében 70-80 családot gondoznak. (A veszélyeztetett kiskorúak számába beszámításra került a védelembe vett kiskorú gyermekek száma is.) Az ellátórendszerbe kerülés leggyakoribb okai: család diszfunkciós működése, életvezetési problémák, gyermek iskolába történő beilleszkedésének zavara.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2013	275
2014	221
2015	156
2016	85
2017	94
2018	68
2019	63

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Ezen ellátásban részesítettek száma a vizsgált időszakban folyamatosan és jelentős mértékben csökkent, ennek oka, hogy a támogatás igénybevételének jövedelemhatára tartósan nagyon alacsony (egyedülálló szülő esetén 41.325,-Ft, egyéb esetben 38.475,-Ft), ugyanakkor a családok jövedelme – többek között a családi adókedvezménynek köszönhetően – növekedett

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Az önkormányzat szociális rendelete alapján a polgármester rendkívüli települési támogatásban részesíti a tárgyév szeptember hónapban általános iskolai tanulmányait kezdő, vagy általános iskolai tanulói jogviszonnyal rendelkező gyermeket, ha a családban az egy főre jutó jövedelem a 94050 forintot, gyermekét egyedül nevelő szülő esetében a 112860 forintot nem haladja meg. A jövedelemhatár emelésére legutóbb 2019. március 1-től került sor. A korábbi jövedelemhatár 85500 forint, gyermekét egyedül nevelő szülő esetén 102.600 forint volt. A jövedelemhatár ismételt emelését az indokolta, hogy a családok jövedelmének emelkedésével egyre szűkült a támogatásban részesíthetők köre.

Év	Az önkormányzat szociális rendelete alapján tanévkezdési támogatásban részesített gyermekek száma
2012	267
2013	247
2014	167
2015	138
2016	93
2017	72
2018	88
2019	55
2020	66

A támogatás mértéke jelenleg gyermekenként, tanévenként 12000 forint. Korábban - 2018. május 1-től - a támogatás összege 8.000,-Ft. azt megelőzően 4.000,-Ft volt. A támogatási összeg kétszerezése, majd háromszorosára emelése némi emelkedést hozott a támogatást igénylők számát illetően, azonban meg sem közelíti a 2012-2015-ben nyújtott támogatások számát. Ennek egyik oka feltehetően a családok jövedelmének emelkedése, a másik, hogy a kormányzati intézkedéseknek köszönhetően csökkentek a beiskolázás költségei (ingyenes tankönyv).

Forrás: önkormányzati adat

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2012	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	4	40
2013	61	130	163	nincs adat	7	40
2014	51	125	169	nincs adat	5	36
2015	344	73	185	nincs adat	2	50
2016	336	49	219	nincs adat	0	2
2017	358	39	221	nincs adat	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A Gyvt. 2015. szeptember 1-jétől, illetőleg 2016. január 1-től hatályos módosítása jelentősen bővítette az ingyenesen étkezők körét bölcsődei és óvodai ellátásban. Ezt pontosan visszaigazolják a táblázat adatai.

„Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

a) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

b) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

c) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

d) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett összegének 130%-át.”

Az általános iskolások esetén az ingyenes étkezésre való jogosultság feltételei lényegében nem változtak, így jelentősen csökkent az ingyenesen étkezők száma. E folyamat összhangban áll a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának (ld. 4.2.1. számú táblázat) csökkenésével.

Ugyanezen jogszabály módosítás a települési önkormányzat kötelező feladatává tette az iskolai szünidő, valamint a bölcsőde és óvoda zárva tartása esetén a szünidei gyermekétkeztetés biztosítását, melyre a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek jogosultak ingyenesen. Az önkormányzat a többi gyermek – különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek számára – szintén biztosíthatnak a nyári szünidőben ingyenes szünidei gyermekétkeztetést.

A nyári étkeztetésben részesülők számának jelentős csökkenése is e jogszabályváltozással magyarázható. Sárváron csupán néhány hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermek van, s az ő szülei sem igénylik a szünidei étkeztetést.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

E pontra vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Sárváron nincsenek szegregált, telepszerű lakóegységek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos helyzetű (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek számának alakulását a településen a következő összefoglaló táblázat tartalmazza.

	Óvodás		Alapfokú iskolás		Középfokú iskolás		Összesen	
	HH	HHH	HH	HHH	HH	HHH	HH	HHH
2013. október	40	13	82	54	26	17	148	84
2014. január	25	10	58	44	20	11	103	65
2014. október	0	2	1	3	1	0	2	5
2015. január	3	2	1	7	1	3	5	12
2015. október	1	1	2	6	0	4	3	11
2016. január	1	0	2	2	0	2	3	4
2016. október	0	0	0	2	0	0	0	2
2017. január	0	0	0	2	0	0	0	2
2017. október	0	0	0	1	0	0	0	1
2018. január	0	0	0	1	0	0	0	1
2018. október	1	0	1	0	1	1	3	1
2019. január	1	0	2	0	2	0	5	0
2019. október	0	0	0	0	1	0	1	0
2020. január	0	0	0	0	1	0	1	0

Forrás: KIR_STAT, önkormányzati adat

A HH és HHH státuszú gyermekek számának drasztikus csökkenése az alábbi fő okokra vezethető vissza:

- A Gyvt. 2013. szeptember 1-től hatályos, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítására vonatkozó rendelkezéseinek módosítása. A korábbi szabályozáshoz képest a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fennállása megállapításához olyan, a korábbinál összetettebb és szigorúbb feltételeket szabott a törvény, amelyeknek a korábban e státuszban levő gyermekek döntő többsége a törvény által előírt felülvizsgálatot követően már nem felelt meg.
- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma jelentősen csökkent a családok jövedelmének emelkedése miatt. (Lásd 4.1.2. táblázat)
- Javultak a foglalkoztatottsági mutatók az alacsony iskolai végzettségűek körében is.

E kedvező folyamat mellett továbbra is fontos, hogy az érintett családok, gyermekek helyzetét folyamatosan figyelemmel kísérjük akár azt követően is, hogy megszűnt e státuszuk. Fontos, hogy továbbra is nyitottak maradjanak számukra azok a lehetőségek, amelyek segítségével esélyt kaphatnak magasabb szintű iskolai végzettség megszerzésére, ezzel együtt kedvezőbb helyzetből indulhassanak a munkaerőpiacon, megakadályozva a hátrányos helyzet továbbvitelét.

Az elmúlt négy esztendő adatainak vizsgálata azonban azt tükrözi, hogy évente legfeljebb 1-1 család, ők is csak átmenetileg kerülnek e státuszba. E gyermekek esetében a gyermekjóléti ellátórendszer, illetve köznevelési intézmények saját esélyegyenlőségi programjaikon keresztül meg tudják adni azt a segítséget, amelyre speciális helyzetük miatt szükségük van. Fentiekre tekintettel a HH és HHH státuszú gyermekekre vonatkozó intézkedés szerepeltetése a városi esélyegyenlőségi programban jelen 2020. évi felülvizsgálatot követően nem indokolt.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A Védőnői Szolgálat az SGGYK szervezeti keretein belül működik, de más telephelyen. A Széchenyi utcai leromlott állapotú épület helyett az önkormányzat 2009-ben új építésű ingatlanban biztosított helyet a Védőnői Szolgálat számára, amely a mai kor igényeinek és a szakmai minimumfeltételeknek megfelelően került kialakításra. A személyi feltételek szintén biztosítottak.

A védőnői körzetek száma 2009 óta változatlan, 8 körzet működik a városban.

2016. január 1-től kisebb szervezeti változás történt a körzetekben.

Korábban 5 területi, 3 iskolavédőnői körzet közül az egyik un. vegyes körzetté alakult. A 6. körzetben dolgozó védőnő részt vesz a területi ellátásban és az iskolavédőnői ellátásban egyaránt. A változást a váradósok és 0-7 éves korúak számának emelkedése indokolta, amely pozitív változás.

A táblázatban az egy védőnőre jutó gyermekek számát a területi védőnői körzetekre vonatkoztattuk, így látható a 2016. január 1-től történt változás hatása. Kevesebb gyermek jut egy védőnőre, csökkent a leterheltség, amely a szakmai munka színvonalának emelését segíti.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2013	8	186
2014	8	190
2015	8	192
2016	8	155
2017	8	158
2018	8	nincs adat
2019	8	nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

a) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt házi orvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma
2013	0	81052	17828	0	2
2014	0	82617	18737	0	3
2015	0	78112	20580	0	3
2016	0	83358	20892	0	3
2017	0	nincs adat	nincs adat	0	3
2018	0	nincs adat	nincs adat	0	3
2019	0	nincs adat	nincs adat	0	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen 6 felnőtt házi orvosi és 2014. augusztus 1-től ismét 3 gyermekorvosi praxis működik. Öröndetes, hogy sikerült visszaállítani az orvoshiány miatt kényszerűségből megszüntetett gyermekorvosi körzetet. Lásd még a 3.6.1. számú táblázathoz fűzött magyarázatot.

b) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A Vas Megyei Pedagógiai Szakszolgálat (VMPSZ) Sárvári Tagintézményében 14 szakalkalmazott 6 területet lát el: szakértői tevékenység, nevelési tanácsadás, logopédia, gyógytestnevelés, korai fejlesztés és gondozás, pályaválasztási tanácsadás. Az intézmény 2017. szeptember 1-én egy korszerűen felújított, önkormányzati tulajdonú épületbe költözött.

Az intézmény szakértői tevékenysége keretében elvégzi a beilleszkedési, magatartási nehézségek komplex - pszichológiai, gyógypedagógiai - vizsgálatát, diagnosztizálását, fejlesztési javaslatot dolgoz ki, 3 éves kortól, addig az életkorig, amíg a tanuló nappali rendszerű középiskolai tanulmányait folytatja. A vizsgálat a szülő kérésére, illetve óvoda, iskola javaslatára történhet. Amennyiben felmerül a sajátos nevelési igény, - tanulási, magatartási zavar körvonalazódik - további vizsgálatra van szükség. Ebben az esetben az intézmény a gyermeket a VMPSZ Megyei Szakértői Bizottságához irányítja, ahol a gyermek, tanuló megkapja a pontos diagnózist, és a részletes javaslatot a fejlesztésre vonatkozóan.

Az intézményben igénybe vehető terápiák:

- Mozgásfejlesztés, mozgásterápia a tanulási nehézségek megelőzésére és oldására.
- Beszédészlelés, beszédmegértés terápiája
- Komplex fejlesztés óvodás korúaknak, az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérése érdekében. A fejlesztés területei:
  - szociabilitás, adaptív viselkedés
  - motorikus képességek (nagymozgások, finommotorika)
  - verbális képességek
  - kognitív képességek
- Tanulási nehézségek korrekciója
- Olvasás, -írásproblémák kezelése

Szakértői bizottság javaslata alapján lehetőség van a 3 évesnél fiatalabb gyermekek korai fejlesztésére is.

Sárváron a bölcsődében, mindkettő óvodában és valamennyi általános iskolában biztosított a szakértői bizottság javaslata alapján a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 25. pontja szerinti sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, gondozása, tanulók oktatása.

Az integráltan nem nevelhető gyermekek számára a megyeszékhelyen, Szombathelyen működik az Aranyhíd Egységes Gyógypedagógiai, Konduktív Pedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola (röviden: Aranyhíd EGYMI). Az intézményben a tanulásban akadályozott, értelmileg akadályozott, társuló fogyatékosként autista, mozgássérült, hallássérült, illetve látássérült, valamint súlyosan –halmozottan fogyatékos gyermekek nevelése folyik, ahova a gyermekek 3 éves koruktól a szakiskola befejezéséig járhatnak. Itt a hiányzó és nem megfelelően működő képességek sérülés specifikus fejlesztését egyéni tervek alapján végzik a szakemberek.

A másik, fejlesztő jellegű intézmény, mely a sárvári gyermekek, tanulók számára is hozzáférhető, a Rum-Kastély EGYMI (Rum-Kastély Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium) . Ebbe az intézménybe is a Vas Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottságnak a szakértői javaslata és kijelölése alapján lehet bekerülni.

Az Aranyhíd EGYMI-be 2018-as adatok szerint 12 sárvári gyermek jár: 1 óvodás, 6 általános iskolás és 5 szakiskolás. A Rum-Kastély EGYMI-be 3 általános iskolás sárvári gyermek jár, óvodás és szakiskolás korú gyermek jelenleg nincs. A 2013-as adatokhoz képest ez jelentős csökkenés, akkor összesen 24 sárvári gyermek vette igénybe e speciális ellátási formák valamelyikét, míg jelenleg 15-en.

d) gyermekjóléti alapellátás

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások közül a gyermekjóléti szolgáltatást az SGGYK, a gyermekek napközbeni ellátását a Sárvári Cseperedő Bölcsőde biztosítja. Öröndetes, hogy az ebben az évben megtörtént a Sárvári Cseperedő Bölcsőde teljes felújítása, így jelenösen javultak az intézményben az infrastrukturális és tárgyi feltételek. *Jelenleg pedig újabb fejlesztés van folyamatban, amelynek köszönhetően csoportszobával is bővíthet az intézmény.* 2017. január 1-től az önkormányzat döntése alapján a felvehető kisgyermekek száma 66-ról 80 főre nőtt, amely az eltelt időszak tapasztalata szerint elegendő ahhoz, hogy minden kisgyermek felvételre kerüljön az intézménybe, akinek a szülei ezt igénylik. (Lásd még 4.1. pont)

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én)
2012	66	66	0	0
2013	66	66	0	0
2014	66	66	0	0
2015	66	66	0	12
2016	66	66	0	12
2017	80	80	0	0
2018	80	80	0	0
2019	80	80	0	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

2015 óta ismét működik magán fenntartású családi napközi Sárváron, Csodagyerek Családi Napközi néven. 20 hónapos kortól 3 éves korig várják a bölcsődés korú gyermekeket a családi napköziben.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2013	1	65	11	0
2014	1	58	16	0
2015	1	66	10	0
2016	1	66	8	0
2017	1	73	9	7
2018	1	75	4	7
2019	1	68	1	7

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

2017. január 1. napjától a Gyvt. módosítása alapján a családi napközi családi bölcsődéként működik tovább.

Engedélyezett férőhelyek száma 7 főre csökkent.

Sárvár járásszékhely településként gyermekjóléti szolgálatot és gyermekjóléti központot egyaránt működtet az SGGYK intézményi keretei között 2016. január 1-e óta. Pályázati forrás bevonásával sikerült megvalósítani az intézménynek helyt adó épület teljes korszerűsítését, és bővítését. Így a szolgáltatás biztosításához szükséges tárgyi feltételek jelentősen *javultak*, a személyi feltételek biztosítottak.

Az önkormányzat a jogszabályok által előírtaknak megfelelően az elmúlt években több lépcsőben döntött az intézmény szakalkalmazotti létszámának emeléséről. E területen jelenleg 1 fő esztendőszéri, 2,5 fő óvodai, iskolai szociális segítő munkakör betöltetlen. A gyermekjóléti alapellátásban dolgozó munkatársak a szükséges iskolai végzettséggel rendelkeznek.

e) gyermekvédelem

A már többször említett 2016. január 1-én hatályba lépett Gyvt. módosítás számos új elemet vezet be a hatékonyabb jelzőrendszeri munka érdekében. Az új szabályozás egyértelművé teszi, hogy a jelzőrendszer egyetemes, amely kiterjed mind a gyermekekre, mind pedig a felnőttekre. Új elem például a minden év március 31-ig elkészítendő jelzőrendszeri intézkedési terv, amely bevezetésének célja, hogy folyamatszabályozott keretbe foglalja az észlelő- és jelzőrendszer fejlesztését. A jogszabály kimondja, hogy a feltételek megléte esetén minden gyermekjóléti szolgálatonak jelzőrendszeri felelőst kell kijelölnie, a helyi együttműködések elősegítése és koordináltabb működése érdekében. A család- és gyermekjóléti központok járási szintű feladatrendszerében kapott helyet a jelzőrendszeri tanácsadói feladatkör meghatározása, amelynek célja a járás településein folyó észlelő- és jelzőrendszeri munka hatékony koordinálása és számukra szakmai támogatás nyújtása. A központokban működő jelzőrendszeri tanácsadó figyelemmel kíséri a járás településeinek jelzőrendszeri munkáját, szakmai tanácsadással és szakmaközi koordinációval segíti elő a hatékony együttműködés megvalósítását.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma által a család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer működésének és működtetésének szabályairól kiadott szakmai ajánlás alapján az észlelő és jelző rendszer tagjait az alábbiak szerint csoportosíthatjuk.

- A. A települési önkormányzat jegyzője, a járási hivatal, a szociális, egészségügyi szolgáltató intézmény, valamint a pártfogó felügyelői, és a jogi segítségnyújtói szolgálat, mint jelzésre kötelezett jelzőrendszeri tagok, illetve az egyesületek, alapítványok, vallási közösségek és magánszemélyek, mint önkéntes (nem kötelezett) jelzőrendszeri tagok.
- B. Az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos, személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, köznevelési intézmények, rendőrség, ügyészség, bíróság, pártfogói felügyelői szolgálat, áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek, menekülteket befogadó állomás, menekültek átmeneti szállása, munkaügyi hatóság, javítóintézet, gyermekjogi képviselő, egyesületek, alapítványok, egyházi jogi személyek, mint jelzésre kötelezett jelzőrendszeri tagok.
- C. Bármely állampolgár, és társadalmi szervezet, amennyiben jelzéssel él, vagy hatósági eljárást kezdeményez gyermek veszélyeztetettsége észlelése esetén.

Az SGGYK keretein belül a fent bemutatott kétszintű rendszer részeként előírásoknak megfelelően kijelölésre került a szolgálat szintjén jelzőrendszeri felelős, a központ szintjén a jelzőrendszeri tanácsadó.

Az SGGYK Család- és Gyermekjóléti Szolgálat (továbbiakban: Szolgálat) Sárvár település mellett a Sárvári Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó három községben, Sitke, Porpác és Bögöt településeken biztosítja az ellátást. A Szolgálat vezetője az SGGYK intézményvezető-helyettese, aki *4 családsegítő* közreműködésével látja el feladatait.

Az SGGYK Család és Gyermekjóléti Központja (továbbiakban: Központ) a sárvári mellett Répceamenti Önkormányzati Társulás Család- és Gyermekjóléti Szolgálatával - melyhez 10

település tartozik -, és Sárvár Térsége Többcélú Kistérségi Társulás Gyermekjóléti Szolgálatával - melyhez 28 település tartozik - működik együtt feladatai ellátása során.

Önkéntességi alapon létrejövő ellátási forma családsegítés. A szülők és gyermekeik szabad akaratukból szerződés kötés után veszik igénybe ezt az ellátási formát. Az családsegítésbe történő bevonásra az észlelő-jelzőrendszer jelzései, önként jelentkezés, illetve a szolgálat tudomására jutott családok esetében kerül sor. Előfordul, hogy amit a jelzőrendszer tagjai a gyermek fejlődésére vonatkozóan veszélyeztetettségi állapotnak ítélnék meg, az a család véleménye szerint nem hátráltatta a gyermek fejlődését. Ezért nagy felelősség hárul a gyermekjóléti szolgálatra. Nehéz annak a megítélése, hol az a határ, ahol a család életébe való beavatkozás nem jár sem a gyermek, sem a szülők jogsérelmével. A családsegítés célja, hogy szülővel, gyermekkel együttműködve megpróbálják kiküszöbölni a veszélyeztetettséget fenntartó okokat. A családsegítésben való gondozás során feltárássra kerül a család diszfunkciós működése. A családgondozó és a család (szülők, gyermekek együttesen az elkészült gondozási tervben foglaltak alapján) együttesen próbálnak megoldást találni a felmerült problémákra. Optimális esetben a családsegítésben való gondozás fél év időtartamig tart, amikor megtörténik a felülvizsgálat és közösen döntenek az érintett felek arról, hogy befejeződjék a gondozás, vagy tovább folytatódjék a családgondozás vagy a védelembevétel kezdeményezésére kerüljön sor.

Összegezve a fenti leírtakat Sárváron a jogszabályok által meghatározott gyermekvédelmi feladatokat pontosan körülhatárolható szervezeti keretek között, felkészült, tapasztalt szakemberek látják el, bár a szakemberhiány jelei nálunk is kezdenek mutatkozni. Az észlelő-jelzőrendszer tagjai között hatékony az együttműködés, tevékenységüket a jogszabályok és szakmai ajánlások előírásainak megfelelően látják el.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A településen krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások elsősorban a pénzügyi és természetbeni ellátásokra korlátozódnak, illetve az SGGYK szakembereinek segítségével vehető igénybe (lásd előző, 4.3. e) pontban kifejtetteket). Bentlakásos intézményi ellátás (szakellátás) a településen nem, csak a megyeszékhelyen biztosított.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A településen működő valamennyi intézmény, és maga a város is számos lehetőséget biztosít a gyermekek szabadidejének hasznos eltöltésére, számos egészségfejlesztési/megőrzési célú rendezvény, program segíti a gyermekeket (rajtuk keresztül családjukat) a helyes életvezetési formák megismerésében, elsajátításában.

Valamennyi óvoda, általános iskola és középiskola szervez a tanév folyamán pl. egészséghetet, egészségnapot. Az egészséggel, annak megőrzésével kapcsolatos egy-egy témát helyezve a középpontba az adott korosztályt leginkább érintő problémát megragadva. Az általános és középiskolában pl. dohányzás és drog káros hatásairól szóló előadások; óvodák esetében pl. a helyes táplálkozási szokások kialakításának ösztönzése.

„Mozdulj Sárvár!” városi programsorozat nagy sikerű és egyre több embert megmozgató sportrendezvényekkel, és előadásokkal várja a gyermekeket, családokat.

A Nádasdy Kulturális Központ a nemzeti, vallási, családi ünnepekhez kapcsolódva évek óta szervez olyan komplex családi programokat, amelyek a szülőkkel való ún. „együtt játszás” lehetőségét kínálják fel profi és amatőr művészek, fellépők közreműködésével. Emellett gyermekszínházi előadásokon, és a „kézműves kuckóban” is várják a gyermekeket.

A városi civil szervezetek is rendszeresen igyekeznek megszólítani a gyermekeket és családokat pl. vetélkedők, túrák, szórakoztató és jótékonyági programok szervezése.

A nyári szünidő hasznos és biztonságos eltöltésében évek óta fontos szerepe van az SGGYK által elsősorban alsó tagozatos gyermekek részre szervezett 2 hetes nyári napközinek. Programok: előadás a természet védelméről, sétakocsikázás, szalonmasütés a Vadkertben, sportvetélkedők, kézműves foglalkozások, múzeumlátogatás, népi játékok, mozielőadás a gyermekkönyvtárban, városon kívülre szervezett kirándulás. Emellett a Nádasy Kulturális Központ is rendszeresen szervez tematikus nyári táborokat, amelyekből az érdeklődési körüknek leginkább megfelelő választhatják a gyermekek például képzőművészeti, irodalmi, zenei, történelmi stb. tábor. Az általános iskolák által szervezett hagyományos nyári táborok mellett az egyházközségek, sportegyesületek (futball, kézilabda, úszás), művészeti együttesek is szerveznek nyaranként táborokat. E táborok a szabadidő hasznos eltöltése mellett a tehetséggondozást, kibontakoztatást is lehetővé teszik.

A for-profit szervezetek közül a Sárvárfürdő által szervezett nyári táborok is népszerűek, amely térítés ellenében vehető igénybe.

A nyári szünidő hasznos eltöltése érdekében szervezett programokra, táborokra továbbra is nagy igény van.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 2020. szeptember 1-től hatályos 46.§ (5) bekezdése rendelkezik arról, hogy a köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatásában az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre. E rendelkezés alapján már a köznevelés valamennyi évfolyamán, 1-12. évfolyamig ingyenesen juthatnak hozzá a tankönyvekhez a diákok, amely jelentősen csökkenti a családok beiskolázással kapcsolatos anyagi terheit.

A bölcsőde és az egyik óvoda saját főzőkonyhával rendelkezik. A másik óvodában, illetve két, állami fenntartású általános iskolában, valamint a két középiskolában az étkeztetés, továbbá a szociális étkeztetés az Elamen Zrt. közreműködésével történik. Az intézményi gyermekétkeztetés az iskolai tanítási, óvodai nevelési napokon vehető igénybe, a szociális étkeztetés keretében a hét minden napján biztosított az ellátás.

Az önkormányzat a jogszabályban előírtak szerint gondoskodik a szünidei gyermekétkeztetésről. Lásd még 4.1. d) pontnál leírtakat.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei

Erre pontra vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül
Hátránykompenzáló juttatásként említhetjük 4.1. c) pontban részletezett tanévkezdési támogatást. A 2016. és 2017. évben egy-egy 8. osztályos tanuló és szülője, gondviselője jelezte, hogy részt kíván venni az Arany János Tehetséggondozó Programban. Az önkormányzat mindkét esetben támogatta a programban való részvételt, továbbá a delegált diák számára tanévenként 30.000,- Ft, egyszeri szociális támogatást állapított meg, amelynek kifizetésére szeptember hónapban kerül sor.

Az önkormányzat 2000 óta minden évben csatlakozott a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz. Az ösztöndíjpályázatnak köszönhetően évről-évre 70-80 felsőoktatási intézményben nappali tagozaton tanuló, szociálisan rászoruló sárvári fiatal részesült anyagi támogatásban.

Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít arra, hogy elismerje a tehetséges, tanéven át kiemelkedő teljesítményt nyújtó sárvári diákok munkáját. Évről-évre június első napjaiban a Városházára kapnak meghívást a sárvári köznevelési intézmények diákjai, akik tanulmányi, művészeti versenyeken kiemelkedő eredményt értek el. Az ünnepségen a város polgármesterétől és alpolgármesterétől vehetnek át elismerő oklevelet. Örömteli, hogy évről évre többen részesülnek elismerésben, az idén júniusban már több mint 160-an vehettek részt az ünnepségen.

Az alap- és középfokú oktatási intézmények állami fenntartásba vételétől függetlenül az önkormányzat minden esztendőben megrendezi Pedagógus-napi ünnepségét, ahol átadásra kerülnek az önkormányzat által alapított kitüntetések is.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az Oktatási Hivatal által „Országos kompetenciamérés 2017 Országos jelentés” (továbbiakban: Jelentés) címmel készített dokumentum önálló pontban foglalkozik a családi háttér hatásával a diákok teljesítményére. Idézetek, megállapítások a Jelentésből.

„A családháttér-index értékét a tanulói kérdőív néhány kérdésére adott válasz alapján számítottuk ki. Célunk egy olyan, családi jellemzőket leíró modell meghatározása volt, amelynek egyrészt a lehető legnagyobb magyarázó ereje van, és a lehető legtöbb diák esetében létezik, másrészt könnyen értelmezhető és kézzelfogható. E modell elkészítéséhez a következő eljárást követtük.

Meghatároztuk a Tanulói kérdőív azon kérdéseit (változóit/változócsoportjait), amelyek a családi háttér jellemzésére alkalmasak.

Ezek a következők:

- az otthon található könyvek száma;
- a szülők iskolai végzettsége;
- a család anyagi helyzete (kap-e a diák az iskolában különböző juttatásokat – ingyenes étkezés és tankönyv, kap-e a családnevelési segélyt a diák után);
- a család birtokában lévő anyagi javak (az egy szobára jutó lakók száma, mobiltelefonok, autók, fürdőszobák száma, van-e az otthonukban internet, hányszor üdültek az elmúlt évben);
- a szülők munkaerő-piaci státusa;
- tanulást segítő eszközök (számítógépek száma, sajátkönyvek, saját íróasztal, saját számítógép, különórák);
- családi programok (együtt tanulás, beszélgetés az iskoláról, házimunka, kerti munka, számítógépezés, zenélés);
- kulturális tevékenységek (kiállítás, mozi, színház, koncert).”

(Forrás: Jelentés Melléklet 106. oldal)

„A tanulók teljesítménye és a családi jellemzők közötti összefüggéseket elsősorban az ún. családháttér-index (CSH) segítségével mutatjuk be, amely a tanulók családi jellemzőinek együttes befolyását összesíti.

... jól látható, hogy valamennyi évfolyam esetében a családháttér-index növekedésével emelkedik a diákok teljesítménye a két mért területen. Ez azt jelenti, hogy minél előnyösebb családi háttérrel rendelkezik a diák, átlagosan annál jobb eredményeket képes elérni a felmérésen. Ezzel párhuzamosan az is szembetűnő, hogy az említett összefüggés már a 6. évfolyamra kialakul, és a magasabb évfolyamokba lépve lényegében nem változik.

... 6. és a 8. évfolyamon a különböző településtípusok általános iskoláihoz tartozó egyenesek együtt mozognak, nem különülnek el lényegesen egymástól, jelezve, hogy az azonos CSH indexszel rendelkező tanulók szövegértési képessége és matematikai eszköztudása lakóhelyük közigazgatási rangjától függetlenül nem különbözik lényegesen.” (Forrás: Jelentés 34. oldal)

Bár az alacsony CSH index nem feltétlenül jelenti e gyermekek veszélyeztetettségét, azonban a gyermekvédelmi szakemberek tapasztalata szerint e körből nagyobb eséllyel válik a gyermek veszélyeztetetté, például nehezebben illeszkedik be az közösségbe, nehezebben dolgozza fel az esetleges tanulási kudarcot, kevésbé motivált az iskolában stb.

Éppen ezért nagyon fontosnak tartjuk az észlelő-jelző rendszer tagjainak hatékony együttműködését, a köznevelési intézmények azon tevékenységét, amellyel e hátrányok minél jobban kompenzálhatóak, lehetőség szerint már kisiskolás korban.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A településen működő valamennyi intézmény fogadja a szakértői vélemény alapján integráltan nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekeket. Az intézményi nevelési, pedagógiai programok tartalmazzák az SNI-s gyermekek nevelésével, oktatásával kapcsolatos rendelkezéseket.

Lásd még a 4.3. c) pontban a Vas Megyei Pedagógiai Szakszolgálat (VMPSZ) Sárvári Tagintézményével összefüggésben kifejtetteket.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskoláralóvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Pozitív változás, hogy mindkét önkormányzati fenntartású óvodában foglalkoztatnak gyógypedagógust, amelyre az SNI-s gyermekek számának emelkedésével igény van.

A Sárvári Tankerületi Központ 2017-2022 évekre vonatkozó fejlesztési terve az alábbiakat tartalmazza: „Bár a szakmai alapidokumentum minden intézményünk esetében tartalmazza (ha nem is teljes lefedettséggel) az SNI-s gyermekek ellátását, szakember hiánnyal küzdünk, s nem tudjuk maradéktalanul biztosítani a speciális oktatást. Az utóbbi két tanévben növekedés tapasztalható a sajátos nevelési igényű gyermekek számában. A következő években, egyes intézményekben a gyógypedagógiai végzettséggel rendelkező pedagógusokat a fejlesztés, a rehabilitáció és a rehabilitáció területén növekvő óraszámában indokolt foglalkoztatni, illetve az üres álláshelyek betöltésénél prioritást kell, hogy élvezzen a gyógypedagógiai feladatellátás. 4 év alatt másfélszeresére nőtt a gyógypedagógiai ellátást igénylő tanítványok száma.”

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

A településen működő intézmények befogadó szemléletűek, nem folytatnak szegregált oktatási-nevelési gyakorlatot (az intézményi esélyegyenlőségi tervekben rögzített adatokkal alátámasztható), elkülönítés nincs. A tanulócsoportokban, napközis csoportokban a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, SNI-s, részképesség-zavarral tanulók elhelyezése megosztva történik, ami az emelt szintű tanrend szerint tanuló csoportokra is érvényes. A tanórán kívüli foglalkozások csoportjai kialakítása is ezen elv alapján működik.

Ugyanakkor érzékelhető, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kisebb arányban kapcsolódnak be a szakkörökbe, illetve az egyéb tanórán kívüli szolgáltatásokba.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A településen működő általános iskolák között az oktatás hatékonyságában, a tanulók iskolai eredményességében szignifikáns különbségek nem mutathatóak ki. Ezt igazolják az országos kompetencia mérés eredményei is. Valamennyi intézményben eredményes tehetséggondozási tevékenység folyik, amelyet a tanulmányi versenyeken elért eredmények is bizonyítanak.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A Szombathelyi Szolgáltatási Szakképzési Centrum (továbbiakban: Centrum) GINOP-6.2.3-17-2017-00039 azonosító jelű pályázatának célja olyan szakmai fejlesztések és tevékenységek megvalósítása, amelyek a végzettség nélküli iskola elhagyók számának csökkenését, az alap- és kulcskompetencia- fejlesztési kapacitások erősödését eredményezik. *A projekt megvalósítását 2019. július 1. napjától a Centrum jogutódjaként a Vas Megyei Szakképzési Centrum vette át. A 30 hónapos időtartamú projektben a Sárváron működő középiskolák is részt vesznek a 2018/2019. tanévtől kezdődően.*

A projekt kiemelt célcsoportja a lemorzsolódással veszélyeztetett diákok csoportja.

A projekt keretében az egyéni igényeken alapuló képességek és tanulói készségek fejlesztésének érdekében a tanulói létszám legalább 5%-ának bevonásával tanulócsoportokat hoznak létre. Ez legalább 132 diák 22 db 4-6 fős tanulócsoportba vonását jelenti. A tanulócsoportok mellett összesen 9 db tehetséggondozó csoport létrehozására is sor kerül. A projekt időtartama alatt várhatóan 97 fő pedagógus továbbképzése valósul meg. A pedagógus-továbbképzések elősegítik a pedagógusok szakmai és módszertani fejlődését, növelik nyitottságukat, rugalmasságukat, befogadó-készségüket.

Lásd még a 4.3.j) pontnál kifejtetteket.

A következő táblázatok az óvodai nevelés és általános iskolai oktatás egyes mutatóit foglalják össze.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma
2013	546	21	550	5	521	0
2014	530	21	525	5	507	0
2015	512	20	500	4	491	0
2016	485	20	500	4	461	0
2017	509	20	560	4	509	0
2018	505	21	580	5	558	0
2019	515	21	580	5	576	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodák esetén megfigyelhető tendencia, hogy egyre több, a környező településeken élő szülő fordul azzal a kérelemmel az önkormányzathoz, hogy gyermeke sárvári óvodába járhasson, tekintettel arra, hogy a sárvári munkahelyük mellett könnyebben oldják meg ily módon gyermekük elhelyezését.

Az óvodába jelentkezők magas száma miatt 2018. szeptember 1-től a Sárvári Vármelléki Óvoda új telephellyel, 1 óvodai csoporttal bővült a székhellyel szomszédos Várkerület 17/A. szám alatti ingatlanban. (Az óvoda székhelyének felújítása során ideiglenesen működött már az ingatlanban óvodai csoport.) A beruházást az önkormányzat teljes egészében saját forrásból finanszírozta.

Az óvodai feladatellátás színvonalának javítása érdekében az önkormányzat szintén saját forrása terhére a Sárovari Vármelléki Óvoda Szatmár utcai telephelye konyha épületrésze felújításáról döntött 2020 augusztusában, a beruházás összértéke megközelíti a 100 millió forintot.

Az óvodába beírt gyermekek számának elmúlt három évben tapasztalt jelentős növekedése miatt szükségesnek mutatkozik az óvodai férőhelyek számának bővítése, emellett a meglévő telephelyek további korszerűsítése, lehetőség esetén pályázati forrás bevonásával.

Fentiekre tekintettel jelen felülvizsgálat keretében indokolt új intézkedésként feltüntetni a programban az óvodai fejlesztéseket, amelynek fő célja az óvodai ellátáshoz való hozzáférés megkönnyítése és a szolgáltatások minőségének javítása. Az intézkedés megvalósulása esetén közvetetten hozzájárul a kisgyermeket nevelők munkavállalási esélyeinek javításához.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2012/2013	0	47	3
2013/2014	0	48	3
2014/2015	0	51	3
2015/2016	0	52	3
2016/2017	0	53	3
2017/2018	0	53	3
2018/2019	0	53	3
2019/2020	0	53	3

2011/2012. tanévben - felmenő rendszerben – megszűnt a Sárovari Gárdonyi Géza Általános Iskolában korábban működő un. eltérő tantervű tagozat (gyógypedagógiai osztály).

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	
	fő	fő	fő	fő	%
2012/2013	626	612	1 238	603	48,7%
2013/2014	622	606	1 228	636	51,8%
2014/2015	635	609	1 244	690	55,5%
2015/2016	631	637	1 268	664	52,4%
2016/2017	601	644	1 245	638	51,2%
2017/2018	595	655	1 250	634	50,7%
2018/2019	598	656	1 254	642	51,2%
2019/2020	559	655	1 214	586	48,3%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi adatok

A fenti táblázatok adataiból látható, hogy az általános iskolai oktatásban 2016/2017. tanévtől kialakult struktúra optimális ellátást biztosít a 6-14 éves korú gyermekek számára. A két állami fenntartású általános iskola beiskolázási körzetét több környező községre (Bögöt,

Porpác, Sitke, Csénye) a katolikus általános iskola is fogadja a település vonzáskörzetéből érkező gyermekeket.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2013/2014	129
2014/2015	156
2015/2016	137
2016/2017	163
2017/2018	133
2018/2019	159
2019/2020	155

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Vannak HH, HHH státuszú gyermekek, tanulók településen ²	Önkéntes adatszolgáltatás, nyilatkozattétel ösztönzése, széleskörű tájékoztatás, bizalmi viszony megteremtése az érintett családokkal
A veszélyeztetett és/vagy sajátos nevelési igényű gyermekek körében kimutathatóak nevelési, oktatási hiányok	Köznevelési intézmények tehetséggondozást, illetve nevelési-oktatási hiányok kompenzálását szolgáló programjainak bővítése, fejlesztése
Továbbra is igény van a nyári gyermekfelügyeletre, nyári napközire	Az intézmények által szervezett nyári táborok a nyári szünidő minél nagyobb részét fedjék le. Folyamatos igényfelmérés, a bevált jó gyakorlatok folytatása.
Óvodai férőhelyek szinte teljesen feltöltöttek, vannak felújításra szoruló telephelyek ³	Az óvodai ellátáshoz való hozzáférés megkönnyítése férőhelyek bővítésével. Szolgáltatás színvonalának emelése a meglévő telephelyek korszerűsítésével, fejlesztésével.

² 2020. évi felülvizsgálatot követően törölt intézkedés a 4.3. pontban részletezett indok alapján.

³ 2020. évi felülvizsgálatot követően felvett új intézkedés a 4.4.2. táblázat adatainak elemzése alapján.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A település gazdasági életében legjelentősebb szerepet betöltő ágazatokban jelen levő munkáltatók (turizmus, ipar, kereskedelem) által kínált álláslehetőségek a nők számára is elhelyezkedési lehetőséget biztosítanak. Nem jellemző a kifejezetten férfias szakmák, álláslehetőségek túlsúlya. Emellett a település körzetközponti szerepéből adódóan számos önkormányzati és állami intézmény van jelen a város életében, mint jelentős foglalkoztató, például a kórház és rendelőintézet, köznevelési intézmények (2 óvoda, 3 általános iskola, 2 középiskola, 1 művészeti iskola) szociális és gyermekjóléti intézmény (SGGYK), művelődési központ, könyvtár, múzeum (Nádasdy Kulturális Központ), járási törzshivatal és szakigazgatási szervei, önkormányzati hivatal. A felsoroltak többségénél jelen vannak az egyre inkább elnőiesedő szakmák, illetve foglalkoztatási területek.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2013	5 272	5 419	5 027	5 148	245	271
2014	5 186	5 296	5 012	5 119	174	177
2015	5 133	5 215	5 002	5 080	131	135
2016	5 127	5 173	5 012	5 061	115	112
2017	5 067	5 143	4 964	5 035	103	108
2018	4 938	5 003	4 843	4 894	95	109
2019	4 823	4 853	4 734	4 757	89	96

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

A táblázat adatai is visszaigazolják, hogy a nők foglalkoztatási helyzete a településen kedvező, illetve nincs markáns különbség a foglalkoztatásban a nemeket illetően.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

E pontra vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az Ipari Park üzemei, a feldolgozóipar és az egyes kereskedelmi egységekben betölthető munkakörök nyújtanak álláslehetőséget az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők számára, ami a térség kisebb településeire képest kedvezőbb helyzetet teremt.

Emellett az idegenforgalmi szezonban számos vendéglátóhely hirdeti, teljes vagy részmunkaidős, illetve heti néhány napra szóló konyhai kisegítő, takarító álláslehetőséget.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Erre vonatkozóan a településen nincs adat.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Az Országgyűlés Hivatala Közgyűjteményi és Közművelődési Igazgatóság Képviselői Információs Szolgálatával 2017. március 3-án „Nők a munkaerőpiacon” címmel kiadott 'infojegyzet'-e a következő főbb megállapításokat tartalmazza.

„Hazánkban általános a kétkeresős modell, amely egyfajta gazdasági kényszer következménye. Kutatások rámutatnak, hogy a munka és a családi feladatok ellátásában a korábban nagyon merev nemi szerepek fellazulása figyelhető meg, amit a férfi és női iskolai végzettség szintje befolyásol.

A rugalmas foglalkoztatási formák alkalmazása Magyarországon elmarad az EU más, elsősorban északi és nyugati tagállamaiétól. Bár a részmunkaidő, távmunka, munkakör megosztás stb. alkalmazására jogilag lehetőség lenne, (2012. I. tv. a munka törvénykönyvéről), és preferenciájuk is nő a női munkavállalók körében, a lemaradás jelentős.

A magyar nők naponta átlagosan egy órával több időt töltenek munkával, mint a férfiak, ami az otthoni munkavégzésből adódik. A Magyar Női Érdekérvényesítő Szövetség szerint a nők foglalkoztathatósága a gyermekszám függvényében romlik, s ez összefügg az otthoni feladatok hagyományosan egyenlőtlen elosztásával is.

A KSH felmérése megállapította, hogy a gyermeknevelési ellátást igénybe vevő nők szerint a munkába való visszatérést leginkább a munkáltató viszonyulása és a bölcsődei ellátás biztosítottasága befolyásolja.

Minél többet áldoz egy munkahely a munka és a magánélet egyensúlyát megeremtő intézkedésekre, annál inkább emelkedik (és nemcsak a női) munkavállalók elkötelezettsége.”

A fent leírt problémák megoldása, enyhítése érdekében az EFOP-1.2.9-17 Nők a családban és a munkahelyen pályázat keretében 2018 év végéig 71 Család és KarrierPONT *nyílt meg* Magyarország területén, településünkhöz legközelebb Celldömölkön és Szombathelyen és Bükön. Az országos koordinációt a budapesti székhelyű Családbarát Ország Nonprofit Kft. látja el.

Az egységes szabályrendszer szerint működő központok a következő célok érdekében jönnek létre:

- a nők munkaerőpiaci helyzetének, atipikus foglalkoztathatóságának, valamint a munkáltatók és a munkavállalók helyi szintű együttműködésének javítása, atipikus foglalkoztatási formák (részmunkaidő és más munkaidőmodellek, távmunka, bedolgozás, alkalmi munka és mások) népszerűsítése, bevezetése, különös tekintettel a helyi igényekre;
- a család/magánélet és a munka összeegyeztethetőségének és összehangolásának előmozdítása, a támogató helyi munkaadók/szolgáltatók és a velük együttműködő közösségek működési feltételeinek megeremtése;
- a nőkkel szembeni – gazdasági és társadalmi – előítéletek lebontása helyi szemléletformáló eszközökkel.

A központhoz fordulhatnak azok, akik elakadtak a karrierépítésben vagy nehezen találnak vissza a munkaerőpiacra, de akár gyereknevelési vagy párkapcsolati gondokkal is megkereshetik a Család és KarrierPONT-okat. Az ott dolgozó szakemberek maguk is segítenek a problémák megoldásában vagy kapcsolati rendszerükön keresztül eligazítást adnak, hogy hová érdemes fordulni az adott konkrét üggyel.

Településünkön az óvodák és a bölcsőde nyitva tartási ideje 6.00-17.00. illetve 18.00 óráig jórészt megfelel a településen felmerülő igényeknek. Bölcsődei és óvodai férőhelyhiány nincs. Lásd még 4.1., 4.3. d) pontoknál leírtakat.

A nők munkába való visszatérést az önkormányzat fenti intézményi ellátások folyamatos működtetésével tudja támogatni. Önálló helyi program beindítása, tekintettel a fenti bemutatott pályázat keretében működtetett szolgáltatásra nem indokolt, ugyanakkor fontos, hogy az érintett családok, nők értesüljenek a lehetőségről.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	8	473	59
2014	8	491	61
2015	8	523	65
2016	8	529	66
2017	8	538	67
2018	8	502	63
2019	8	461	58

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Feltétlenül pozitív változás, hogy a 0-3 éves korúak száma a vizsgálat időszakban folyamatosan emelkedett. Emiatt volt indokolt a területi védőnői körzetek átalakítása Korábban 5 területi, 3 iskolavédőnői körzet közül az egyik ún. vegyes körzetté alakult. A 6. körzetben dolgozó védőnő részt vesz a területi ellátásban és az iskolavédőnői ellátásban egyaránt. *Sajnos a 2018-2019-es adatok csökkenést mutatnak, azonban a védőnői munka szakmai színvonalának, hatékonyságának érdekében fontos a jelenlegi védőnői létszám fenntartása.* Lásd még a 4.3. a) pontnál kifejtetteket.

Sárvár Város Önkormányzata 2013 júliusában „Családbarát Önkormányzat” Díjat kapott. A Nagycsaládosok Országos Egyesülete (NOE) 2005 óta azoknak a városoknak adja át e díjat, melyek intézkedéseikkel, támogatásaikkal a családos közösségeket erősítik és könnyebbé teszik a gyermeknevelést a hétköznapokban.

A díj odaítélése kapcsán többek között olyan szempontok kerülnek mérlegelésre, mint az önkormányzat érdemi lépései a gyermekeket nevelő családok érdekében, családbarát városfejlesztés, akadálymentesítés, családbarát szolgáltatások, közlekedési lehetőségek, fiatal családok támogatása, gyermekvállalást segítő programok. (Forrás: NOE sajtóanyag 2013. július 11.)

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A Sárvári Rendőrkapitányság minden év májusában beszámol tevékenységéről a képviselő-testületnek „Sárvár város közbiztonságának helyzetéről, a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről és az azzal kapcsolatos feladatokról” címmel. E beszámolók érintik a családon belüli erőszak helyzetét is.

2013-2014-2015 és 2017 években kiskorú veszélyeztetése bűncselekmény településünkön nem volt, 2016-ban e bűncselekmény száma 3 volt.

2017-ben a rendőrkapitányság illetékességi területén (tehát nem csak Sárvár településre vonatkoztatva) 4 esetben küldött jelzést a rendőrség a területileg illetékes gyermekjóléti szolgálat számára családon belüli erőszak elkövetésének gyanúja miatt. Ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére 2 alkalommal került sor. *2018. évben 10, 2019. évben 6 esetben jelezte a rendőrkapitányság a területileg illetékes gyermekjóléti szolgálat felé családon belüli erőszak elkövetésének gyanúját. Ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére 2018-2019-ben nem került sor.*

A fent említett adatok kedvezőek, azonban a családon belüli erőszakról nem rendelkezünk pontos adatokkal, melynek oka e cselekmények látens volta.

A védőnők, családgyógyógyók, gyermekjóléti szolgálat szakemberei – szélesebb körben a veszélyeztetettséget észlelő- és jelző rendszer tagjai – napi munkájuk során folyamatosan figyelemmel kísérik az e szempontból veszélyeztetett körülmények között élő nőket, gyermekeket, azonban beavatkozási lehetőségeik korlátozottak, különösen, ha maga az érintett is tagadja, palástolja a problémát.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A településen nem működik anyaoththon, vagy családok átmeneti otthona. A krízishelyzetbe került anyák az SGGYK szakembereinek segítségét vehetik igénybe, akik kiépített kapcsolatrendszerükön keresztül tudnak segíteni, tájékoztatást nyújtani az arra rászorulóknak.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A következő kimutatás érzékelteti, hogy a városban meghatározó számban vannak jelen a nők a különböző vezető beosztásokban, arányuk az elmúlt 5 évben lényegében nem változott.

Női vezetők a városi intézményekben/gazdasági társaságokban/egészségügyi ellátás területén

Szervezet	2013		2015		2018	
	Összes vezető (fő)	Ebből nő (fő)	Összes vezető (fő)	Ebből nő (fő)	Összes vezető (fő)	Ebből nő (fő)
Képviselő-testület (polgármester, alpolgármester, képviselők)	11	1	11	0	11	0
Önkormányzati Hivatal (jegyző, aljegyző, osztályvezetők)	5	3	5	3	5	3
Járási Hivatal (hivatalvezető, osztályvezetők)	7	2	8	2	8	2
Önkormányzati intézmények (igazgatók)	7	5	7	5	6	5
Állami, egyházi fenntartású iskolák (igazgatók)	5	2	5	2	6	2
Háziorvosok (felnőtt, gyermek, fogorvos)	12	7	13	9	13	9
3 legnagyobb sárvári szálloda (igazgatók)	3	1	3	0	3	1
Önkormányzati tulajdonban, résztulajdonban levő gazdasági társaságok (igazgatók)	6	2	5	1	5	1
Összesen	56	23	57	22	57	23

A gazdasági szféra szereplői tekintetében nem rendelkezünk pontos adatokkal, azonban tapasztalat szerint a nők aránya ennél alacsonyabb. Valószínűleg ugyanez igaz a civil szervezetek vezetői tekintetében.

2019-ben indult a „Nőszemközt Pirivel” beszélgetős rendezvénysorozat. Bódi Piroska a sárvári könyvtár vezetője olyan lányokkal, asszonyokkal beszélget, akik Sárvárról indultak felfedezni, meghódítani a világot. A beszélgetéseken az életüket meghatározó eseményekről, tevékenységeikről vallanak, személyes hangulatú vallomásaik valóban inspirálóak lehetnek nőtársaik számára.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Erre vonatkozóan nincs adat.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családon belüli erőszak látens jelenség	Észlelő, jelző rendszer hatékony működtetése, széleskörű tájékoztatás a krízishelyzetbe került nők számára az igénybe vehető segítségről, ellátásokról
Nehézséget jelent a nők számára, hogy gyermekvállalást követően visszatérjenek a munkaerő-piacra	Tájékoztatás a helyzetüket megkönnyítő lehetőségekről, igénybe vehető szolgáltatásokról Család és KarrierPONT-ok bemutatása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskorú népesség számát, arányát a következő táblázat adatai mutatják. Az országos átlaghoz hasonlóan, sajnos Sárváron is folyamatosan emelkedik a 65 év feletti lakosok száma, míg a 0-14 éves korúak száma, ha kis mértékben is, de csökken, így Sárvár népessége is egyre öregedő, ezt bizonyítják az öregedési index meredeken emelkedő számai. *Sajnos ez a meredek emelkedés folytatódott a 2018-2019-es években is.*

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2015	2 547	1 961	129,88%
2016	2 661	1 949	136,53%
2017	2 726	1 920	141,98%
2018	2.846	1.918	148,38%
2019	2.971	1.861	159,65%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Vas Megyei Kormányhivatal

Az időskorúak jövedelmi helyzetére vonatkozóan konkrét adataink nincsenek.

A következő táblázat a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők számát mutatja, látszik, hogy számukban az elmúlt esztendőknél jelentős változás nem volt, a nők továbbra is jóval nagyobb arányban részesülnek ezekben az ellátásokban, aminek magyarázata, hogy a nők esetében magasabb a születéskor várható átlagos élettartam. *Ugyanez a tendencia jellemző a 2017-2018-as évekre is.*

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2015	1 555	2 515	4 070
2016	1 592	2 543	4 135
2017	1 557	2 521	4 078
2018	1548	2522	4070
2019	<i>nincs adat</i>	<i>nincs adat</i>	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Egy másik ellátás az időskorúak járadéka, mely a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A jogosultsági feltételeket az Szt. szabályozza, megállapítására a járási hivatal rendelkezik hatáskörrel. Ebben az ellátásban részesültek átlagos számát mutatja a táblázat. *Az utóbbi években lényeges változás nem történt az adatokban.*

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő)
2015	3,50
2016	2,58
2017	2,00
2018	2,67
2019	3,16

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Vas Megyei Kormányhivatal Sárvári Járási Hivatala

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A nyugdíjasok munkavállalását és foglalkoztatását segíthetik a 2017. júliustól létrehozható közérdekű nyugdíjas szövetkezetek, melyeknek célja, hogy a még aktív időskorúak számára foglalkoztatást, munkaerő-piaci reaktivizálást biztosítson, javítva a tagok gazdasági és szociális helyzetét. Az új szövetkezeti forma előnyös közteherviselési feltételeket teremt mind a szövetkezet, mind a szövetkezeti tagok, mind a szövetkezeti tagot foglalkoztató munkáltatók számára. Ilyen szövetkezet Sárváron történő működéséről nincsen információnk, 2017. őszén Szombathelyen alakult meg a Senior Masters Nyugdíjas Szövetkezet.

Sárvári idősek foglalkoztatására vonatkozóan konkrét adataink nincsenek. A nyugdíjasok közül leginkább talán azok az idősebb emberek vállalhatnak még munkát, akik az öregségi nyugdíjkorhatárt még nem érték el, pl. azok a nők, akik 40 év munkaviszony után nyugdíjba vonulhattak. A munkaadók részéről a hiányszakmák esetén biztosan van fogadókészség a nyugdíjas munkaerőre, akár részmunkaidőben történő alkalmazással is. Erre van példa az egyik helyi óvodában is, ahol nyugdíjas óvodapedagógust foglalkoztatnak részmunkaidőben.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Továbbra is hatályos a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény azon rendelkezése, miszerint az öregségi nyugdíj folyósítását szüneteltetni kell, ha a nyugdíjas közalkalmazotti vagy egyéb közszolgálati jogviszonyban áll. Ez alól akkor lehet mentesülni, ha a nyugdíjas közérdekű nyugdíjas szövetkezet tagjaként lesz közalkalmazott, mivel a szövetkezeti tagság nem minősül közalkalmazotti vagy hasonló közszolgálati jogviszonynak.

A nyugdíjas szövetkezetek most vannak elterjedőben, működésükről az elkövetkezendő időszakban lehet majd tapasztalatot leszárn.

Kedvező változás, hogy a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló új, 2019. évi CXXII. törvény 2020. július 1-jei hatályba lépését követően az öregségi nyugdíj mellett bármilyen jogviszonyban dolgozóknak a keresetük után nem kell társadalombiztosítási járulékot fizetni. Anyagi szempontból ez mindenképp ösztönzően hat a nyugdíjba vonulás után történő munkavállalásra.

Nincs változás viszont abban, hogy a közszolgálatban dolgozó és a nők kedvezményes nyugdíjában részesülők nyugdíja (akárcsak a korbetöltött öregségi nyugdíjban részesülő személyek nyugdíja) a közalkalmazotti és hasonló közszolgálati jellegű jogviszonyuk fennállása tartama alatt továbbra is szünetel. Hiányszakmák esetében ez mindenképpen hátrányos az érintettek számára.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A következő táblázat adatait a Vas Megyei Kormányhivatal Sárvári Járási Hivatala szolgáltatotta.

Az elmúlt öt esztendő adatait nézve megállapíthatjuk, hogy a regisztrált munkanélküliek 26-29 %-a 55 év feletti. Köztudott, hogy egy bizonyos kor felett egyáltalán nem könnyű elhelyezkedni. Mi sem bizonyítja ezt jobban, hogy az 55 éven felüliek több mint 50 %-a egyben tartós (1 éven túli) munkanélküli is. Erre a tendenciára pedig az emelkedő nyugdíjkorhatár sem hat kedvezően.

6.2.3. számú táblázat – Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma)		Tartós (1 éven túli) munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2015	265	71	27%	68	36	14%
2016	206	60	29%	50	34	17%
2017	215	56	26%	50	33	15%
2018	204	53	26%	44	28	14%
2019	189	54	29%	46	31	16%

Forrás: NFSZ

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése azonos a 3.6 pont a), c) és f) pontjában részletezettekkel.

Az önkormányzat a Gondozási és Gyermekejóléti Központ intézményén keresztül biztosítja a szociális alapszolgáltatásokat, az időseket leginkább érintően az étkeztetést, a házi segítségnyújtást és az időskorúak nappali ellátását. Az Idősek Klubjában való tartózkodás térítésmentes a képviselő-testület határozata alapján. Mindhárom szolgáltatás biztosított a hét minden napján. Étkeztetésnél az étel házhoz szállítására is van mód.

Itt is meg kell említeni azt az örömdetes tény, hogy a fenti intézmény épülete jelenleg egy teljes körű felújítás és bővítés alatt áll, várhatóan ez év végére befejeződnek a munkálatok, és az ellátottak birtokba vehetik az idősek egészségi állapotából, korából fakadóan, talán minden igényt

kielégítő, akadálymentesített új épületet. *2019. év elején az új épület átadása megtörtént, ezzel egy régi adósságát teljesítette a város az idősök felé.*

A nappali ellátás esetében az engedélyezett férőhely 60 fő, az alábbi táblázat adataiból látszik, hogy az igénybevétel jóval elmarad a rendelkezésre álló lehetőségtől.

Bár 2019-ben történt emelkedés a szolgáltatást igénybe vevők számát tekintve, de a maximális férőhelyszámot még mindig nem éri el az igénybevevői szám.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2015	2 547	47	2%
2016	2 661	51	2%
2017	2 726	47	2%
2018	2846	47	2%
2019	2971	51	2%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Vas Megyei Kormányhivatal, önkormányzati adat

Ennek oka lehet, és ez lenne a szerencsésebb, hogy az idősök a városban működő civil szervezetekben találják meg az érdeklődési körüknek megfelelő elfoglaltságot, de félő, hogy vannak olyan idősök is, akiknél pl. a kereskedelmi és egyéb szolgáltatások bővülése miatt (pl. mozgóbolt a városban, szinte minden vendéglátóhelytől lehet ételt vásárolni házhozszállítással) csökken a közösségi kapcsolatteremtésre az igény, növelve ezzel az elmagányosodást. Fontos lenne ezeket az embereket feltérképezni, és meggyőzni őket a közösségi együttlét fontosságáról és hasznosságáról.

A 2020-as év sajnos nem igazán kedvezett a közösségi élet gyakorlásához. A koronavírus márciusi megjelenését követően az otthonmaradás került hangsúlyozásra, különösen igaz volt ez az idősök számára. Szabadidős programok szervezésére, egyéb közösségi találkozásokra nem volt lehetőség, még a mindennapi bevásárlásra, gyógyszerek kiváltására is szigorú korlátozások kerültek bevezetésre az idősöket érintően: csak a kormány által meghatározott időintervallumban tehették meg az előbb említett dolgokat. A nyár folyamán, a járványhelyzet okozta veszélyhelyzet megszüntetését követően ezek a korlátozások megszűntek ugyan, de nagyobb rendezvényeket, összejöveteleket ekkor sem volt ajánlott tartani. A Gondozási és Gyermekjóléti Központ is elsősorban szabadtéri programokat szervezett az idősei számára. Szeptembertől pedig, ahogy a koronavírus fertőzöttek száma folyamatosan emelkedik, ismét szigorú járvány megelőzési szabályokat kell betartani, az idősök ellátása pedig még nagyobb odafigyelést igényel. Benti programok szervezésére a Központban egyáltalán nincs lehetőség, így az idei évben a hagyományos Idősök hete rendezvénysorozat is elmaradt. Sőt! Az ellátást igénybevevők és az intézményben dolgozók egészségének védelme érdekében sajnos nincs lehetőség az ebéd helyben történő elfogyasztására sem. Mindezek tehát gátjai a közösségi együttlétnek, jelen esetben konkrétan a nappali ellátás igénybevételének, és félő hogy ez lesz jellemző a 2021-es év tavaszáig biztosan. Itt kell még megemlíteni, hogy ebben a nehéz járványügyi helyzetben a Központ munkatársai mindazon hozzájuk forduló idős embert segítik, akik saját maguk, vagy hozzátartozójuk által nem tudják megoldani a bevásárlást, az ebéd elvitelét vagy a gyógyszerek kiváltását.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Idős lakosaink rendkívül kedvező feltételeket találnak szabadidejük tartalmas eltöltésére a kultúra területén. A Nádasy Kulturális Központ (mely magába foglalja a korábbi művelődési központot, a könyvtárat és a Nádasy Ferenc Múzeumot), valamint a helyi civil szervezetek (pl. Könyvbarát Klub, Díszítőművészeti Szakkör, Honismereti Szakkör, Egészség Klub, Gyalogló Klub stb.) a szabadidős elfoglaltságok széles tárházát kínálják az időskorúak számára is. A nyári szabadtéri rendezvények (pl.: operett gála, színházi előadás stb.) is arra motiválják az idősebb korosztályt, hogy kimozduljanak otthoni környezetükből és erősítsék társadalmi kapcsolataikat.

A kulturális szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségét bővíti a 2019 tavaszán átadott Zene Háza. A „különleges kulturális élményközpontként” emlegetett épület hangversenyeknek, kamaraszínházi előadásoknak, fotókiállításnak, egyéb kulturális és művészeti eseményeknek ad otthont. Az idősök és a mozgásukban korlátozottak számára különösen örömteli, hogy az épület könnyen megközelíthető, földszinti elhelyezésű és teljesen akadálymentesített. Itt is meg kell azonban említeni, hogy az idei évben, a koronavírus helyzet miatt sajnos a legtöbb kulturális program elmaradt, mely érzékenyen érintette az idősebb korosztályt is.

A művelődési közintézmények számát, illetve a könyvtár könyvtári egységeinek számát az alábbi táblázat adatai mutatják.

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2015	1	72 511	1	1
2016	1	73 981	1	1
2017	1	72 969	1	1
2018	1	73 910	1	1
2019	1	73 545	1	1

Forrás: TEIR, önkormányzati adat

c) idősök informatikai jártassága

Konkrét információnk nincsen erről.

A könyvtár a használói számára nyolc számítógépen internet-elérést biztosít. A gépek közül négy a felnőtt részlegben található. A gépek használatához a könyvtárosok szükség esetén segítséget nyújtanak. Ezen kívül átlagosan évi 2 alkalommal az idősebb korosztály számára számítógépes tanfolyamokat tartanak, melyeken alkalmanként kb. 6-8 fő vesz részt.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A Gondozási Központ által biztosított Idősök Klubja a törvény által kötelezően előírt feladatokon kívül az idős embereknek olyan programokat kínál, melyek megfelelnek az életkoruknak, érdeklődési körüknek, korlátozott mozgásképességüknek. Ezen programok közé tartoznak a teljesség igénye nélkül az évente visszatérő ún. „Tavaszcím” programsorozat, mely pl. közös sétát jelent az Arborétumban, közös főzést az intézmény udvarán, közös kirándulást, kiállításnézést jelent, hogy csak néhányat említsünk. Októberben az Idősöket ünneplik, mely során az egyéb programok mellett gyermekek kulturális műsorával, kötetlen beszélgetéssel, terített fehér asztal mellett teszik még kedvesebbé, ezáltal emlékezetesebbé az idősök együttlétét. Szintén hagyományos a „Karácsonyi készülődés”, a Karácsonyi Ünnepségek megrendezése óvodások, iskolás gyermekek műsorával kiegészítve. Mindezek mellett az év során számos ismeretterjesztő,

egészségmegőrzéssel kapcsolatos előadásokat, múzeumlátogatást, kirándulást szerveznek az ellátottjaik részére.

A településen két olyan civil szervezet is van, melyet kimondottan a nyugdíjasok hoztak létre. Az egyik a Sárvári Nyugdíjas Egyesület, melynek létszáma 48 fő, a másik a Rábasömjéni Nyugdíjas Klub, tagjainak száma 30 fő. Ezen kívül a Nádasdy- vár falain belül számos egyéb civil szervezet is működik, melynek tagjai között nyugdíjas korú személyek is vannak. Ezek a szervezetek tagjaik számára szerveznek különféle programokat pl. kirándulásokat, előadásokat, ünnepségeket, bemutatókat, találkozókat hasonló civil szervezetekkel. Az önkormányzat anyagi lehetőségei mértékében támogatja ezeket a szervezeteket, egyes programjaikat.

Az előbbi programok mellett néhány „jó gyakorlat” is kialakult a településen az idősök megbecsülése terén.

Példaként említhetjük, hogy az önkormányzat a kerek, 75-80-85-90-95-100 éveseket személyre szóló levéllel köszönti a születésnapjukon.

Előzetes egyeztetés alapján a szépkorúakat otthonában köszöntik a város vezetői, akik a gratuláló szavak mellett virágcsokrot és ajándékcsomagot is átnyújtanak az érintetteknek.

Hagyomány már, hogy évente egy alkalommal az önkormányzati hivatal nyugdíjas kollégáit látja vendégül egy délutánra, ahol terített asztal mellett nyílik lehetőség a baráti beszélgetésre, nosztalgizásra.

Szintén több éves, évtizedes hagyomány, hogy a városi Pedagógusnapon a nyugdíjas pedagógusok is a meghívottak és az ünnepeltek között vannak.

Az előzőekben említett, személyes jelenléte igénylő programok szinte mindegyike a koronavírus okozta világjárvány miatt sajnos elmaradt az idei évben. Félő, hogy a jövő év első felét is inkább a járvány elleni védekezés fogja meghatározni, közösségi programokat sajnos még sokáig nem lehet szervezni.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az engedélyezett férőhelyhez képest alacsony a nappali ellátást igénybevevők száma	szélesebb körű tájékoztatás, meggyőzés, olyan programok szervezése, mellyel növelhető a szolgáltatás igénybevétele
Tapasztalat szerint a településen élő idős népesség számához viszonyítva alacsony az idősek részvétele a civil szervezetekben és a városi közösségi programokon	Civil szervezetek, közösségi programok megismertetése az idősekkel, meggyőzés, olyan programok szervezése, mellyel növelhető az aktív részvétel. <i>Különösen fontos lesz ez majd a világhátrány megszűnését követően, hogy az idős emberek ismét merjenek közösségi kapcsolatokat létesíteni!</i>
Sárváron is sok az egyedül élő idős ember, fennáll a veszélye az elmagányosodásnak. Feltételezhetően sokan közülük nem ismerik, nem használják az internetet	kapcsolattartás erősítése a számítógép vagy „okos” eszközök használatával, motiváltság kialakítása az új információk megszerzéséhez, az internet előnyeinek megismertetése az idősekkel
Statisztikai tény, hogy emelkedik az emberek születéskor várható élettartama, fontos, hogy a jó egészségi állapotukat is minél tovább megőrizték az idős emberek	egészségtudatos életmód ösztönzése idős korban is

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. § a) pontja értelmében fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) határozatával fogadta el a 2015-2025. időszakra szóló Országos Fogyatékossgügyi Programját.

A Program Demográfiai Helyzetértékelésében szerepel, hogy a 2011. évi népszámlálás adatai szerint 490 578 fő, azaz a népesség 4,9%-a vallotta magát fogyatékos személynek. Nemzetközi vizsgálatokra épülő szakértői becslések ezzel szemben azt mutatják, hogy a lakosság átlagosan 10%-a él valamilyen fogyatékossgal, a valós szám tehát hazánkban is inkább az 1 milliót közelítheti. Egy másik, ugyancsak népszámlálási adat is megerősítheti ezt, amely szerint Magyarországon 1,6 millió fölött van a tartósan beteg, egészségkárosodott emberek száma. Figyelembe véve, hogy a tartós betegség az esetek jelentős részében valamilyen fogyatékossg kialakulásával is jár, összességében mindenképpen nagyságrendileg milliós számú érintett társadalmi csoportról beszélhetünk. Miután a fogyatékos személyek nagy része nem születésétől

fogva sérült, demográfiai összetételükre jellemző az időskorúak magas száma: 41%-uk a 65 év feletti korcsoportba tartozik, és mindössze 28%-uk fiatalabb 50 évesnél.

A fogyatékossgal élők száma Vas megyére vonatkoztatva – szintén a KSH 2011-es népszámlálási adatai alapján - 10.724 fő, melyből 7597 fő, azaz 70,84 %-uk 50 éven felüli.

Sárváron a fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem rendelkezünk statisztikai adatokkal.

A településen 2004. december 31-től működik a Kolping Támogató Szolgálat –Sárvár és Kistérsége, melynek ellátottjai valamennyi fogyatékossgai csoportba tartoznak: siketek és nagyothallók, vakok és gyengénlátók, értelmi fogyatékosok, mozgásszervi fogyatékosok, autisták, halmozottan fogyatékosok.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Sajnos még mindig előítéletek, sztereotípiák vannak velük szemben, ezért gyakori az elszigetelődés az esetükben. Ez ellen a szemlélet megváltoztatásával tehetünk. A „másság” elfogadását már gyermekkorban el kell kezdeni kialakítani. Ebben a szülők, pedagógusok szerepe óriási!

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény értelmében a megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslattól függően:

- a) rehabilitációs ellátás, vagy
- b) rokkantsági ellátás.

A településen a fenti ellátásban részesülők számát a következő táblázat adatai mutatják:

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők
2013	229	250
2014	228	250
2015	223	239
2016	209	235
2017	200	232
2018	189	222
2019	<i>nincs adat</i>	<i>nincs adat</i>

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Sárváron fogyatékosok nappali ellátása nem biztosított.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0
2018	0	0	0
2019	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény szabályozása alapján a munkaadó a megváltozott munkaképességű személyek foglalkozási rehabilitációjának elősegítése érdekében rehabilitációs hozzájárulás fizetésére köteles, ha az általa foglalkoztatottak létszáma a 25 főt meghaladja, és az általa foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyek száma nem éri el a létszám 5 százalékát (kötelező foglalkoztatási szint).

A rehabilitációs hozzájárulás mértéke a tárgyév első napján a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részére megállapított alapbér kötelező legkisebb összegének kilencszerese/fő/év, mely összeg 2018-ban 1.242.000 Ft/fő/év.

A fogyatékosok és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása tekintetében kevés adattal rendelkezünk.

Tudomásunk szerint a településen egyetlen olyan munkaadó van, mely kimondottan megváltozott munkaképességű személyeket foglalkoztat. Ez a pápai székhelyű MOVE Nonprofit Közhasznú Zrt, melynek egyik telephelye Sárváron, a Sársziget u. 69. szám alatt működik. Itt jelenleg felsőruházat varrásra 18 főt foglalkoztatnak, akik szakképzett varrónők vagy betanított munkások. A munkavállalókról elmondható, hogy inkább az idősebb korosztályhoz tartoznak, átlagéletkoruk 50 év körül van, részmunkaidőben, többnyire 4-5-6 órában dolgoznak. A munkakörülmények és a munkaköri feladatok kialakítása során a munkaadó figyelembe veszi a munkavállalók munkaképesség-csökkenésének mértékét, több szünetet tartanak, nincsen náluk pl. norma. A cég jelenleg is keres a sárvári varrodába megváltozott munkaképességű varrónőket és betanított munkásokat.

Fontos megemlíteni egy másik sárvári munkáltatót is, mely 2018. évben a Gróf Széchenyi Család Alapítvány különdíját kapta a fogyatékkal élő emberek foglalkoztatása érdekében kifejtett tevékenységéért: ez a Sárvári Gyógyfürdő Kft.

A Gróf Széchenyi Család Alapítvány 2015-ben alapította az „Év Széchenyi Vállalkozása Díjat” azzal a céllal, hogy ráirányítsák a gazdaság szereplőinek figyelmét az olyan értékekre, mint vállalkozói becsület, méltóság, tenni akarás a közjóért, nemzetért, hazáért. A díj a nyertesek számára kiemelkedő társadalmi és szakmai elismerést jelent. Odaítélésekor három területet vizsgáltak: hatékony termelékenység, társadalmi felelősségvállalás és az újítási készség. Az 500 millió forintos árbevétel feletti vállalkozások kategóriában a fődíjat a zsűri a Sárvári Gyógyfürdő Kft-nek ítélte, emellett kapta meg a fogyatékkal élő emberek foglalkoztatása érdekében kifejtett tevékenységéért a különdíjat is. A Kft-nél jelenleg 170-en dolgoznak, közöttük 8 fő csökkent munkaképességű, akiket szobaasszony, takarítónő, segédmunkás, masszőr és kisegítő pénztáros munkakörökben foglalkoztatnak. A munkatársak maximálisan tiszteletben tartják egymást, segítik és megbecsülik a másik munkáját. Ez hatványozottan érvényes a csökkent munkaképességű dolgozókkal szemben. Munkatapasztalatuk megszerzését és integrálódásukat a kollégák minden tekintetben próbálják megkönnyíteni.

A Taravis Baromfi és Élelmiszeripari Kft. is foglalkoztat megváltozott munkaképességű munkavállalókat. Esélyegyenlőségi tervük részletesen foglalkozik a fogyatékos és egészségkárosodott dolgozók beillesztésével. Ahogy László Ervin HR-vezető a VAOL Vas megyei hírportál oldalán beszámolt róla: az újonnan érkező munkavállalóknak segítik a beilleszkedését, igyekeznek megtalálni számukra azon feladatok körét, amelyekben a képességeiket és a szaktudásukat maximálisan kamatoztatni tudják.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs információnk erre vonatkozóan.

Az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértése esetén az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz lehet fordulni, melynek feladata a hátrányos megkülönböztetéssel okozott jogsértések kivizsgálása és megszüntetése. A hatóság képviselője általában havi rendszerességgel, előre közzétett időpontban Sárváron, a Városháza épületében is tart ügyfélfogadást.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Önkormányzati intézményként a korábban már többször említett Sárvári Gondozási és Gyermekegészségügyi Központot nevesíthetjük, mely a házi segítségnyújtás szolgáltatásával az igénybe vevő személy részére saját lakókörnyezetében biztosítja az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A szolgáltatásról részletesebben a 3.6 f) pontban lehet olvasni.

A másik intézmény a településen, mely kimondottan a fogyatékossgal élő emberek segítése céljából jött létre: a Kolping Támogató Szolgálat – Sárvár és Kistérsége. A Szolgálat fenntartója a Kolping Oktatási és Szociális Intézményfenntartó Szervezet, mellyel Sárvár Város Önkormányzata ellátási szerződést kötött e szolgáltatás biztosítása érdekében.

Az ellátási területen a Szolgálat által nyújtott szolgáltatások ráépülnek a településen élő fogyatékos személyek által felmerült igényekre, így ezen igényekhez mértén működik a Szolgálat, melynek feladata a fogyatékossgal jellegetek megfelelően különösen:

- az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása (speciális személyi szállítás, szállító szolgálat működtetése),
- az általános egészségi állapotnak és a fogyatékossgal jellegetek megfelelő egészségügyi-szociális ellátásokhoz, valamint a fejlesztő tevékenységhez való hozzájutás személyi és eszközfeltételeinek biztosítása,
- információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a tanácsadást követően a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása,
- a jelnyelvi tolmácsszolgálat elérhetőségének biztosítása,
- segítségnyújtás a fogyatékos személyek kapcsolatkézségének javításához, családi kapcsolatainak erősítéséhez speciális, önssegítő csoportokban való részvételükhöz,
- egyes szociális alapszolgálati részfeladatok biztosítása a fogyatékos személyek speciális szükségleteihez igazodóan,
- segítségnyújtás a fogyatékos emberek társadalmi integrációjának megvalósulásához, valamint a családi, a közösségi, a kulturális, a szabadidős kapcsolatokban való egyenrangú részvételhez szükséges feltételek biztosítása,
- a fogyatékos személy munkavégzését, munkavállalását segítő szolgáltatások elérhetőségének, igénybevitelének elősegítése.

2018. januárjától a Szolgálat az alábbi szolgáltatási elemeket biztosítja:

- Gondozás, mely a fogyatékos személy aktív közreműködésével lakáson belül és kívül egyaránt segítséget nyújt a fogyatékos ember személyi (higiénés, életviteli, életfenntartási) szükségleteinek kielégítéséhez, a társadalmi életben való teljes jogú részvételhez, valamint a munkavégzés, tanulmányok folytatásához, szociális és egészségügyi szolgáltatások igénybeviteléhez, kulturális, művészeti, sport, szabadidős tevékenységek végzéséhez.
- Készségfejlesztés, melynek irányai: önkiszolgálási, kommunikációs képességek és készségek fejlesztése, személyes kapcsolatok kialakítása.
- Tanácsadás, ennek folyamata a jogait, lehetőségeit figyelembe vevő, a feltett kérdésekre válaszoló, élethelyzetének, szükségleteinek megfelelő vélemény és javaslat alkotása és valamilyen cselekvésre, magatartásra ösztönzés, az önálló életvitel fenntartásának

elősegítése. Ezzel a segítséggel nemcsak ő, hanem a környezetében élők is élnek. A tanácsadás része a gyakorlati tevékenység: például nyomtatványok, kérelmek megfelelő kitöltése, és ha a kliens személyesen van akadályozva, akkor a segítségnyújtás meghatalmazással működik.

- Felügyelet: Az igénybe vevő lakóhelyén, illetve a szolgáltatásnyújtás helyszínén lelki és fizikai biztonságot szolgáló, személyes vagy technikai eszközökkel biztosított kontroll. Jelentősége abban áll, hogy az ellátott családtagjának nyújt lehetőséget egyéni ügyeinek intézésére, illetve munkavállalásra. A felügyeletet személyi segítő-gondozók biztosítják:
  - orvosi ellátáshoz való hozzájutás, kísérés,
  - szállítás közben és ehhez járuló felügyelet,
  - felügyelet biztosítása otthonon belül és azon kívül.
- Szállítás: Az igénybevevő eljuttatása a közszolgáltatások, szolgáltatások, a munkavégzés, a közösségi és családi programok helyszínére, ha mindez más módon nem oldható meg.
- Háztartási segítség: Személyes környezete rendben tartása, mindennapi, háztartással kapcsolatos ügyeinek intézése, a személyes szükségletek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosítása pl.: a bevásárlás, a vásárolt élelmiszer elő- és elkészítése, az étel tárolása, az ebéd hordása, a további számtalan háztartási teendőben való segítség, gyógyszer felírás, kiváltás, ügyintézés, gáz és villanyóra leolvasás stb.
- Esetkezelés, melynek folyamán együtt felderítik a kliens helyzetét, szükségleteit. Cél a szükséges szolgáltatások megtalálása, elősegítve az önálló életvitelt

(forrás: Beszámoló a Kolping Támogató Szolgálat – Sárvár és Kistérsége 2017. évi munkájáról)

Meg kell még említenünk a Vas Megyei Mozgássérült Egyesület Sárvári Csoportját, mely egyébként a Támogató Szolgálattal is szorosan együttműködik.

A Sárvári Csoport mintegy 20-25 tagot számlál. Havonta egy alkalommal találkoznak a Nádasd-vár egyik helyiségében. Különböző programokat - pl: kirándulást, előadást, találkozást a környező települések mozgássérültjeivel – szerveznek maguknak. Jogi tanácsadást, ügyintézésben való segítségnyújtást a szakismerettel is bíró szombathelyi egyesületi iroda dolgozói, tisztségviselői biztosítanak számukra.

Meg kell még említenünk egy országos programot, a Montázs projekt – EFOP 1.9.2-t, mely projekt fő célja, hogy a fogyatékos személyek számára szükségleteikre reagáló, rendszeresített szolgáltatások kerüljenek fejlesztésre és váljanak hozzáférhetővé. Ennek keretében 2018 októberében Vas megyében Szombathelyen, a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekejélési Szolgálat épületében Megyei Információs és Koordinációs Pont nyílt, mely a sárváriak számára is elérhető. Az Információs Pont feladata, hogy az elszórta található információt összegyűjtsék, de erre szolgál az Egységes Fogyatékosügyei Információs portál is: efiportal.hu. Fontos, hogy ezen utóbbiakról is legyen tudomásuk az érintett sárvári személyeknek.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékosági támogatás, az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzügyi ellátás. A támogatás célja, hogy anyagi segítséggel járjon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez. A támogatás utazási kedvezményre is jogosít.

Vakok személyi járadéka, mely már ún. kifutó ellátás. 2001. július 1-jétől nincs új megállapítás. Utazási kedvezményre is jogosít.

A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményei: személygépkocsi szerzési támogatás, személygépkocsi átalakítási támogatás

A mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványa

Sárvár Város Önkormányzata kimondottan a fogyatékkal élők számára nem biztosít támogatást. Az önkormányzat szociális rendeletében szabályozottak szerint igényelhetnek önkormányzati támogatást a fogyatékkal élők is.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében akadálymentes: az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.

A törvény hatálybalépésétől, 1998. január 1-jét követően minden új építésű vagy felújítandó, átalakítandó középület tervezésekor és a kivitelezés során is kötelezően figyelembe kell venni és érvényesíteni kell az akadálymentesítés szempontjait.

Ezeket az előírásokat Sárvár Város Önkormányzata is figyelembe veszi az új beruházások megvalósításakor, illetve azok tervezésekor. Így a most épülő multifunkcionális sportcsarnok és Zene Háza is akadálymentes lesz.

A meglévő középületek felújításakor pedig az önkormányzat a lehetőségekhez mérten szintén számba veszi az akadálymentesítés lehetőségeit. A 2010-es évek elején teljes felújítás történt a járóbeteg-ellátást biztosító szakrendelő intézetben, valamint a Nadasdy Tamás Általános Iskolában. Mindkettő intézményben lift is került elhelyezésre, így nemcsak az épületek megközelítése, hanem a használatuk is akadálymentesített. De az akadálymentesítés fontos szempont volt a Sárvári Gondozási és Gyermekjóléti Központ valamint a Sárvári Cseperedő Bölcsőde idei felújítása során is. Az akadálymentesítés megvalósításához természetesen minden esetben pénzügyi forrást igényel, de van, hogy annak az épület műemléki jellege is gátat szab. Sárváron ilyen a Nadasdy-vár, mely otthont ad a Nadasdy Ferenc Múzeumnak és a városi könyvtárnak is.

A Városháza és a Járási Hivatal épülete 2 szintes, az épületben lift nincsen.

A 2019-ben elkészült és átadott Zeneháza valamint a multifunkciós sportcsarnok, a Sárvár Aréna már teljes mértékben az akadálymentesség jegyében készült.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettsége, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A legtöbb kulturális programot a Nadasdy Kulturális Központ biztosítja, mely elhelyezkedését tekintve a Nadasdy- várban található. Nyári időszakban a várudvaron rendezett szabadidős programok a mozgáskorlátozottak számára is viszonylag könnyen hozzáférhetőek. Az intézmény keretében működik a könyvtár és a Nadasdy Ferenc Múzeum, melyek akadálymentesítése az épület műemlék jellege miatt sem megoldott.

Ennek ellenére a könyvtár által nyújtott szolgáltatások elérhetőek a fogyatékkal élők számára is. Az épületbe történő bejutást az intézmény mobil rámpa segítségével tudja megoldani, így a földszinti helyiségeket akár kerekesszékekkel is használni tudják az olvasók. A könyvtár hátsó bejáratánál kialakításra került egy ún. információs pont, ahol egy számítógép található, melyen keresztül elérhető a könyvtár állománya és internetezési lehetőség is biztosított. A számítógép egy professzionális képernyőnagyító szoftverrel is ellátott, ezért a látásfogyatékkal élők is szélesebb körben igénybe tudják venni a könyvtári szolgáltatást, illetve az elektronikus információkeresést. Természetesen az információs pont segítségével kiválasztott dokumentumokat a könyvtár

munkatársai leviszik az emeletről a földszintre az olvasóknak. Egy másik szolgáltatása a könyvtárnak a házi kölcsönzés. Ennek keretében a könyvtárosok házhoz szállítják az igényelt dokumentumokat azoknak az otthonukhoz kötött, mozgásukban súlyosan korlátozott beteg vagy idős olvasóknak, akik az előbb említett okok miatt személyesen nem tudják a könyvtárat felkeresni.

A Nádasdy Ferenc Múzeum pozitívuma pedig, hogy a múzeum Huszártörténeti Gyűjteményének adatbázisa akadálymentes változatban elérhető a <http://huszarok.nadasdymuzeum.hu/> oldalon.

Sárváron jelenleg zajlik az új Sport és Kulturális Központ kivitelezése. A háromszintes épületben a városban található összes sportág teret kap, ezenkívül kulturális, szórakoztató rendezvények, koncertek számára is garantálva lesz a technikai-műszaki háttér. A sportrendezvényekhez 600 fős lelátó épül, ami 200 mobil ülőhellyel lesz bővíthető. Továbbá a sárváriak régi vágya teljesül azzal, hogy egy modern mozi terem is helyet kap majd a csarnokban. Természetesen a kivitelezés során az akadálymentesítés is fontos szerepet kap.

Lakóépületek, egyéb szolgáltató épületek akadálymentesítettségéről nincsen adatunk.

Ahogy a korábbiakban már több pontban is részletezésre került, a középületek felújításánál, új középületek tervezésénél érvényesítésre kerülnek az akadálymentesítés szempontjai. Ezekben az épületekben a közszolgáltatásokhoz, a kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférést a fogyatékkal élők számára is 2020-ban sajnos egy különleges ok, a koronavírus okozta világjárvány akadályozza. A tavaszi, bő egy hónapos zárást követően, idén november 11-től, a kormány által meghatározott időtartamig sajnos ismét bezártak a kulturális és muzeális intézmények, valamint a sportolást biztosító épületek.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A 7.3 a) pontjában foglaltakon kívül nincsenek erre vonatkozó információink.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A távolsági autóbusz-pályaudvar a városközpont közelében van. 2009-2010. között megtörtént a teljes felújítása, mely a forgalmi igényeknek megfelelő befogadó és áteresztő képességű, korszerű technikai felszereltséggel bíró közlekedési infrastruktúra kialakítását eredményezte. Bővült az autóbusz állomás kiépített, illetve le- és felszálló területe, funkcionális részei mind arányaiban, mind pedig elrendezésében jobban alkalmazkodnak az utasforgalom igényeihez. A beruházás nyomán megvalósult az autóbusz-pályaudvar épületének a teljes körű akadálymentesítése is.

A pályaudvaron működik hangosbemondó, segítve ezzel az utazókat, hogy melyik kocsiról mikor és hova indul az autóbusz. Ezenkívül van digitális kijelző-tábla is. Alacsony padozatú autóbuszok számáról nincsen adatunk.

2015-ben a vasútállomás és környéke is felújításra került. Az épület akadálymentesítése megtörtént. A megújult fogadótérbe új digitális utas tájékoztató - rendszert helyeztek ki. Az épület hátsó, vágányok felőli része azonban akadálymentesítés szempontjából még felújításra vár.

Az állomás környékén a közterületi járda és az önkormányzati közút burkolata is felújítása került.

A vonatszerelvények között még mindig nagyon kevés az alacsony padozatú, a magas lépcsőzetű vonatokra való feljutás a súlyosan mozgássérülteknek szinte lehetetlen.

A településen a járdák egy része akadálymentesített, a felújítások során ezt mindig figyelembe veszi az önkormányzat, de sajnos még több helyen problémát okoz a padkákra való átjutás. Az önkormányzat anyagi lehetőségeihez mérten ez további megoldást kíván.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Fogyatékos személyek számára speciális közlekedési megoldást, konkrétan szállítást biztosít a Támogató Szolgálat szállító szolgálata, mely az egyéni igényekhez igazodik az alapvető

szükségletek kielégítése, valamint az egyes szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása érdekében. A Szolgálat akadálymentesített gépjárműve kerekes székes személyi szállítására is alkalmas, mely során szükség esetén személyi segítő kíséret biztosítása is lehetséges. A Szolgálat napi rendszerességgel szállít sérült személyeket oktatási intézménybe. A fennmaradó szabad szállítási kapacitásban pedig egészségügyi szolgáltatások, különböző kulturális tevékenységek eléréséhez, esetleg bevásárláshoz segítik hozzá a fogyatékkal élőket.

A szállító szolgálat és a szállításon kívüli személyi segítség térítésköteles szolgáltatások. A térítési díj meghatározása a fenntartó hatáskörében van. Az ellátott anyagi és szociális helyzetére tekintettel, valamint a szolgáltatásnyújtás rendszerességét figyelembe véve, a fenntartó által működtetett Szociális Bizottság kedvezményt tud biztosítani a térítési díjból.

2021. január 1-jétől bővül a támogató szolgálatot biztosító intézmények, szervezetek száma városunkban. Ettől az időponttól ugyanis a Magyar Vöröskereszt Vas Megyei Szervezete támogató szolgálatot indít a megye több településén, köztük Sárváron is. Már a megyei napilapban is megjelent a hír, hogy a Szervezet speciális személyi szállítást (akadálymentes kisbusszal), információnyújtást, ügyintézkést és tanácsadást biztosít az érintett jelentkezők számára.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Lásd 7.1. c) és a 7.2 pontban megfogalmazottak

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hiányos információk, előítéletek a fogyatékkal élőkkel szemben	szemléletformálás, érzékenyítő programok már a gyermekkortól kezdődően
Nem teljeskörű az akadálymentesség a településen	további akadálymentesítés
~~Támogató Szolgálat szállító szolgálata iránt felmerülő igény meghaladja a rendelkezésre álló kapacitást⁴~~	~~Szállító szolgáltatás-bővítése~~
Sárváron csak egyetlen fogyatékkal élőkkel foglalkozó intézmény van, ezen célcsoportnak és a megváltozott munkaképességűeknek kevés információjuk van arról, hogy a térségben hova fordulhatnak problémájukkal, kérdésükkel, számukra szükséges szolgáltatásokat hol érhetnek el	fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességű személyek tájékoztatása az őket érintő témákról, szolgáltatásokról, információkról

⁴ A 2020. évi felülvizsgálatot követően törtölt intézkedés a 7.3.e) pontban kifejtettek tekintettel.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Három történelmi egyház négy egyházkerülete található a városban. Két katolikus plébánia (Szent László, és Szent Miklós), Evangélikus Egyházközség, és Református Egyházközség. Az egyházkerületeken belül működő közösségek közül több a családok, ezen belül különösen a nők és gyermekek számára nyújtanak támogató, tanácsadó, segítő tevékenységet. Ilyenek például: Szent Miklós Plébánia Szent Mónika közössége, Evangélikus Egyházközség Nőegylete, Baba-mama köre. Magyar Vöröskereszt Vas Megyei Szervezetének területi kirendeltsége is jelen van a településen. A Sárvári Csicsergő Óvoda a Magyar Vöröskereszt Bázisóvodája címmel rendelkezik.

Számos civil szervezet van jelen a városban, amelyek tevékenysége közvetlenül vagy közvetve kapcsolódik az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz. Ilyen például a Sárvári Nyugdíjasok Egyesülete, Rábasömjéni Nyugdíjas Klub, Nagycsaládosok Egyesülete. Mozgássérültek Vas Megyei Egyesületének Sárvári Csoportja.

Kolping Támogató Szolgálat-Sárvár és Kistérsége területi székhelye szintén a településen működik.

Sárváron *2019-ben* is alakult Roma Nemzetiségi Önkormányzat Sárváron.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A Sárvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat és a települési önkormányzat együttműködésének részleteit a jogszabályi előírásoknak megfelelően kötött együttműködési megállapodás tartalmazza, azonban a gyakorlati tapasztalat alapján a kapcsolat és együttműködés messze túlmutat a megállapodásban megfogalmazottakon. Ezen túlmenően az önkormányzat és Kolping Támogató Szolgálat-Sárvár és Kistérsége ellátási szerződés alapján működik együtt. Az egyéb szervezetek, egyházak vonatkozásában írásos szerződés nem jött létre, azonban a város életének, rendezvényeinek aktív együttműködői. E tevékenységükhöz, egy-egy rendezvény megszervezéséhez sok esetben az önkormányzat célhoz kötött anyagi támogatást nyújt, amelynek részleteit a felek támogatási szerződésekben rögzítik.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Kifejezetten esélyegyenlőséget célzó partneri viszonyról nem rendelkezünk információval a Sárvár és Kistérsége Többcélú Kistérségi Társulás alaptevékenységével összefüggésben egyes részfeladatok során valósít meg ilyen tevékenységet.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Sárvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat évente megrendezi a roma világnaphoz kapcsolódóan a városi roma napot. Sárvár város hivatalos honlapján olvasható a következő beszámoló a 2016-os roma napról.

„A vár hátsó udvarában már a reggeli órákban elkezdtek főzni a roma napi főzőverseny különleges fogásait. Marhapörkölt főtt, egy hagyományos cigány étel, a lecsós tészta rotyogott a kondérban, de pincepörköltet és roston sült tarját is készítettek a résztvevők.

A Roma Kultúra Világnapja alkalmából szervezett sárvári roma nap hivatalos megnyitójára a délutáni órákban került sor. A roma himnusz hangjait követően Szabó Gábor Ferencné, a Sárvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke köszöntötte a résztvevőket. A Roma Világnap

alkalmából egy Indiában és a Balkánon élő népszokást vettek át a világon szétszórva élő roma közösségek: együtt indulnak egy közeli folyóhoz vagy patakhoz, ahol zene kíséretében koszorúkat, virágokat, virágszirmokat bocsátanak a vízre. Így tett most az elnök asszony is, aki szirmokat szórt le a színpadról.

Ezt követően kezdetét vette a szépség- és táncverseny. A legkisebbektől a legnagyobbakig, megmutatták magukat a szebbnél szebb kislányok, akik közül a legbátrabbak tánctudásukat is bemutatták. Szabó Gáborné és képviselőtársa, Horváth János is táncrea perdült, hogy a hagyományos romatáncot felelevenítse a legifjabbaknak és a szép számú közönségnek. A rendezvény keretében a vár aulájában nyílt alkalmi kiállítás Ferkovics József festőművész munkáiból. A cigány származású alkotó szülei válása miatt gyermekotthonban nőtt fel. Rajztehetsége korán megmutatkozott, mégis vajúr iskolába küldték, bányászként is dolgozott. Hányatott sorsa ellenére ma sikeres képzőművész.

A roma nappal egyidejűleg szervezte meg a nemzetiségi önkormányzat a gyermeknapot, díjazták a jó tanuló – jó sportolókat, de foglalkoztató műhely és ugráló vár is színesítette a programot, amelyet sikeresnek értékelt Szabó Gáborné.”

2019 márciusában szomorú esemény árnyékolta be a roma önkormányzat működését. A nemzetiségi önkormányzat elnöke súlyos betegség után, tragikusan fiatalon elhunyt. A megüresedett képviselői mandátumot nem sikerült betölteni, mert a mandátumra jogosult jelöltek nem vállalták a képviselői megbízatást, így a Sárvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat működésképtelenné vált, és megszűnt. Időközi választás kitűzésére nem kerülhetett sor a választási eljárásról szóló törvény alapján.

A 2019. október 13-án megtartott nemzetiségi önkormányzati választás eredményeként ismét megalakult a Sárvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat, tagjainak száma a korábbi 3 főről 5 főre nőtt.

Az újonnan alakult önkormányzat tagjai törekednek arra, hogy tovább vigyék a korábban kialakult jó gyakorlatokat, együttműködések, azonban a pandémia miatt a rendezvények szervezésére nem volt reális lehetőség.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Több civil szervezet működik együtt az SGGYK-val, és szerveznek közös programokat az egyes esélyegyenlőségi célcsoportok számára. Rendszeres a ruhagyűjtés és válogatás. Nagycsaládosok Egyesületének Mikulás-napi ünnepe, idősek karácsonyi rendezvénye. Lásd még 6.4. pontnál.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Pontos adatokkal nem rendelkezünk erre vonatkozóan, azonban több kezdeményezésről is tudunk. Lásd még 3.7. c) pontnál leírtakat.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A roma nemzetiségi önkormányzat, valamint az egyéb partnerek (állami, önkormányzati intézmények pl: óvodák, iskolák, SGGYK; továbbá egyes civil szervezetek) már a helyzetelemzéshez szükséges adatok összegyűjtése során bevonásra kerültek a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába. A HEP Fórum ülését megelőzően a Fórum tagjai (akik egyben partnerek) kézhez kapták, ezáltal tanulmányozhatták az esélyegyenlőségi program tervezetét, így a Fórum ülésén már érdemben kerülhetett sor a program-tervezet véleményezésére, konkrét javaslatok megfogalmazására.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az elfogadott helyi esélyegyenlőségi program közzétételre kerül az önkormányzat honlapján (www.sarvarvaros.hu), továbbá tájékoztató jelenik meg róla a Sárvári Hírlapban, az önkormányzat hivatalos lapjában. Az észrevételek visszacsatolására szolgál az eselyegyenloseg@sarvar.hu elérhetőség.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Hajléktalanság	Fizikai, mentális állapotuk, rendszeres jövedelemre való jogosultságuk folyamatos figyelemmel kísérése, téli szállásuk biztosítása
	A romák többsége alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik és alkalmi munkából él	Szemléletformálás, minél magasabb iskolai végzettség megszerzésére, rendszeres jövedelemre ösztönzés pl. közfoglalkoztatás útján
	Közüzemi hátralékok kezelése	Megoldási módok biztosítása a hátralék visszafizetésére, további felhalmozás megakadályozása
Gyermekek	Vannak III, IIII státuszú gyermekek, tanulók településen ⁵	Önkéntes adatszolgáltatás, nyilatkozattétel ösztönzése, széleskörű tájékoztatás, bizalmi viszony megteremtése az érintett családokkal
	A veszélyeztetett és/vagy sajátos nevelési igényű gyermekek körében kimutathatóak nevelési, oktatási hiányok	Köznevelési intézmények tehetséggondozást, illetve nevelési-oktatási hiányok kompenzálását szolgáló programjainak bővítése, fejlesztése
	Továbbra is igény van a nyári gyermekfelügyeletre, nyári napközire	Az intézmények által szervezett nyári táborok a nyári szünidő minél nagyobb részét fedjék le. Folyamatos igényfelmérés, a bevált jó gyakorlatok folytatása.
	Óvodai férőhelyek szinte teljesen feltöltöttek, vannak felújításra szoruló telephelyek ⁶	Az óvodai ellátáshoz való hozzáférés megkönnyítése férőhelyek bővítésével. Szolgáltatás színvonalának emelése a meglévő telephelyek korszerűsítésével, fejlesztésével

⁵ 2020. évi felülvizsgálatot követően törölt intézkedés a 4.3. pontban részletezett indok alapján.

⁶ 2020. évi felülvizsgálatot követően felvett új intézkedés a 4.4.2. táblázat adatainak elemzése alapján.

Idősek	A lehetőségekhez képest alacsony a nappali ellátást igénybevevők száma	Szélesebb körű tájékoztatás a szolgáltatásról, időseket vonzó programok szervezése,
	Tapasztalat szerint a településen élő idős népesség számához viszonyítva alacsony az idősek részvétele a civil szervezetekben és a városi közösségi programokon	Civil szervezetek, közösségi programok megismertetése az idősekkel, meggyőzés, olyan programok szervezése, mellyel növelhető az aktív részvétel. <i>Különösen fontos lesz ez majd a világjárvány megszűnését követően, hogy az idős emberek ismét merjenek közösségi kapcsolatokat létesíteni!</i>
	Sok idős él egyedül, mely elmagányosodáshoz vezethet. Feltételezhetően közülük sokan nem ismerik az internet előnyeit	Számítógéppel, „okos,, eszközökkel az internet előnyeinek megismertetése
	Statisztikai tény, hogy emelkedik az emberek születéskor várható élettartama, fontos, hogy az egészséget is minél tovább megőrizték az idős emberek	Egészségtudatos életmódra ösztönzés
Nők	Családon belüli erőszak látens jelenség	Észlelő, jelző rendszer hatékony működtetése, széleskörű tájékoztatás a krízishelyzetbe került nők számára az igénybe vehető segítségről, ellátásokról
	Nehézséget jelent a nők számára, hogy gyermekvállalást követően visszatérjenek a munkaerő-piacra	Tájékoztatás a helyzetüket megkönnyítő lehetőségekről, igénybe vehető szolgáltatásokról, Család és KarrierPONT-ok bemutatása
Fogyatékkal élők	Előítéletek a fogyatékkal élőkkel szemben	Szemléletformálás, érzékenyítés
	Nem teljeskörű az akadálymentesség a településen	További akadálymentesítés, megfelelő pénzforrások felkutatásával
	~~Támogató Szolgálat szállító szolgálata~~ ~~iránt felmerülő igény meghaladja a rendelkezésre álló kapacitást⁷~~	~~Szállító szolgáltatás~~ ~~bővítése,~~ ~~korszerűsítése~~
	A fogyatékkal élőknek és a megváltozott munkaképességűeknek kevés információjuk van arról, hogy a térségben hova fordulhatnak problémájukkal, kérdésükkel, egyes szolgáltatásokat hol érhetnek el	A fogyatékkal élők és a megváltozott munkaképességű személyek tájékoztatása a helyi média útján

⁷ A 2020. évi felülvizsgálatot követően törtölt intézkedés a 7.3.e) pontban kifejtettek tekintettel.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Hajléktalan személyek problémáinak enyhítése a településen	önkormányzat, Sárvári Gondozási és Gyermekjóléti Központ (SGGYK) felelős: SGGYK vezetője
	Romák integrálása a társadalomba, a velük szembeni előítéletek csökkentése	önkormányzat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Sárvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, köznevelési intézmények, képző intézmények felelős: Sárvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke
	Közüzemi hátralékok és a hátralékkal rendelkezők számának csökkentése	Sárvári Városgondnokság Nonprofit Kft., önkormányzat, Sárvári Gondozási és Gyermekjóléti Központ felelős: Sárvári Városgondnokság Nonprofit Kft vezetője
Gyermekek	III, IIII státuszú gyermekek, tanulók helyzetének figyelemmel kísérése, nyilatkozattétel ösztönzése ⁸	Sárvári Gondozási és Gyermekjóléti Központ (SGGYK), Sárvári Közös Önkormányzati Hivatal (SKÖH), állami és egyházi köznevelési intézmények fenntartói és a köznevelési intézmények HEP Fórum vezetője
	Nevelési-oktatási hiányok kompenzálása, tehetséggondozás a veszélyeztetett és /vagy sajátos nevelési igényű gyermekek körében	állami és egyházi köznevelési intézmények fenntartói, iskolaigazgatók, nevelőtestületek tagjai, kulturális, közművelődési szakemberek, önkormányzat, helyi média HEP fórum vezetője
	A nyári gyermekfelügyelet, nyári napközi időtartamának, kínálatának bővítése	Intézményvezetők (köznevelési intézmények, SGGYK, Nadasdy Kulturális Központ), Humán Erőforrás Bizottság, jegyző, egyházak, civil egyesületek HEP fórum vezetője
	Óvodai férőhelyek bővítése, a meglevő telephelyek korszerűsítése, fejlesztése ⁹	Önkormányzat, Sárvári Közös Önkormányzati Hivatal, óvodavezető Önkormányzat

⁸ 2020. évi felülvizsgálatot követően törölt intézkedés a 4.3. pontban részletezett indok alapján.

⁹ 2020. évi felülvizsgálatot követően felvett új intézkedés a 4.4.2. táblázat adatainak elemzése alapján.

Idősek	Idősek nappali ellátása igénybevételének növelése	családgondozók, szociális ügyintézők, házi orvosok, helyi média felelős: SGGYK vezetője
	Idős emberek közösség kapcsolatteremtésének ösztönzése	önkormányzat, Nádasdy Kulturális Központ, Sárvári Gondozási és Gyermekjóléti Központ (SGGYK), civil szervezetek, különösen a Sárvári Nyugdíjas Egyesület, Rábasömjéni Nyugdíjas Klub, házi orvosok, családgondozók, egyéb, idős emberekkel foglalkozó szakemberek, helyi média felelős: Nádasdy Kulturális Központ, SGGYK
	Sárváron is „Kattintsunk Együtt”	a programba bevont idősek, az „oktatást” végző önkéntesek/diákok SGGYK
	Egészségtudatos életmód és egészségmegőrzés idős korban is!	házi orvosok, SGGYK, idősekkel foglalkozó egyéb szociális szakemberek, Nádasdy Kulturális Központ, érdeklődési körnek megfelelő civil szervezetek, helyi média
Nők	Családon belüli erőszak megelőzése	Gyermekjóléti szolgálat, gyermekorvos, iskolai gyermekvédelmi felelősök, védőnő, kisgyermekgondozó, gyámhatóság, nevelési tanácsadó, gyermekpszichológusok, egyházak, pedagógusok, helyi média Felelős: SGGYK
	Visszatérés a munkahelyre gyermekvállalást követően	bölcsőde, óvodák, helyi média felelős: esélyegyenlőségi referens
Fogyatékkal élők	Érzékenyítő foglalkozások a köznevelési intézményekben	önkormányzat, köznevelési intézmények (iskolák), fogyatékos személyek felelős: köznevelési intézmények vezetői
	Élet akadályok nélkül	önkormányzat, közintézmények vezetői, vállalkozók, önkéntesek
	A Kolping Támogató Szolgálat szállító szolgálatának bővítése ¹⁰	Kolping Támogató Szolgálat
	A fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű személyek tájékoztatása a helyi médián keresztül	Kolping Támogató Szolgálat, önkormányzat, helyi média

¹⁰ A 2020. évi felülvizsgálatot követően törtölt intézkedés a 7.3.e) pontban kifejtettek tekintetével.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák legalább általános iskolai végzettséggel és munkaviszonyból származó rendszeres jövedelemmel rendelkeznek.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők hozzájussanak a mindennapi életvitellel kapcsolatos alapvető szükségletekhez.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek veszélyeztetettségének megelőzését, nevelési-oktatási hátrányaik kompenzálását, *a tehetséggondozást, tehetséges gyermekek támogatását.*

Folyamatosan odafigyelünk az idősek társas kapcsolatainak ápolására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők megbecsülését, családban betöltött szerepük elismerését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítása során az akadálymentesítésre.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Hajléktalan személyek problémáinak enyhítése a településen
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Vannak a településen hajléktalanok.
Célok általános megfogalmazása	Kevesebb vagy egyáltalán ne legyen hajléktalan a településen. Hajléktalan személyek feltérképezése, problémáik kezelése, hajléktalanság megszüntetése, vagy minimálisra szorítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A hajléktalanná vált személyek feltérképezése szociális munkások bevonásával, a kialakulás okának feltárása Fizikai, mentális és egészségi állapotuk folyamatos figyelemmel kísérése. Szociális és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés megszervezése. Napi egyszeri meleg étel biztosítása, tisztálkodási lehetőségek biztosítása. Azoknál, akik nem rendelkeznek rendszeres jövedelemmel, annak feltérképezése, hogy visszavezethetők-e a munkaerőpiacra, vagy milyen rendszeres pénzellátásra lehetnek jogosultak, annak milyen feltételei vannak. Főleg téli időszakban a lakhatásuk biztosítása. Folyamatos életvezetési tanácsadás biztosítása családgondozó bevonásával.
Résztvevők és felelős	településen élő hajléktalanok, önkormányzat, Sárvári Gondozási és Gyermekjóléti Központ (SGGYK) felelős: SGGYK vezetője
Partnerek	önkormányzat, SGGYK, Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya
Határidő	<i>folyamatos, 2023. december 31.</i>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Különösen téli időszakban a védett hely biztosítása számukra Középtávon a hajléktalan személyek munkához vagy egyéb jövedelemhez jutásának segítése Hosszútávon a visszaesés megakadályozása, a hajléktalanná válás megelőzése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Együttműködés hiánya, érdektelenség. Meggyőzéssel, a jobb élet reményének bemutatásával csökkenthető a kockázat
Szükséges erőforrások	humán erőforrás. szakemberek pénzügyi forrás: napi egyszeri meleg étel biztosítása, tisztálkodási, mosási lehetőség biztosítása, téli időszakban védett hely kialakítása

Intézkedés címe:	Romák integrálása a társadalomba, a velük szembeni előítéletek csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A romák többsége alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik és többnyire alkalmi munkából élnek
Célok általános megfogalmazása	A romák rendelkezzenek legalább 8 általános iskolai végzettséggel és munkaviszonyból származó jövedelemmel A romák megítélésének pozitív változása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szemléletformálás jó példák bemutatásával (pl. sikert elért roma személy meghívása, bemutatása, előadása)- ezt már gyermekkorban el kell kezdeni A tanulás ösztönzése gyermekkorban, felnőttkorban a képzési lehetőségek igénybevételenek ösztönzése, központi programokon keresztül. Rendszeres munkavállalás ösztönzése, elhelyezkedési lehetőség biztosítása pl. közfoglalkoztatásban. Életvezetési tanácsadás. Roma kulturális hagyomány ápolása, szélesebb körben történő megismertetése.
Résztevők és felelős	roma lakosság, a település lakossága, Sárvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, köznevelési intézmények, önkormányzat; felelős: Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke
Partnerek	Sárvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, köznevelési intézmények, önkormányzat, munkáltatók, SGGYK
Határidő	2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	8 általános iskolát végzett és átképzett roma személyek számának emelkedése Rendszeres jövedelemmel, munkaviszonyból származó jövedelemmel rendelkezők számának emelkedése Életvitelük pozitív változásának fenntartása, munkahelyek megtartása hosszú távon
Kockázatok és csökkentésük eszközei	érdektelenség, együttműködés hiánya, nem indul megfelelő képzés, nem vezet eredményre a képzés csökkentés eszköze: meggyőzés, jó példák bemutatása, minél korábban kell ezt elkezdeni; hosszú távú mentorálás
Szükséges erőforrások	humán erőforrás: SGGYK, Foglalkoztatási Osztály, köznevelési intézmények, munkáltatók pénzügyi forrás: képzéssel összefüggő költségek, közfoglalkoztatás támogatása

Intézkedés címe:	Közüzemi hátralékok és a hátralékkal rendelkezők számának csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	<i>Továbbra is</i> magas a közüzemi hátralékkal (távhődíj, lakbér és vízdíj hátralékkal) rendelkezők száma
Célok általános megfogalmazása	További hátralékok felhalmozásának megakadályozása, a fennálló hátralékok visszafizetésére megoldási lehetőségek biztosítása Közüzemi hátralék összegének és a hátralékkal rendelkezők számának minimális szintre csökkentése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A hátralékkal rendelkezőkre vonatkozó adatok folyamatos nyomon követése, a hátralék kialakulása okainak feltárása (Vizsgálata annak, hogy a hátralék kialakulása a tulajdonosnak/bérlőnek felróható, vagy nem. Nem mindegy például, hogy valaki nem akar fizetni, vagy nem tud, mert pl. tartós beteg vagy munkanélküli lett időközben és ezért jelentősen csökkent a család jövedelme) Ebbe a vizsgálatba bevonható a családsegítő szolgálat és/vagy gyermekjóléti központ is. Megoldási módok kidolgozása, biztosítása a meglévő hátralékok rendezésére (pl. részletfizetés, önkormányzati támogatás, További hátralék felhalmozásának megakadályozása, ennek érdekében fontos a lakók meggyőzése a havi rendszeres fizetés érdekében; önkormányzati bérlakás esetében lakáscsere is felmerülhet alacsonyabb költségű lakásra Amennyiben a hátralék felhalmozása a tulajdonosnak/bérlőnek felróható és nem is működik együtt, hogy a hátraléka csökkenjen, ott a hátralék jogi úton is behajtható
Résztevők és felelős	hátralékkal rendelkezők, Sárvári Városgondnokság, önkormányzat, Önkormányzati Hivatal Hatósági Iroda, SGGYK felelős: Sárvári Városgondnokság Nonprofit Kft. vezetője
Partnerek	Sárvári Városgondnokság Nonprofit Kft, SGGYK Önkormányzati Hivatal Hatósági Iroda
Határidő	Felhalmozott hátralék és a hátralékkal rendelkezők ütemezett csökkentése <i>2023. december 31.</i>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Távhődíj, lakbér és vízdíj hátralékkal rendelkezők száma folyamatosan csökken Az ismételt tartozás-felhalmozás megelőzése, megakadályozása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	együttműködés hiánya A havi rendszeres fizetésről történő meggyőzéssel csökkenthető a kockázat
Szükséges erőforrások	pénzügyi forrás: lakhatási támogatások, önkormányzati bérlakás esetén cserelakás biztosítása humán erőforrás

Intézkedés címe:	HH, HHH státuszú gyermekek, tanulók helyzetének figyelemmel kísérése, nyilatkozattétel-ösztönzése ¹¹
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A HH és HHH gyermekek száma a településen nagyon alacsony, azonban helyzetükre kiemelt figyelmet kell fordítanunk. Emellett feltételezhetően nagyobb a HHH gyermekek száma, mint amit jelenleg ismerünk.
Célok általános megfogalmazása	Széleskörű és folyamatos tájékoztatási tevékenység a szülők körében az önkéntes nyilatkozattétel érdekében. A gyermeket gondozó, nevelő, oktató intézmény a lehető leghamarabb megteheti az érintett gyermekek nevelési-oktatási hiányainak kompenzálása érdekében szükséges intézkedéseket.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Észlelő-jelző rendszer hatékony működtetésével az érintett családok széleskörű tájékoztatást kapnak az általuk igénybe vehető kedvezményekről, ellátásokról, ez ösztönözheti az érintetteket az önkéntes nyilatkozattételre. Köznevelési intézmények a nevelési oktatási hiányok kompenzálására irányuló és tehetséggondozó programokat működtetnek, amelybe bevonják az érintett gyermekeket.
Résztevők és felelős	SGGYK, Sárvári Közös Önkormányzati Hivatal (SKÖH), állami és egyházi köznevelési intézmények fenntartói és a köznevelési intézmények HEP Fórum vezetője
Partnerek	gyermekvédelmi szakemberek, szociális ügyintézők, köznevelési intézmények vezetői, pedagógusai
Határidő(k) pontokba szedve	2020. december 31-ig folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Nyilatkozattevők száma nő. HH és HHH gyermekek nagyobb arányban vesznek részt tanórán kívüli foglalkozáson, iskolai programokon
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Szülői, tanulói érdektelenség, együttműködés hiánya. Meggyőzés, eredmények elismerése, jó példák bemutatása
Szükséges erőforrások	pedagógusok, gyermekvédelmi szakemberek intézményi infrastruktúra programok szervezéséhez pénzügyi forrás

¹¹ 2020. évi felülvizsgálatot követően törölt intézkedés a 4.3. pontban részletezett indok alapján.

Intézkedés címe:	Nevelési-oktatási hiányok kompenzálása, tehetséggondozás a veszélyeztetett és /vagy sajátos nevelési igényű gyermekek körében
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A veszélyeztetett és/vagy sajátos nevelési igényű gyermekek körében kimutathatóak nevelési, oktatási hiányok
Célok általános megfogalmazása	A veszélyeztetett és/vagy sajátos nevelési igényű gyermekek számára a köznevelési intézményben biztosítani szükséges azokat a lehetőségeket, amelyek segítségével kompenzálhatók a nevelési-oktatási hiányok.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az érintett tanulók bevonása a már működő felzárkóztató, tehetséggondozó programokba, tanórán kívüli foglalkozások vonzóvá tétele. Szükség szerint új programok beindítása. Sajátos nevelési igényű gyermekek esetén a speciális nevelési oktatási igénynek megfelelő szakember biztosítása (gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, logopédus) A tanulók eredményeinek elismerése, jó példák bemutatása. Hosszútávon elkerülhető a tanulási kudarc miatti lemorzsolódás, évfolyamisméltés, javulnak a továbbtanulási esélyek.
Résztevők és felelős	állami és egyházi köznevelési intézmények fenntartói, iskolaigazgatók, nevelőtestületek tagjai, kulturális, közművelődési szakemberek, önkormányzat, helyi média HEP fórum vezetője
Partnerek	Tanulók, szülők, pedagógusok, kulturális, közművelődési szakemberek, esélyegyenlőségi referens
Határidő	2018/2019. tanévtől folyamatos, 2023. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Programok száma, programokba bevont tanulók száma. Iskolai naplók, visszacsatolás a tanulmányi eredményekről. Tanulmányi versenyek, iskolai vetélkedők, kulturális szemlék eredményei. Továbbtanulási mutatók.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Szülői, tanulói érdektelenség, együttműködés hiánya. Szakemberhiány. Meggyőzés, eredmények elismerése, jó példák bemutatása. Képzések, továbbképzések.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás elsősorban pedagógusok. Intézményi infrastruktúra rendelkezésre áll. Pénzügyi forrás a programok működtetéséhez, szakemberek képzéséhez, továbbképzéséhez, jutalmazáshoz. Pályázati források bevonása, amennyiben lehetséges.

Intézkedés címe:	Nyári gyermekfelügyelet, nyári napközi időtartamának növelése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szülőknek problémát okoz a nyári szünetben a gyermekek felügyelete, szabadidejük hasznos eltöltésének megszervezése.
Célok általános megfogalmazása	Elsősorban az alsó tagozatos korosztály nyári szünetében történő felügyeletének, szabadidejük hasznos eltöltésének megszervezése, oly módon, hogy minél több városi intézmény vegyen részt a feladat végrehajtásában. Az egyes résztvevők tevékenységének összehangolásával a nyári szünet egyre hosszabb részét fedjük le az igénybe vehető szolgáltatások.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés. Igényfelmérés. Programok szervezése oly módon, az egyes résztvevők tevékenységének összehangolásával a nyári szünet egyre hosszabb részét fedjük le az igénybe vehető szolgáltatások. Tapasztalatok értékelése, a következő évi programok szervezése során ezen megállapítások figyelembe vétele.
Résztvevők és felelős	Intézményvezetők (köznevelési intézmények, SGGYK, Nádasy Kulturális Központ), Humán Erőforrás Bizottság, jegyző, egyházak, civil egyesületek HEP fórum vezetője
Partnerek	Tanulók, szülők, pedagógusok, SGGYK és Nádasy Kulturális Központ munkatársai, egyházak, civil egyesületek
Határidő	2023. augusztus 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Nyári szünetben szervezett táborok száma, időtartama. Igénybe vevők száma. A programokon részt vevő tanulók és szülei véleményének megismerése, javaslataik beépítése a következő évi programokba. Az önkormányzat anyagi lehetőségeinek függvényében támogatás nyújtása a rászorulóknak részére.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Szülői, tanulói érdektelenség, együttműködés hiánya. Programok népszerűsítése, széleskörű tájékoztatás.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás: pedagógusok, SGGYK munkatársai, Nádasy Kulturális Központ munkatársai. Intézményi infrastruktúra igénybevétele. Pénzügyi forrás: intézményi költségvetés, pályázati támogatás.

Intézkedés címe:	<i>Óvodai férőhelyek bővítése, a meglévő telephelyek korszerűsítése, fejlesztése¹²</i>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	<i>Óvodai férőhelyek szinte teljesen feltöltöttek, vannak felújításra szoruló telephelyek.</i>
Célok általános megfogalmazása	<i>Az óvodai ellátáshoz való hozzáférés megkönnyítése férőhelyek bővítésével. Szolgáltatás színvonalának emelése a meglévő telephelyek korszerűsítésével, fejlesztésével. Kisgyermeket nevelők munkavállalási esélyeinek javítása, családbarát működtetés.</i>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<i>Férőhely igény, illetve a felújításra, korszerűsítésre szoruló telephelyek felmérése. Tervezés, költségbecslés elkészítése, projekt előkészítés. Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, pályázat benyújtása. Támogatás elnyerése esetén beruházás megvalósítása.</i>
Résztevők és felelős	<i>Óvodavezető, önkormányzat, Sárovári Közös Önkormányzati Hivatal, Felelős: önkormányzat</i>
Partnerek	<i>Projektbe bevont közreműködők.</i>
Határidő	<i>Felmérés, tervezés, projekt előkészítés: 2021. I. félév Pályázat benyújtása, és támogatási döntés: pályázati kiírás szerint. Beruházás megvalósítása: 2023. december 31.</i>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<i>Óvodai férőhelyek számának növekedése. Beíratott gyermekek száma. Szolgáltatás színvonalának emelkedése, szülői elégedettség.</i>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<i>Pályázati lehetőség hiánya. Sikertelen pályázat. Pályázathoz szükséges önerő biztosítása. Fejlesztési tero/projekt ütemekre bontása prioritás szerint. Pályázat hiányában is megvalósítható kisebb léptékű, de a szolgáltatás színvonalának fenntartása érdekében szükséges beruházás megvalósítható.</i>
Szükséges erőforrások	<i>Humán erőforrás a projekt előkészítéshez, megvalósításához, beruházás befejezését követően a működtetéshez. Önerő biztosítása a pályázat benyújtásához kiírástól függően.</i>

¹² 2020. évi felülvizsgálatot követően felvett új intézkedés a 4.4.2. táblázat adatainak elemzése alapján.

Intézkedés címe:	Családon belüli erőszak megelőzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Családon belüli erőszak látens jelenség.
Célok általános megfogalmazása	Veszélyeztetett családok helyzetének figyelemmel kísérése. Általános tájékoztatási tevékenység a jelenséggel kapcsolatosan.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Széleskörű tájékoztatási tevékenység köznevelési intézményekben, munkahelyeken, helyi médiában: <ul style="list-style-type: none"> • Figyelemfelkeltés e témával kapcsolatban, érintettek hol kaphatnak és kitől segítséget. • Iskolákban osztályfőnöki óra keretében beszélgetni a gyerekekkel, szakember bevonásával. • Segélyvonalak számának ismertetése, közzététele. Látókörbe került eseteknél szükség szerint, illetve egyénre szabottan életvezetési tanácsadás lehetőségének megteremtése.
Résztevők és felelős	Gyermekjóléti szolgálat, gyermekorvos, iskolai gyermekvédelmi felelősök, védőnő, kisgyermekgondozó, gyámhatóság, nevelési tanácsadó, pedagógusok, helyi média Gondozási és Családsegítő Központ vezetője
Partnerek	Gyermekjóléti szolgálat, gyermekorvos, iskolai gyermekvédelmi felelősök, védőnő, kisgyermekgondozó, gyámhatóság, nevelési tanácsadó, gyermekpszichológusok, egyházak, pedagógusok, helyi média
Határidő	2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Jelzőrendszer hatékony működésének köszönhetően csökken a veszélyeztetett családok száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Családok idegenkedése attól, hogy az intim szférájában avatkoznak mások.→ Elzárkózás a segítség igénybevételétől.→ Félelem az esetleges megtorlástól az agresszor részéről.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás: észlelő- jelző rendszer szakemberei

Intézkedés címe:	Visszatérés a munkahelyre gyermekvállalást követően
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nehézséget jelent a nők számára, hogy gyermekvállalást követően visszatérjenek a munkaerő-piacra.
Célok általános megfogalmazás	Bölcsődei, óvodai férőhely biztosítása. Széleskörű tájékoztatási tevékenység, Család és KarrierPONT-ok bemutatása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az önkormányzat folyamatosan gondoskodik a szükséges számú bölcsődei és óvodai férőhely biztosításáról. Ennek érdekében figyelemmel kell kísérni a születések számának alakulását a településen. A helyi média és az önkormányzati intézmények bevonásával erősíteni szükséges a tájékoztatási tevékenységet, annak érdekében, hogy a kisgyermekes, a munkahelyre visszatérésüket tervező anyukák <ul style="list-style-type: none"> - megismerjék az atipikus foglalkoztatási formákat, - tanácsokat kaphassanak a család/magánélet és a munka összeegyeztethetőségével kapcsolatosan - megismerjék a Család és KarrierPONT-ok által nyújtott szolgáltatásokat <p>Igény esetén előadás szervezése a témában jártas szakemberek meghívásával. Jó gyakorlatok, családbarát munkahelyek bemutatása.</p>
Résztevők és felelős	bölcsőde, óvodák, helyi média felelős: esélyegyenlőségi referens
Partnerek	kisgyermekes anyukák, bölcsőde, óvodák, helyi média, munkáltatók
Határidő(k)	2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A információs anyagok megjelenésének száma. Kisgyermekes anyukák tudatosabb munkaerő-piaci szereplőkké válnak.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, alacsony a családbarát munkahelyek száma. Jó gyakorlatok bemutatása.
Szükséges erőforrások	humán erőforrás infokommunikációs eszközök előadás szervezéséhez helyszín biztosítása

Intézkedés címe:	Idősek nappali ellátása igénybevételének növelése a Sárvári Gondozási és Gyermekjóléti Központban
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősek nappali ellátását igénybevevők száma nem éri el az engedélyezett férőhelyek számát.
Célok általános megfogalmazása	A nappali ellátást igénybevevők számának emelkedése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az alacsonyabb igénybevétel okainak feltárása Az eddig kevésbé aktív idősek meggyőzése a közösségi együttlét fontosságáról Olyan programok szervezése, mellyel elérhető, hogy az idősek keressék a hasonló korosztállyal történő közösségi együttlétet. Az érdeklődés fenntartása a szolgáltatás iránt A szolgáltatás népszerűsítése a helyi médián keresztül
Résztevők és felelős	településen élő idős emberek, családgondozók, szociális ügyintézők, házi orvosok felelős: SGGYK vezetője
Partnerek	családgondozók, szociális ügyintézők, házi orvosok, helyi média
Határidő	2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A szolgáltatás igénybevétele megközelíti a férőhely 90-100%-át. Pályázati, egyéb támogatási lehetőségek folyamatos figyelése a programok megvalósításához Idősek folyamatos tájékoztatása, érdeklődésük fenntartása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	idősek érdektelensége, meggyőzés eredménytelensége, forráshiány a különböző programok megvalósításához. további meggyőzés, további pénzügyi források felkutatása
Szükséges erőforrások	humán erőforrás adott, pénzügyi forrás: a programok megvalósításához önkormányzati forrás, egyéb támogatás, pályázati forrás technikai forrás: SGGYK mindenkori épülete

Intézkedés címe:	Idős emberek közösségi kapcsolatteremtésének ösztönzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Tapasztalat szerint a településen élő idős népesség számához viszonyítva alacsony az idősök részvétele a civil szervezetekben és a városi közösségi programokon
Célok általános megfogalmazása	Az idősök aktív részvételének emelkedése a civil szervezetekben és a városi közösségi programokon.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A településen működő civil szervezetek, az idősök érdeklődési körének is megfelelő közösségi programok megismertetése, népszerűsítése az idősök körében – helyi média szerepe fontos. Az eddig kevésbé aktív idős emberek meggyőzése a közösségi együttlét fontossága iránt, igények megismerése, majd olyan programok szervezése (pl. színházlátogatások, kirándulások), melyek az idős emberek érdeklődését felkeltik, aktivitásukat erősítik Fontos ezen aktivitás fenntartása is
Résztevők és felelős	településen élő idős emberek, önkormányzat, Nadasdy Kulturális Központ, SGGYK, civil szervezetek, különösen a Sárvári Nyugdíjas Egyesület, Rábasömjéni Nyugdíjas Klub, házi orvosok, családgondozók, egyéb, idős emberekkel foglalkozó szakemberek, helyi média felelős: Nadasdy Kulturális Központ, SGGYK
Partnerek	önkormányzat, SGGYK, Nadasdy Kulturális Központ, civil szervezetek, különösen a Sárvári Nyugdíjas Egyesület, Rábasömjéni Nyugdíjas Klub, házi orvosok, családgondozók, egyéb, idős emberekkel foglalkozó szakemberek, helyi média
Határidő	<i>2023. december 31.</i>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Emelkedik ezen civil szervezetek tagjainak létszáma Emelkedik az idősök részvétele a közösségi programokon Idősök érdeklődésének folyamatos fenntartása Szükséges anyagi feltételek megléte
Kockázatok és csökkentésük eszközei	idősök érdektelensége, meggyőzés, népszerűsítés eredménytelensége, forráshiány további meggyőzés, „jó példák” bemutatása a közösségi együttlétre, támogatási, pályázati lehetőségek folyamatos figyelése
Szükséges erőforrások	humán erőforrás a szervezetek megismertetéséhez, a meggyőzéshez, a programok megvalósításához, pénzügyi forrás a programok megvalósításához

Intézkedés címe:	Sárváron is „Kattintsunk Együtt”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sok idős ember él egyedül, családtagjaiktól távol Vannak, akik egészségi állapotuk miatt nem tudják elhagyni otthonukat, ezért magányosnak érezhetik magukat. Valószínűleg közülük többen nem ismerik az internetet.
Célok általános megfogalmazása	Igényeikhez mérten az idősek minél nagyobb számban ismerkedjenek meg az internet és az „okos” eszközök (számítógép, okostelefon, tablet) nyújtotta lehetőségekkel
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	igények megismerése, idősek bevonása a programba a tanításban résztvevők (pl.: gimnazisták közösségi munka keretében) megkeresése együttműködés kialakítása A tanulás során nő az idősek szellemi aktivitása, a fiatalabb és idősebb korosztály közelebb kerül egymáshoz Erősödik a kapcsolattartás lehetősége
Résztvevők és felelős	jelentkező idősek, tanítást vállaló önkéntesek és/vagy diákok koordináló: SGGYK, Nádasy Kulturális Központ
Partnerek	jelentkező idősek, tanítást vállaló önkéntesek és/vagy diákok
Határidő	2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A programban részt vevő idősek száma, programok száma A tanulás során szerzett sikerélmények, melyek újabb tanulásra, az internettel összefüggő ismeretek bővítésére ösztönzi az időseket
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nincs igény az internet használatára az idősek körében motiváltság felkeltése
Szükséges erőforrások	humán erőforrás: tanítást vállaló önkéntesek, diákok pénzügyi és technikai forrás: számítógép, „okos” eszközök a bemutatáshoz, tanításhoz

Intézkedés címe:	Egészségtudatos életmód és egészségmegőrzés idős korban is
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Statisztikai tény, hogy az emberek várható élettartama folyamatosan emelkedik. Nem mindegy, hogy azokat az éveket az emberek milyen életminőségben élik
Célok általános megfogalmazása	Az emberek minél tovább éljenek egészségben, számukra megfelelő életminőségben.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<p>Ösztönzés :</p> <ul style="list-style-type: none"> - a rendszeres orvosi ellenőrzésre (szűrővizsgálatokon való részvételre, meglévő betegség esetén az előírt terápia alkalmazása) - a szellemi aktivitás megőrzésére (érdeklődési körnek megfelelően) - fizikai aktivitás megőrzésére (rendszeres mozgással) - az egészséges táplálkozásra <p>A témával kapcsolatosan előadások, bemutatók, szűrővizsgálatok szervezése, mindezek kapjanak nyilvánosságot a helyi médiában</p> <p>Az idős embereknek is legyenek egészségszokásaik, melyek kapcsolódhatnak az érdeklődési körüknek megfelelő civil szervezetekhez (pl.: mozgásszeretet esetén Gyaloglóklubban történő aktív részvétel vagy pl. aki szívesen olvas, számára a Sylvester Könyvbarát Klub nyújt további lehetőségeket)</p>
Résztevők és felelős	idős emberek, házi orvosok, SGGYK, szociális szakemberek, Nadasdy Kulturális Központ, a témához kapcsolódó civil szervezetek, helyi média Felelős: SGGYK vezetője
Partnerek	házi orvosok, SGGYK, idősekkel foglalkozó egyéb szociális szakemberek, Nadasdy Kulturális Központ, érdeklődési körnek megfelelő civil szervezetek (pl.: Diabetes Klub, Nadasdy Kulturális Központ Egészségklubja stb), helyi média (Sárvári Média Kht.)
Határidő	2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>Egészséggel kapcsolatos előadások, bemutatók, foglalkozások száma, az ezeken résztvevő idős emberek száma, médiában történő megjelenések száma</p> <p>Folyamatos meggyőzéssel, tájékoztatással, széleskörű érdeklődésre számot tartó programok szervezésével, „jó példák” bemutatásával</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>motiváltság, érdeklődés hiánya</p> <p>csökkentés: további meggyőzéssel, figyelemfelhívással</p>
Szükséges erőforrások	<p>humán erőforrás: témában érintett szakemberek, civil szervezetek</p> <p>pénzügyi forrás: programok megszervezéséhez kapcsolódó költségek pl.: előadók esetleges díjazása, egészséges ételek bemutatásához anyagszükséglet</p> <p>technikai forrás: teremigény, technikai háttér</p>

Intézkedés címe:	Érzékenyítő foglalkozások a köznevelési intézményekben
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Általános társadalmi probléma a fogyatékkal élőkkel szembeni előítélet
Célok általános megfogalmazása	Nagyobb fokú empátia kialakítása az „ép” fiataloknál a fogyatékosokkal szemben
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szemléletformálás, a másság elfogadtatása Érzékenyítő foglalkozások tartása az oktatási intézményekben, ennek keretében fogyatékos személyekkel történő beszélgetéssel, előadással betekintés a mindennapjaikba, „élményalapú „ tapasztalatszerzés, játékos feladatokkal az ő helyükbe képzelés, problémamegoldás
Résztevők és felelős	fogyatékos személyek, diákok felelős: köznevelési intézmények vezetői
Partnerek	fogyatékos személyek, diákok
Határidő(k) pontokba szedve	A megvalósítás tanévenként folyamatosan, egyébként 2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	a foglalkozások száma foglalkozásokon résztvevők száma olyan programok, feladatok szervezése, melyekkel az „ép” diákok figyelme, érdeklődése fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A programok pl. osztályfőnöki óra keretében történő tartásával elérhető, hogy minden gyermek részt vegyen az ilyen jellegű programokon
Szükséges erőforrások	pénzügy forrás: nem jellemző humán erőforrás: „bemutatkozásra” vállalkozó fogyatékos személy

Intézkedés címe:	Élet akadályok nélkül
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Járdák, középületek akadálymentesítése nem mindenhol megoldott
Célok általános megfogalmazása	A középületek, járdák minél nagyobb fokú akadálymentesítése, ezáltal az intézmények szolgáltatásainak elérése mindenki számára
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Akadálymentesítésre váró középületek, járdák számbavétele, a megvalósításhoz pályázatfigyelés Tervek elkészítése, pályázat benyújtása Építésügyi szakemberek, vállalkozók megkeresése Megvalósítás: akadálymentesítés kialakítása középületekben
Résztvevők és felelős	önkormányzat, közintézmények vezetői önkormányzat vezetői
Partnerek	önkormányzat, közintézmények, vállalkozók
Határidő	2023. december 31. (pályázati, egyéb pénzügyi forrás esetén)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	újabb középület, járda újul meg
Kockázatok és csökkentésük eszközei	a szükséges pénzforrás nem áll rendelkezésre, további pályázás, egyéb lehetőségek felkutatása
Szükséges erőforrások	anyagi források (pályázati, önkormányzati saját) humán erőforrás: építési vállalkozók

Intézkedés címe:	~~A Kolping Támogató Szolgálat szállító szolgálatának bővítése¹³~~
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nagyobb a szállító szolgálat iránti igény, mint a rendelkezésre álló kapacitás
Célok általános megfogalmazása	Szállító szolgálat iránti igények teljes körű kielégítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A szolgáltatás iránti valós igény és az ehhez szükséges pénzforrás felmérése (figyelembe véve a hozzá kapcsolódó gépkocsivezető alkalmazásához szükséges költségeket) A pénzforrás rendelkezése állása esetén a gépkocsi megvásárlása
Résztevők és felelős	Kolping Támogató Szolgálat, Sárváron fogvatékkal élő személyek
Partnerek	Kolping Támogató Szolgálat, a Szolgálat fenntartója
Határidő	2020. december 31. (a szükséges pénzforrás rendelkezésre állása esetén)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Egy új, korszerű szállítójármű vásárlása A működtetéséhez szükséges pénzforrás folyamatos rendelkezésre állása A szolgáltatás iránti igény nem csökken
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem áll rendelkezésre a pénzügyi fedezet, további pályázati lehetőségek felkutatása
Szükséges erőforrások	pénzügyi forrás: pályázati forrás, egyéb támogatás humán erőforrás: gépkocsivezető

¹³ A 2020. évi felülvizsgálatot követően törtölt intézkedés a 7.3.e) pontban kifejtettek tekintetével.

Intézkedés címe:	A fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű személyek tájékoztatása a helyi médián keresztül
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevés információja van ezen célcsoportnak az őket érintő témákban
Célok általános megfogalmazása	A fogyatékkal élők és a megváltozott munkaképességű személyek megismerjék az őket érintő, térségben fellelhető intézményeket, szolgáltatásokat, azok elérhetőségét, valamint birtokába kerülhessenek mindazon információknak, melyek a mindennapi életvitelükhöz szükségesek. azt könnyebbé tehetik
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A célcsoport helyi médián keresztül történő rendszeres tájékoztatása mindazon információkról, a térségben működő intézményekről, civil szervezetekről, szolgáltatásokról, ezek elérhetőségéről, melyek ezen személyek mindennapjaihoz szükségesek
Résztvevők és felelős	Kolping Támogató Szolgálat, önkormányzat, Sárvári Média Nonprofit Kft.
Partnerek	Kolping Támogató Szolgálat, önkormányzat, Sárvári Média Nonprofit Kft.
Határidő	2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A közzétett információanyag mindennapi életben történő hasznosítása, megjelenési alkalmak száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nincs
Szükséges erőforrások	humán erőforrás: Támogató Szolgálat, helyi média

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Hajléktalan személyek problémáinak enyhítése a településen	Vannak a településen hajléktalanok.	Kevesebb vagy egyáltalán nem legyen hajléktalan a településen. Hajléktalan személyek feltérképezése, problémáik kezelése, hajléktalanság megszüntetése, vagy minimálisra szorítása		A hajléktalanná vált személyek feltérképezése. A kialakulás okának feltárása. Fizikai, mentális és egészségi állapotuk folyamatos figyelemmel kísérése, szolgáltatásokhoz, rendszeres pénzellátáshoz való hozzáférés megszervezése. Napköziotthonos felvétel, étel, tisztálkodási lehetőségek biztosítása. Főleg téli időszakban a lakhatásuk biztosítása, életvezetési tanácsadás.	Sárvári Gondozási és Gyermekjóléti Központ vezetője	2023. 12. 31. (vasárnap)	Különösen téli időszakban a védett hely biztosítása. Középtávon a hajléktalan személyek munkához vagy egyéb jövedelemhez jutásának segítése	humán erőforrás. szakemberek pénzügyi forrás: napi egyszeri meleg étel biztosítása, tisztálkodási, mosási lehetőségek biztosítása, téli időszakban védett hely kialakítása	Hosszútávon a visszaesés megakadályozása, a hajléktalanná válás megelőzése
2	Romák integrálása a társadalomba, a velük szembeni előítéletek csökkentése	A romák többsége alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik és többnyire alkalmi munkából élnek	A romák rendelkezzenek legalább 8 általános iskolai végzettséggel és munkaviszonyból származó jövedelemmel A romák megítélésének pozitív változása		Szemléletformálás jó példák bemutatásával. A tanulás ösztönzése gyermekkorban, felnőttkorban a képzési lehetőségek igénybevételeinek ösztönzése. Rendszeres munkavállalás ösztönzése, életvezetési tanácsadás. Roma kulturális hagyomány ápolása, szélesebb körben történő megismertetése.	Sárvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke	2023. 12. 31. (vasárnap)	8 általános iskolát végzett és átképzett roma személyek számának emelkedése Rendszeres jövedelemmel, munkaviszonyból származó jövedelemmel rendelkezők száma nő.	humán erőforrás: Gondozási Központ, Foglalkoztatási Osztály, köznevelési intézmények, munkáltatók pénzügyi forrás: képzéssel összefüggő költségek, közfoglalkoztatás támogatása	Életvitelük pozitív változásának fenntartása, munkahelyek megtartása hosszútávon

3	Közüzemi hátralékok és a hátralékkal rendelkezők számának csökkentése	Továbbra is magas a közüzemi hátralékkal (távhődíj, lakbér és vízdíj hátralékkal) rendelkezők száma	További hátralékok felhalmozásának megakadályozása, a fennálló hátralékok visszafizetésére megoldási lehetőségek biztosítása Közüzemi hátralék összegének és a hátralékkal rendelkezők számának minimális szintre csökkentése		A hátralékkal rendelkezőkre vonatkozó adatok folyamatos nyomon követése, a hátralék kialakulása okainak feltárása a családszolgáltató szolgálat segítségével. Megoldási módok kidolgozása, biztosítása a meglévő hátralékok rendezésére. További hátralék felhalmozásának megakadályozása, ennek érdekében fontos a lakók meggyőzése a havi rendszeres fizetés érdekében; önkormányzati bérlakás esetében lakáscsere is felmerülhet.	Sárvári Városgondnokság Nonprofit Kft. vezetője	2023. 12. 31. (vasárnap) Továbbra is magas a hátralékok összege.	Távhődíj, lakbér és vízdíj hátralékkal rendelkezők száma folyamatosan csökken	pénzügyi forrás: lakhatási támogatások, önkormányzati bérlakás esetén cserelakás biztosítása humánerőforrás	Az ismételt tartozás-felhalmozás megelőzése, megakadályozása
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Nevelési-oktatási hiányok kompenzálása, és/vagy sajátos tehetség gondozás a veszélyeztetett és/vagy sajátos nevelési igényű gyermekek körében /vagy sajátos nevelési igényű gyermekek körében	A veszélyeztetett és/vagy sajátos nevelési igényű gyermekek körében kimutathatók nevelési, oktatási hiányok	A veszélyeztetett és/vagy sajátos nevelési igényű gyermekek számára a köznevelési intézményben biztosítani szükséges azokat a lehetőségeket, amelyek segítségével kompenzálhatók a nevelési-oktatási hiányok		Az érintett tanulók bevonása a már működő felzárkóztató, tehetség gondozó programokba, tanórán kívüli foglalkozások vonzóvá tétele. Szükség szerint új programok beindítása. Sajátos nevelési igényű gyermekek esetén a speciális nevelési oktatási igénynek megfelelő szakember biztosítása. A tanulók eredményeinek elismerése, jó példák bemutatása. Hosszútávon elkerülhető a tanulási kudarc miatti lemorzsolódás, évfolyamismértés, javulnak a továbbtanulási esélyek.	HEP Fórum vezetője	2023. 06. 30. (péntek) 2022/2023-as tanév végéig.	Programok száma, programokba bevont tanulók száma. Tanulmányi versenyek, iskolai vetélkedők, kulturális szemlék eredményei. Továbbtanulási mutatók.	Humán erőforrás elsősorban pedagógusok. Intézményi infrastruktúra rendelkezésre áll. Pénzügyi forrás a programok működtetéséhez, szakemberek képzéséhez, továbbképzéséhez, jutalmazáshoz. Pályázati források bevonása, amennyiben lehetséges.	Motiváció fenntartása, teljesítménynek elismerése

2	Nyári gyermekfelügyelet, nyári napközi időtartamának növelése	A szülőknek problémát okoz a nyári szünetben a gyermekek felügyelete, szabadidejük hasznos eltöltésének megszervezése.	A nyári szünetben a gyermekek felügyeletének, szabadidejük hasznos eltöltésének megszervezése. A tevékenységek összehangolásával a nyári szünet egyre hosszabb részét fedjük le az igénybe vehető szolgáltatások.	Adatgyűjtés: Igényfelmérés. Programok szervezése oly módon, az egyes résztvevők tevékenységének összehangolásával a nyári szünet egyre hosszabb részét fedjük le az igénybe vehető szolgáltatások. Tapasztalatok értékelése, a következő évi programok szervezése során ezen megállapítások figyelembe vétele.	HEP Fórum vezetője	2023. 08. 31. (csütörtök)	Nyári szünetben szervezett táborok száma, időtartama, igénybe vevők száma.	Humán erőforrás: pedagógusok, SGGYK munkatársai, Nádasdy Kulturális Központ munkatársai. Intézményi infrastruktúra igénybevétele. Pénzügyi forrás: intézményi költségvetés, pályázati támogatás	A programokon részt vevő tanulók és szülei véleményének megismerése, javaslatok beépítése a következő évi programokba
3	Óvodai férőhelyek bővítése, a meglévő telephelyek korszerűsítése, fejlesztése	Óvodai férőhelyek szinte teljesen feltöltöttek, vannak felújításra szoruló telephelyek	Az óvodai ellátáshoz való hozzáférés megkönnyítése férőhelyek bővítésével. Szolgáltatás színvonalának emelése a meglévő telephelyek korszerűsítésével, fejlesztésével. Kisgyermeket nevelők munkavállalási esélyeinek javítása, családbarát működtetés.	Férőhely igény, illetve a felújításra, korszerűsítésre szoruló telephelyek felmérése. Tervezés, költségbecslés elkészítése, projekt előkészítés. Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, pályázat benyújtása. Támogatás elnyerése esetén beruházás megvalósítása	önkormányzat	2023. 12. 31. (vasárnap)	Óvodai férőhelyek számának növekedése. Beíratott gyermekek száma. Szolgáltatás színvonalának emelkedése, szülői elégedettség	Humán erőforrás a projekt előkészítéshez, megvalósításához, beruházás befejezését követően a működtetéshez. Önerő biztosítása a pályázat benyújtásához kifizéréstől függően.	

III. A nők esélyegyenlősége

1	Családon belüli erőszak megelőzése	Családon belüli erőszak látnos jelensége.	Veszélyeztetett családok helyzetének figyelemmel kísérése. Általános tájékoztatási tevékenység a jelenséggel kapcsolatosan	Széleskörű tájékoztatási tevékenység köznevelési intézményekben, munkahelyeken, helyi médiában: Figyelemfelkeltés a témáról, érintettek hol kaphatnak segítséget. Iskolaikban osztályfőnöki óra keretében beszélgetni a gyerekekkel, szakember bevonásával. Segélyvonalak számának ismertetése, közzététele. Életvezetési tanácsadás lehetőségének megteremtése.	Sárvári Gondozási és Gyermekjóléti Központ vezetője	2023. 12. 31. (vasárnap)	Jelzőrendszer hatékony működésének köszönhetően csökken a veszélyeztetett családok száma.	Humán erőforrás: észlelő- jelző rendszer szakemberei	Folyamatos tájékoztatás.
2	Visszatérés a munkahelyre gyermekvállalást követően	Nehézséget jelent a nők számára, hogy gyermekvállalást követően visszatérjenek a munkaerő-piacra.	Bölcsődéi, óvodai férőhely biztosítása. Széleskörű tájékoztatási tevékenység, Család és KarrierPONT-ok bemutatása.	A bölcsődéi és óvodai férőhelyek biztosítása. Figyelemmel kell kísérni a születések számának alakulását. A helyi média és az intézmények bevonásával erősíteni kell a tájékoztatási tevékenységet, hogy az érintettek tanácsokat kaphassanak a család és a munka összeegyeztettségével kapcsolatosan, megismerjék a Család és KarrierPONT-ok bemutatása. Igény esetén előadás, jó gyakorlatok bemutatása.	esélyegyenlőségi referens	2023. 12. 31. (vasárnap) Férőhelyek bővítése folyamatban, illetve előkészítés alatt.	A információk anyagok megjelenésének száma. Kisgyermekes anyukák tudatosabb munkaerő-piaci szereplőkké válnak.	humán erőforrás infokommunikációs eszközök előadás szervezéséhez helyszín biztosítása	Folyamatos tájékoztatás.

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Idősek nappali ellátása igénybevételeinek növelése a Sárvári Gondozási és Gyermekjóléti Központban	Az idősek nappali ellátását igénybevevők száma nem éri el az engedélyezett férőhelyek számát.	A nappali ellátást igénybevevők számának emelkedése	Az alacsonyabb igénybevétel okainak feltárása. Az eddig kevésbé aktív idősek meggyőzése a közösségi együttlét fontosságáról. Olyan programok szervezése, mellyel elérhető, hogy az idősek keressék a hasonló korosztállyal történő közösségi együttlétet. Az érdeklődés fenntartása a szolgáltatás iránt. A szolgáltatás népszerűsítése a helyi médián keresztül.	Sárvári Gondozási és Gyermekjóléti Központ vezetője	2023. 12. 31. (vasárnap)	A szolgáltatás igénybevétele megközelíti a férőhely 90-100%-át.	humán erőforrás adott, pénzügyi forrás: a programok megvalósításához önkormányzati forrás, egyéb támogatás, pályázati forrás technikai forrás: SGGYK mindenkori épülete	Pályázati, egyéb támogatási lehetőségek folyamatos figyelése a programok megvalósításához idők folyamatos tájékoztatása, érdeklődésük fenntartása
2	Idős emberek közösségi kapcsolatteremtésének ösztönzése	Tapasztalat szerint a településen élő idős népesség számához viszonyítva alacsony az idősek részvétele a civil szervezetekben és a városi közösségi programokon.	Az idősek aktív részvételének emelkedése a civil szervezetekben és a városi közösségi programokon.	A településen működő civil szervezetek, az idősek érdeklődési körének is megfelelő közösségi programok megismertetése, népszerűsítése az idősek körében – helyi média szerepe fontos. Az eddig kevésbé aktív idős emberek meggyőzése a közösségi együttlét fontossága iránt, igények megismerése, majd olyan programok szervezése, melyek az idős emberek érdeklődését felkelti, aktivitásukat erősíti. Fontos ezen aktivitás fenntartása is.	Nádásdy Kulturális Központ, SGGYK	2023. 12. 31. (vasárnap) Pandémia után az idők újra menjenek közösségekbe.	Emelkedik ezen civil szervezetek tagjainak létszáma. Emelkedik az idők részvétele a közösségi programokon	humán erőforrás a szervezetek megismertetéséhez, a meggyőzéshez, a programok megvalósításához, pénzügyi forrás a programok megvalósításához	Idősek érdeklődésének folyamatos fenntartása. Szükséges anyagi feltételek megléte

3	Sárváron is „Kattintsunk Együtt”	Sok idős ember él egyedül, családtagjaiktól távol. Vannak, akik egészségi állapotuk miatt nem tudják elhagyni otthonukat, ezért magányosnak érezhetik magukat. Valószínűleg közülük többen nem ismerik az internetet.	Igényekhez mérten az idősök minél nagyobb számban ismerkedjenek meg az internet és az „okos” eszközök nyújtotta lehetőségekkel	Igények megismerése, idősök bevonása a programba a tanításban résztvevők (pl.: gimnazisták közösségi munka keretében) megkeresése együttműködés kialakítása A tanulás során nő az idősök szellemi aktivitása, a fiatalabb és idősebb korosztály közelebb kerül egymáshoz Erősödik a kapcsolattartás lehetősége	Nádasy Kulturális Központ, SGGYK	2023. 12. 31. (vasárnap)	A programban részt vevő idősök száma, programok száma	humán erőforrás: tanítást vállaló önkéntesek, diákok pénzügyi és technikai forrás: számítógép, „okos” eszközök a bemutatáshoz, tanításhoz	A tanulás során szerzett sikerélmények, melyek újabb tanulásra, az internettel összefüggő ismeretek bővítésére ösztönzi az időseket	
4	Egészségtudatos életmód és egészségmegőrzés idős korban is	Statistikai tény, hogy az emberek várható élettartama folyamatosan emelkedik. Nem mindegy, hogy azokat az éveket az emberek milyen életminőségben élik	Az emberek minél tovább éljenek egészségben, számukra megfelelő életminőségben.	Ösztönzés: a rendszeres orvosi ellenőrzésre, a szellemi aktivitás megőrzésére fizikai aktivitás megőrzésére az egészséges táplálkozásra A témával kapcsolatosan előadások, bemutatók, szűrővizsgálatok szervezése, mindezek kapjának nyilvánosságot a helyi médiában Az idős embereknek is legyenek egészségzokásaik, melyek kapcsolódhatnak az érdeklődési körtüknek megfelelő civil szervezetekhez	Sárvári Gondozási és Gyermekjóléti Központ vezetője	2023. 12. 31. (vasárnap)	Egészséggel kapcsolatos előadások, bemutatók, foglalkozások száma, az ezeken résztvevő idős emberek száma, médiában történő megjelenések száma	humán erőforrás: témában érintett szakemberek, civil szervezetek pénzügyi forrás: programok megszervezéséhez kapcsolódó költségek pl.: előadók esetleges díjazása, egészséges ételek bemutatásához anyagszükséglet technikai forrás: teremigény, technikai háttér	Folyamatos meggyőzéssel, tájékoztatással, széleskörű érdeklődésre számot tartó programok szervezésével, „jó példák” bemutatásával	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1.	Érzékenyítő foglalkozások a köznevelési intézményekben	Általános társadalmi probléma a fogyatékkal élőkkel szembeni előítélet	Nagyobb fokú empátia kialakítása az „ép” fiataloknál a fogyatékosokkal szemben	Szemléletformálás, a másság elfogadatlanság érzékenyítő foglalkozások tartása az oktatási intézményekben, ennek keretében fogyatékos személyekkel történő beszélgetéssel, előadással betekintés a mindennapjaikba, „élményalapú” tapasztalatszerzés, játékos feladatokkal az ő helyükbe	köznevelési intézmények vezetői	2023. 12. 31. (vasárnap)	a foglalkozások száma foglalkozásokon résztvevők száma	pénzügy forrás: nem jellemző humán erőforrás: „bemutatók” vállalkozó fogyatékos személy	olyan programok, feladatok szervezése, melyekkel az „ép” diákok figyelmé, érdeklődése fenntartható	

2	Élet akadályok nélkül	Járdák, középületek akadálymentesítése nem mindenhol megoldott	A középületek, járdák minél nagyobb fókú akadálymentesítése, ezáltal az intézmények szolgáltatásainak elérése mindenki számára	Képzés, problémamegoldás	Akadálymentesítésre váró középületek, járdák számbavétele, a megvalósításhoz pályázatfigyelés Tervek elkészítése, pályázat benyújtása Építészeti szakemberek, vállalkozók megkeresése Megvalósítás: akadálymentesítés kialakítása középületekben	önkormányzat vezetői	2023. 12. 31. (vasárnap)	újabb középület, járdák újul meg	anyagi források (pályázati, önkormányzati saját) humán erőforrás: építési vállalkozók	
3	A fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű személyek tájékoztatása a helyi médián keresztül	Kévs információja van ezen célcsoportnak az őket érintő témákban	A fogyatékkal élők és a megváltozott munkaképességű személyek megismerjék az őket érintő, térségben fellelhető intézményeket, szolgáltatásokat, azok elérhetőségét, valamint birtokába kerülhessenek mindazon információknak, melyek a mindennapi életvitelükhöz szükségesek. azt könnyebbé tehetik	Képzés, problémamegoldás	A célcsoport helyi médián keresztül történő rendszeres tájékoztatása mindazon információkról, a térségben működő intézményekről, civil szervezetekről, szolgáltatásokról, ezek elérhetőségéről, melyek ezen személyek mindennapijához szükségesek	esélyegyenlőségi referens	2023. 12. 31. (vasárnap)	A közzétett információanyag mindennapi életben történő hasznosítása, megjelenési aikalmak száma	humán erőforrás: Támogató Szolgálat, helyi média	

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

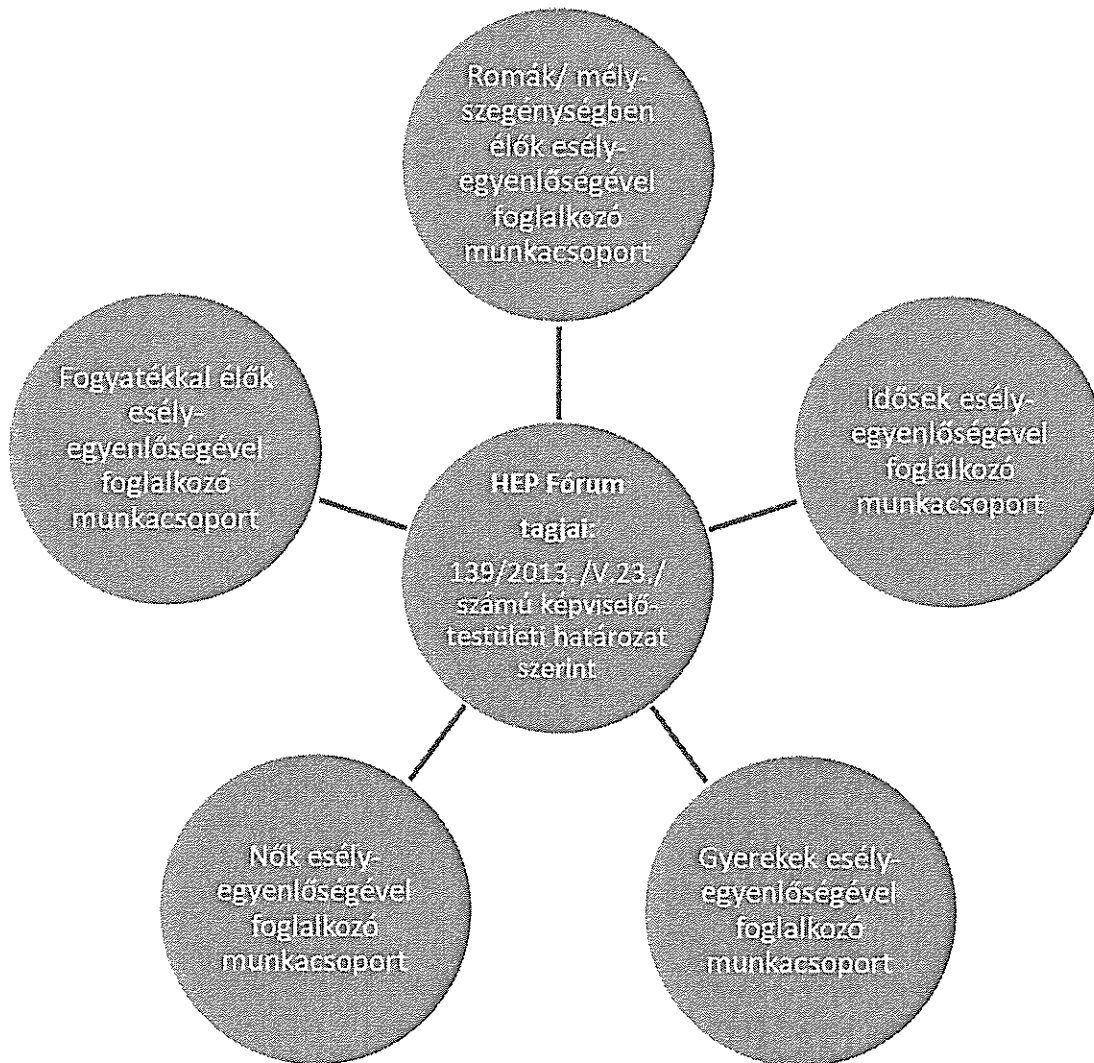
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében Sárvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 139/2013. /V.23./ számú határozatával HEP Fórumot hozott létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség tokuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus, de nem formalizált munkacsoportok működnek az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak. Az esélyegyenlőségi program végrehajtásában részt vevő munkacsoportok saját szervezeti kereteiken belül kialakított munkarend szerint, saját éves tervük alapján végzik tevékenységüket. A munkacsoport vezetője szóban beszámol munkájáról az Esélyegyenlőségi Fórumon.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

A lakossági észrevételek visszacsatolására szolgál az eselyegyenloseg@sarvar.hu elérhetőség.

Nyilvánosság

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének összehívása.

Az elfogadott helyi esélyegyenlőségi program közzétételre kerül az önkormányzat honlapján (www.sarvarvaros.hu), továbbá tájékoztató jelenik meg róla a Sárvári Hírlapban, az önkormányzat hivatalos lapjában.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerjék és kövessék a HEP-ben foglaltakat.
  - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben szükséges lépések megtétele.

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- Felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi

szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (L.d. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Sárvár város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Sárvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 260/2018. /XI.21./ számú határozatával elfogadta.

III. Sárvár Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának áttekintése és felülvizsgálata megtörtént, az Sárvár Város Polgármestere .../2020. /XI.30./ számú határozatával a felülvizsgálat során beépített módosításokkal egységes szerkezetben elfogadta.

Mellékletek:

1. melléklet Sárvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 260/2018. (XI.21.) számú határozata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról.

2. melléklet Sárvár Város Polgármesterének .../2020. /XI.30./ számú határozata a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatáról és a felülvizsgálatot követő módosításokkal egységes szerkezetben történő elfogadásáról.

Sárvár, 2020. november 30.

/ : Kondora István : /
polgármester

/ : dr. Szijártó Valéria : /
címzetes főjegyző

A Sárvár Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Sárvár, 2020. november 30.

/ : dr. Szabó Gyula : /
Humán Erőforrás Bizottság elnöke

Sárvár, 2020. november 30.

/ : Hámoriné Németh Edit : /
Sárvári Gondozási és Gyermekjóléti Központ
vezetője

SÁRVÁR VÁROS POLGÁRMESTERE

9600 Sárvár, Várkerület u. 2. Pf. 78. Tel.: 95/523-100, Fax: 95/320-230
Hivatali kapu: SARVARONK KRID: 328729101

Sárvár Város Polgármesterének 154/2020.(XI. 30.) számú határozata

a képviselő-testület feladat-és hatáskörének gyakorlása keretében hozott döntésről

A veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet, valamint a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése alapján Sárvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 96. §-ában, valamint az önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodás szabályairól szóló 3/2013.(II.18.) önkormányzati rendelet 16. §-ában határozott feladat- és hatáskörének gyakorlása keretében a következő határozatot hozom:

A Sárvári Gyógyfürdő Kft. és a Raiffeisen Bank között létrejövő 2021. január 1-től – 2021. december 31-ig terjedő időszakra vonatkozó 300.000.000.- Ft-os, azaz Háromszázmillió forintos folyószámla hitelszerződés megkötéséhez Sárvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének feladat-és hatáskörében eljárva hozzájárulok.

Egyidejűleg Sárvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének feladat- és hatáskörében eljárva a készfizető kezesi megállapodás aláírásával készfizető kezességet vállalok a fentiek szerinti 300.000.000,-Ft összegű folyószámlahitelre.

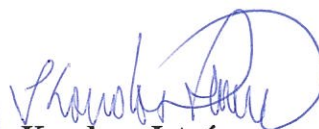
Felhatalmazom az ügyvezető igazgatót a hitelszerződés aláírására.

Határidő: azonnal

Felelős: Kondora István polgármester
Sárvári Gyógyfürdő Kft. ügyvezető igazgató

Sárvár, 2020. november 30.

Kondora István
polgármester

SÁRVÁR VÁROS POLGÁRMESTERE

9600 Sárvár, Várkerület u. 2. Pf. 78. Tel.: 95/523-100, Fax: 95/320-230
Hivatali kapu: SARVARONK KRID: 328729101

Sárvár Város Polgármesterének 155/2020. (XI. 30.) számú határozata

a képviselő-testület feladat-és hatáskörének gyakorlása keretében hozott döntésről

A veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet, valamint a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése alapján Sárvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 15. pontjában meghatározott feladat- és hatáskörben eljárva a következő határozatot hozom:

Sárvár Város Önkormányzata 2020. évi költségvetésében a Sportfólió Kft. működéséhez biztosított finanszírozás 30.000.000 Ft-tal történő kiegészítését jóváhagyom. A pótelőirányzat fedezeteként a költségvetésben rendelkezésre álló tartalék szabad maradványát jelölöm meg.

Felkérem a főjegyzőt, hogy fenti előirányzat-átcsoportosításnak megfelelően az önkormányzat 2020. évi költségvetéséről szóló rendeletének módosításáról gondoskodjon.

Határidő: azonnal

Felelős: Kondora István polgármester

Sárvár, 2020. november 30.

Kondora István
polgármester

SÁRVÁR VÁROS POLGÁRMESTERE

9600 Sárvár, Várkerület u. 2. Pf. 78. Tel.: 95/523-100, Fax: 95/320-230
Hivatali kapu: SARVARONK KRID: 328729101

Sárvár Város Polgármesterének 156/2020. (XI. 30.) számú határozata

a képviselő-testület feladat-és hatáskörének gyakorlása keretében hozott döntésről

A veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet és a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése, továbbá a koronavírus-világjárvány második hulláma elleni védekezésről szóló 2020. évi CIX. törvény alapján Sárvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdése 13. pontjában és a Sárvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének az önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodás szabályairól szóló 3/2013. (II.18.) önkormányzati rendelete 16. § b) pontjában meghatározott feladat- és hatásköre gyakorlása keretében a következő határozatot hozom:

Sárvár Város Önkormányzata – annak érdekében, hogy a SÁRVÁR TOURIST & TDM Nonprofit Kft. (székhely: 9600 Sárvár, Várkerület utca 33. C. ép. fszt. 6., cégjegyzékszám: 18-09-110460, adószám: 23430958-2-18, képviseli: Haller Ferenc ügyvezető) turisztikai feladatait magas szakmai színvonalon láthassa el - **elhatározza, hogy a Hopper Kft.** (székhely: 9500 Celldömölk, Építők utca 1., cégjegyzékszám: 18-09-101561, adószám: 11305811-2-18, képviseli: Boros Gyula ügyvezető) kizárólagos tulajdonában álló **Sárvár 176/A/5 hrsz-ú, természetben a 9600 Sárvár, Kossuth tér 8. szám alatti társasház földszintjén található 302 m² alapterületű (179 m² üzlet és 123 m² raktár) üzlethelyiséget (továbbiakban: Üzlethelyiség) a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:227. §-ába foglalt részletvétel szabályainak figyelembe vételével **77.000.000,- Ft+ÁFA (fordított ÁFA) vételárért megvásárolja.****

Az önkormányzat az Üzlethelyiség vételárát a szerződés megkötésétől számított 1 éven - 365 napon - belül, az alábbi bontásban

- 1-11. havi vételár részlet: 6.000.000,- Ft + ÁFA (fordított ÁFA)
- 12. havi vételár részlet 11.000.000,- Ft + ÁFA (fordított ÁFA)

fizeti meg.

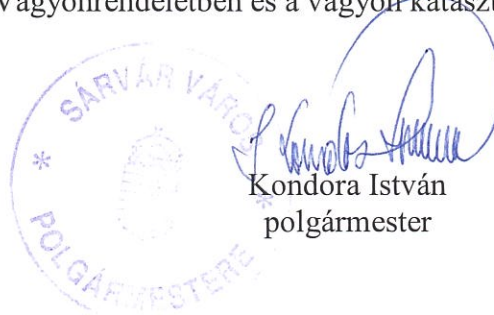
Az Üzlethelyiség megvásárlásával kapcsolatos minden további intézkedést, jognyilatkozatot, kötelezettségvállalást a polgármester tesz meg, valamint az adásvételi szerződést aláírja. A tulajdonjog átruházással kapcsolatos valamennyi költséget Sárvár Város Önkormányzata viseli.

Az önkormányzat felkéri Sárvár város címzetes főjegyzőjét, hogy gondoskodjon arról, hogy a tulajdonos változás ingatlan nyilvántartási átvezetését követő Vagyonrendelet módosításakor az Üzlethelyiség átvezetésre kerüljön a Vagyonrendeletben és a vagyon-kataszterben.

Határidő: azonnal

Felelős: Kondora István polgármester

Sárvár, 2020. november 30.

**Sárvár Város Polgármesterének
157/2020. (XI. 30.) számú határozata**
a képviselő-testület feladat-és hatáskörének gyakorlása keretében hozott döntésről

A veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet és a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése, továbbá a koronavírus-világjárvány második hulláma elleni védekezésről szóló 2020. évi CIX. törvény alapján Sárvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének a Sárvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének az önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodás szabályairól szóló 3/2013. (II.18.) önkormányzati rendelet 16. § a) pontjában és a 17. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feladat- és hatásköre gyakorlása keretében a következő határozatot hozom:

Sárvár Város Önkormányzata kizárólagos tulajdonában álló

- a.) **Sárvár belterület 189/1/A/10 hrsz-ú**, természetben a Sárvár, Várkerület 33. C. lph. fszt. 2. szám alatt található, 101 m² területű, üzlethelyiség megnevezésű per-, igény – és tehermentes ingatlant
- b.) **Sárvár belterület 794/1 hrsz-ú**, természetben a Sárvár, Rákóczi u. 21-1. szám alatt található, 908 m² területű, kivett orvosi rendelő megnevezésű per-, igény – és tehermentes ingatlant tekintettel arra, hogy az ingatlanok önkormányzati feladatellátást közvetlenül nem szolgálnak, kizárólagos, korlátozottan forgalomképes önkormányzati vagyonként történő besorolásuk és nyilvántartásuk szükségtelen, **forgalomképes vagyonná nyilvánítja.**

Sárvár Város Önkormányzata elhatározza, hogy a Hopper Kft. (székhely: 9500 Celldömölk, Építők utca 1., cégjegyzékszám: 18-09-101561, adószám:11305811-2-18, képviseli: Boros Gyula ügyvezető) kizárólagos tulajdonában álló a Sárvár 176/A/5 hrsz-ú, természetben a 9600 Sárvár, Kossuth tér 8. szám alatti társasház földszintjén található 302 m² alapterületű (179 m² üzlet és 123 m² raktár) üzlethelyiség (továbbiakban: Üzlethelyiség) – a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 6:227. §- ban foglalt részletvétel szabályai szerinti - 77.000.000,- Ft + ÁFA (fordított ÁFA) vételár megfizetésének biztosítása céljából a Ptk. 5:87-5:88. §, illetve 5:105. § alapján egyetemes jelzálogot alapít a Sárvár belterület 189/1/A/10 hrsz-ú és a Sárvár belterület 794/1 hrsz-ú ingatlanokra.

Az egyetemes jelzálogjog alapításával kapcsolatos minden további intézkedést, jognyilatkozatot, kötelezettségvállalást a polgármester tesz meg, valamint az egyetemes jelzálogjog szerződést aláírja. A egyetemes jelzálogjog alapításával kapcsolatos valamennyi költséget Sárvár Város Önkormányzata visel.

Az önkormányzat felkéri Sárvár város címzetes főjegyzőjét, hogy gondoskodjon arról, hogy a Sárvár belterület 189/1/A/10 hrsz-ú és a Sárvár belterület 794/1 hrsz-ú ingatlanok átsorolása a Vagyonrendelet következő módosításakor átvezetésre kerüljön a Vagyonrendeletben és a vagyon kataszterben.

Határidő: azonnal

Felelős: Kondora István polgármester

Sárvár, 2020. november 30.

Kondora István
Polgármester